

**PUBLIC SERVICE-UPPFÖLJNING
1997
för SVERIGES TELEVISION**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
VD har ordet	4
1. Bakgrund	6
2. Sex fokusområden	7
3. Sveriges Television under 1990-talet	9
4. Sveriges Televisions organisation och styrssystem	16
5. Mångfald, bredd och spegling	17

Sveriges Television ska erbjuda ett varierat programutbud präglat av bredd och mångfald som speglar hela landet och ger en god internationell utblick. I programverksamheten ska särskild hänsyn tas till televisionens genomslagskraft, att olika regionala perspektiv speglas och att åsiktsmångfalden främjas genom ökad medverkan av utomstående i programverksamheten och genom förvärv av oberoende inhemska produktioner.

5.1	Sändningstiden i stort	18
5.2	Spridning på olika programtyper	20
5.3	Spegla hela landet	22
5.4	Utbudet från Stockholm och övriga landet	23
5.5	Internationell spegling	25
5.6	En mångfald röster, bilder och idéer	28
5.7	Barn och ungdom	35
5.8	Skildringar av våld	37
5.9	Program för funktionshindrade	38
5.10	Utomståendes bedömningar av Sveriges Televisions program	40
5.11	Kvalitetssäkring/kvalitetsvärdering	42
5.12	Tillgodose publikens olika intressen i skälig omfattning	44

6. Demokrati och yttrandefrihet

51

Sveriges Television ska medverka till att medborgarna kan delta i samhällets demokratiska processer i vid bemärkelse och därigenom främja de demokratiska värdena. Sveriges Television ska värla och utveckla yttrandefriheten genom ett oberoende förhållningssätt samt medverka till att många röster och meningsyttringar kan göra sig hördas.

6.1	Utbudet av nyheter, fakta och samhällsprogram	52
6.2	Nyhetsförmedling och samhällsbevakning med olika perspektiv	58
6.3	Opartiskhet och saklighet	59
6.4	Kravet på oberoende och granskning	61
6.5	Jämställdhet	62

7. Kulturansvar

63

Sveriges Television ska levandegöra kulturarvet, medverka till utvecklingen av det mångkulturella Sverige och den nordiska identiteten samt samverka med och spegla kulturlivet i vid bemärkelse.

7.1	Utbudet av program med anknytning till kulturansvaret	64
7.2	Ett mångsidigt utbud på svenska språket	68
7.3	Speglar kulturlivet i olika delar av landet	69
7.4	Det mångkulturella Sverige	70
7.5	Samarbete med kultur- och musikinstitutioner samt filmbranschen	73
7.6	Folkbildning	75

8. Förströelse och underhållning

77

Sveriges Television ska erbjuda en mångfald, både bredare och smalare, program för underhållning och nöje. Med sin förankring i hela landet och med sin fristående ställning gentemot kommersiella intressen har Sveriges Television en självklar uppgift att också underhålla och roa.

8.1	Utbudet av program med syfte att förströ och underhålla	79
-----	---	----

9. Publikens

81

Sveriges Television ska erbjuda ett programutbud med hög teknisk kvalitet och tillgänglighet, som tillgodosör skiftande behov och intressen hos befolkningen och som bibehåller publikens förtroende.

9.1	Sveriges Televisions publikmål	82
9.2	Publikens värderingar av Sveriges Televisions program	87
9.3	Text-TV-utnyttjandet	89
9.4	Internet	90
9.5	Teknisk kvalitet och tillgänglighet	91

10. Ekonomi

93

Sveriges Television ska kontinuerligt öka sin effektivitet och produktivitet så att de använda resurserna inom alla program- och utvecklingsområden utnyttjas på ett sätt som optimalt förenar effektivitet och kvalitet.

10.1	Sveriges Televisions ekonomi	94
10.2	Programproduktionen fördelad på produktionstyper	97
10.3	Programproduktion för funktionshindrade	99
10.4	Programproduktion på minoritetsspråk	100

11. Slutord och sammanfattning

101

11.1	Slutord	101
11.2	Sammanfattning	101

12. Källor och definitioner

105

12.1	Källor	105
12.2	Definitioner	106

Revisorernas granskningsrapport

Bilaga

VD har ordet

Det är med tillfredsställelse Sveriges Television kan överlämna denna första public service-uppföljning till Kulturdepartementet och Granskningsnämnden för radio och TV. Det är min förhoppning att innehållet ska vinna läsare i alla läger där intresse finns för Sveriges Televisions verksamhet. Det är väsentligt för oss att kunna erbjuda en utförlig och heltäckande beskrivning av företagets omfattande aktiviteter och hur vi lever upp till de krav som ställs på oss.

Sveriges Television har under flera decennier spelat en utomordentlig viktig roll i svenska samhällslivet. Programmen har i hög grad bidragit till ökad kunskap och engagemang hos publiken inom skilda områden. När det gäller nyhetsförmedling, samhällsdebatt, historia, livsåskådning och dokumentärer m.m. har public service-utgivningen varit en vital kraft för demokratin. Utbudet av kultur, drama, musikdramatik, balett, minoritetsprogram, vetenskap och barn- och ungdomsprogram har satt viktiga spår i det svenska kultursamhället. Att Sveriges Television även kunnat skänka förströelse, spänning och ganska ofta ett gott skratt har sannerligen också haft ett värde. Jag är övertygad om att Sveriges Television även i framtiden kommer att ha samma betydelse i samhällsutvecklingen.

I den allmänna debatten om Sveriges Television har det dessvärre ibland framförts felaktiga uppgifter och rena myter om förhållanden som rör företagets programpolitik. Det har lett till svepande omdömen om vårt utbud som vi själva inte känner igen. Med en årlig utgivning av denna breda faktatabas om public service-televisionen i Sverige kommer den viktiga diskussionen att kunna föras utifrån faktabaserade förutsättningar. Fler människor kommer att kunna veta vad de talar om.

Public service brukar ju kallas en radio och TV i allmänhetens tjänst. Det är också vad Sveriges Television är och vill vara. Men det räcker inte som förklaring. Public service-verksamhet är inte något som kan beskrivas i en enda mening eller slogan. Den bygger inte på någon enkel och begriplig "affärsidé" som alla medarbetare enkelt kan ta till sig. Det gäller att erbjuda publiken värden som inte enbart låter sig mätas i objektiva mått. Men en sak är säker; det kommer oavsett på vilket sätt programmen når publiken att behövas public service också i framtiden. Därför är det både naturligt och positivt att det inom och utom Sveriges Television pågår en debatt om public service-televisionens gränser. Public service är inte något exakt, för tid och evighet givet. Men det finns några centrala moment i public service som jag hoppas de flesta av oss är överens om.

För det första; medieföretag i allmänhetens tjänst ska ge ett betydelsefullt, självständigt och oberoende bidrag till utvecklingen av det demokratiska samhällslivet. Det sker i första hand genom en bred nyhetsförmedling från hela Sverige och världen, genom faktaprogram, debatter, dokumentärer och en aktiv och orädd samhällsgranskning.

För det andra; medieföretag i allmänhetens tjänst ska ge rika upplevelser av kultur, drama, film, sport, underhållning etc. Programutbudet ska erbjuda en bredd och mångfald av bilder, röster och idéer som gör att alla tittare ska kunna hitta värdefulla program, program som känns angelägna för publiken. Public service är definitivt inte bara en smal och "seriös" verksamhet som riktar sig till "eliten" i samhället. Den försöker i stället behandla alla aspekter som kan läggas på människornas tillvaro.

För det tredje; medieföretag i allmänhetens tjänst behöver inte söka den stora publiken för varje enskilt program. Tvärtom ska public service även göra program för mindre grupper och "smala" intressen. Men det betyder inte att public service-utbudet som helhet ska ha en liten publik. Det är ju hela publikens intressen och skiftande behov som ska tillgodoses. Sveriges Television finner det självklart att många av våra program – allt efter sina förutsättningar – når en bred och mycket stor publik. Det är faktiskt något som enligt min mening ligger i begreppet public service. Vi är fullständigt övertygade om att ett väl planerat public service-utbud i två, eller fler, kanaler kan förena kravet på höga kvalitativa public service-mål med ambitionen att programmen ska nå de många människorna.

Jag överlämnar nu till läsaren av denna första public service-uppföljning att själv ta del av hur mycket mångfald och rikedom som faktiskt döljer sig bakom alla siffror och tabeller. Redogörelsen ger en bild av vad Sveriges Television står för idag. Det är svårt att tala om trender när man endast jämför två år – 1996 och 1997. Skillnaderna i "utfallet" är naturliga fluktuationer i en

verksamhet av vårt slag. Trenderna kommer att märkas först när vi har uppgifter för en längre period. Så se huvudlinjerna för läget idag men titta också på detaljerna. Min förhoppning är att läsaren drar samma slutsats som jag själv; public service-televisionen lever och kommer att överleva och utvecklas också i den digitala framtiden.

1. Bakgrund

Från och med 1998 ska Sveriges Television enligt beslut av regeringen årligen följa upp och rapportera hur public service-uppdraget uppfylls. Uppföljningen ska ske varje år under tillståndsperioden 1997-2001. Ansvaret för att ta fram konkreta uppföljningsbara resultatlåtter baserade på regeringens tillstånds- och anslagsvillkor för Sveriges Television ligger på företaget. Redovisningen och kommentarerna ska visa hur resultatet har utvecklats med avseende på volym, kostnader och intäkter. Vidare ska Sveriges Television redovisa indikatorer på kvalitet som bl.a. beskriver hur publiken upplever programmen.

Syftet med den årliga redovisningen är att få ett mer omfattande och mer strukturerat underlag för den offentliga debatten om public service-televisionen. Redovisningarna blir därmed också ett viktigt underlag för övervägandena när politiska beslut ska tas om public service-verksamheten inför en ny tillståndsperiod från och med 2002. Redovisningarna ska däremot inte användas för en kontinuerlig politisk prövning av Sveriges Televisions verksamhet under löpande tillståndsperiod. Inte heller kommer redovisningarna att ligga till grund för en prövning från Granskningsnämndens för radio och TV sida huruvida Sveriges Television uppfyller tillståndsvillkorens krav.

Sveriges Televisions verksamhet regleras av yttrandefrihetsgrundlagen, radio- och TV-lagen samt de av regeringen utfärdade tillståndsvillkoren och anslagsvillkoren. De senare utfärdas för ett år i sänder. Sveriges Televisions styrelse har därutöver 1993 lagt fast ett mål- och visionsdokument för företaget i vilket återfinns mål avseende utbudet, publiken och programproduktionen. Den public service-uppföljning som nu presenteras utgår från tillståndsvillkoren, anslagsvillkoren och Sveriges Televisions eget mål- och visionsdokument.

Beskrivningarna tar sikte på Sveriges Television. På vissa områden kommer uppföljningen att utvecklas. Ett sådant är indikatorer på kvalitet.

Public service-uppföljningen beskriver hur Sveriges Television uppfyller public service-uppdraget. Andra mer generella aspekter på företagets sätt att arbeta med olika frågor som t.ex. miljö och kompetensutveckling redovisas i särskild ordning.

I uppläggningen av public service-uppföljningen har Sveriges Television utöver samråd med Sveriges Radio och Utbildningsradion haft kontakter med Granskningsnämnden för radio och TV, Kulturdepartementet, medieforskare och företagets revisorer. De senare har i första hand granskat hur uppgiftsinsamlingen för uppföljningen sker inom företaget i syfte att kunna verifiera validiteten i lämnade sifferuppgifter.

2. Sex fokusområden

Sveriges Television har valt att presentera uppföljningen av verksamheten inom ramen för sex fokusområden som på olika sätt belyser vad public service-televisionen svarar för och den roll den har.

Uppföljningen tar sikte på vad företaget som helhet presterar, dvs. den inre organisationen har inte tagits som utgångspunkt för beskrivningen. Undantaget är den uppdelning som görs på produktion i Stockholm respektive övriga landet. Detta motiveras av den vikt som i anslagsvillkoren och i det bakomliggande riksdagsbeslutet läggs vid att viss andel av allmänproduktionen ska ske utanför Stockholm.

Ingen uppdelning görs heller annat än i några särskilda fall på de två kanalerna SVT1 och SVT2 vid beskrivningen av utbud och publik. De två kanalerna är sedan 1996 rena sändningskanaler och inga organisatoriska enheter. Inga programenheter tillhör alltså idag någon kanal. För Sveriges Television är det självklart att se utbudet i de två kanalerna som en samlad service som erbjuds publiken.

Fyra olika perspektiv är viktiga vid en beskrivning av public service-televisionen;

- vad Sveriges Television erbjuder i form av producerade och inköpta program inom olika programområden
- vilken funktion dessa program kan uppfattas ha för publiken eller vilka behov de kan bedömas motsvara
- hur publiken totalt och olika delar av den utnyttjar det samlade utbudet och värderar det samt
- hur företaget använder tillgängliga ekonomiska resurser

De av regeringen fastställda tillståndsvillkoren tar i princip endast sikte på det första perspektivet, dvs. vad som ska präglia Sveriges Television från ett utbudsperspektiv. Vilka "effekter" programmen förväntas ge hos publiken är i tillståndsvillkoren allmänt formulerade och tar främst sikte på medborgarnas möjligheter att vara orienterade och ta ställning i samhälls- och kulturfrågor samt televisionens särskilda förutsättningar att ge upplevelser och stimulera fantasin och därigenom ge möjligheter till inlevelse, engagemang och förströelse. Några konkreta ekonomiska prestandamål för Sveriges Television finns inte i villkoren.

I Sveriges Televisions mål- och visionsdokument finns publikperspektivet med i de två publikmålen. I dokumentet understryks att utbudet ska uppfattas som angeläget för alla, dvs. alla i publiken ska hitta något som intresserar och engagerar. Även det kvalitetsmål som formulerats tar till viss del utgångspunkt i publikens perspektiv. Slutligen har även lagts fast ett produktionsmål som tar sikte på produktivitetsutvecklingen.

En beskrivning och värdering av public service-televisionens verksamhet bör syfta till att fånga upp samtliga de fyra perspektiven.

Det första fokusområdet *Bredd, Mångfald och Spegling* tar sikte på att beskriva hur det samlade programutbudet ser ut. Det gäller den totala volymen, fördelningen på olika programområden, fördelningen av program på olika sändningstider, produktionens fördelning mellan Stockholm och övriga landet, program från andra länder än Sverige. Vidare beskrivs fördelningen på egenproduktion, utläggningar, samproduktioner och inköp samt utomståendes medverkan.

Under de tre följande fokusområdena – *Demokrati och yttrandefrihet, Kulturansvar* samt *Förströelse och underhållning* – beskrivs de tre funktioner i public service-televisionen som Sveriges Television ser som de centrala, nämligen att medverka till att medborgarna kan delta i samhällets demokratiska processer och värna yttrandefriheten, att ta ett kulturansvar i vid mening samt att erbjuda underhållning och förströelse. Redovisningen görs i princip utifrån utbudsperspektivet men även företagets arbetsformer för att uppnå de eftersträvade resultaten beskrivs. Den grundläggande ansatsen är dock att söka ge en bild av public service-televisionens funktion i samhället och hos publiken.

Dessa tre fokusområden utgår i betydande grad från hur man traditionellt delar in programutbu-

det efter innehållet i olika kategorier men anlägger samtidigt ett annat perspektiv. Programkategorin Nyheter belyses helt naturligt under fokusområdet som tar upp Demokrati och Yttrandefrihet. Men programkategorin Fakta återfinns såväl där som under fokusområdena Kulturansvar respektive Förströelse och Underhållning. Under det senare området finns också delar av fiktionsutbudet som kan uppfattas ha ett mer uttalat syfte att roa och förströ publiken. Hur olika programkategorier förs till de tre fokusområdena kan givetvis diskuteras. Samspelet mellan de olika programkategorierna, intrynget av de enskilda programmens innehåll och deras funktion hos publiken, är något som varierar från individ till individ. Samspelet är också en levande process i ständig utveckling. Den innebär att programformer förändras och att nya uttrycksformer utvecklas. Insikt om detta är en förutsättning för att kunna värdera vad public service-televisionen står för och vilken funktion den har för tittarna.

I det femte fokusområdet *Publiken* beskrivs publikens utnyttjande av det samlade utbudet samt relationen mellan tittartiden på olika programområden och dessas andel av det samlade utbudet. Sveriges Televisions ställning hos publiken i termer andel av tittartiden och räckvidd för programmen redovisas. Vidare ges exempel på publikens kvalitativa värdering av utbudet. Under detta fokusområde redovisas också utnyttjandet av SVT Text samt Sveriges Television på Internet.

I det avslutande fokusområdet *Ekonomi* beskrivs resursanvändningen i företaget med fördelning på verksamhetsområden och produktionstyper. Vidare redovisas resursinsatser totalt och per timme och därmed produktivitetsförändringar.

Under de olika fokusområdena har lagts in riktlinjer och mål som återfinns i radio- och TV-lagen, tillståndsvillkor och anslagsvillkor samt det av Sveriges Television antagna mål- och visionsdokumentet. Olika statistiska uppgifter redovisas som indikatorer på hur verksamheten genomförs i syfte att följa riktlinjer och för att nå konkreta mål. Flertalet av dessa indikatorer har tagits fram ur den interna produktionsredovisningen, utbudsstatistiken samt den produktionsrelaterade ekonomiska redovisningen. Detta gör jämförelser över tiden möjliga. På motsvarande sätt har uppgifter från de publikmätningar som kontinuerligt görs används för att belysa publikens utnyttjande av utbudet. Dessa kvantitativa uppgifter kompletteras med resultatet av olika kvalitativa mätningar som görs i syfte att få en bild av publikens värdering av olika program och programområden. Använda mått är av det slaget att Sveriges Television räknar med att det ska vara möjligt att belysa utvecklingen över åren. På några områden kan inte kvantitativa uppgifter användas för att beskriva hur SVT fullföljer public service-uppgiften. Där förs mer översiktliga resonemang.

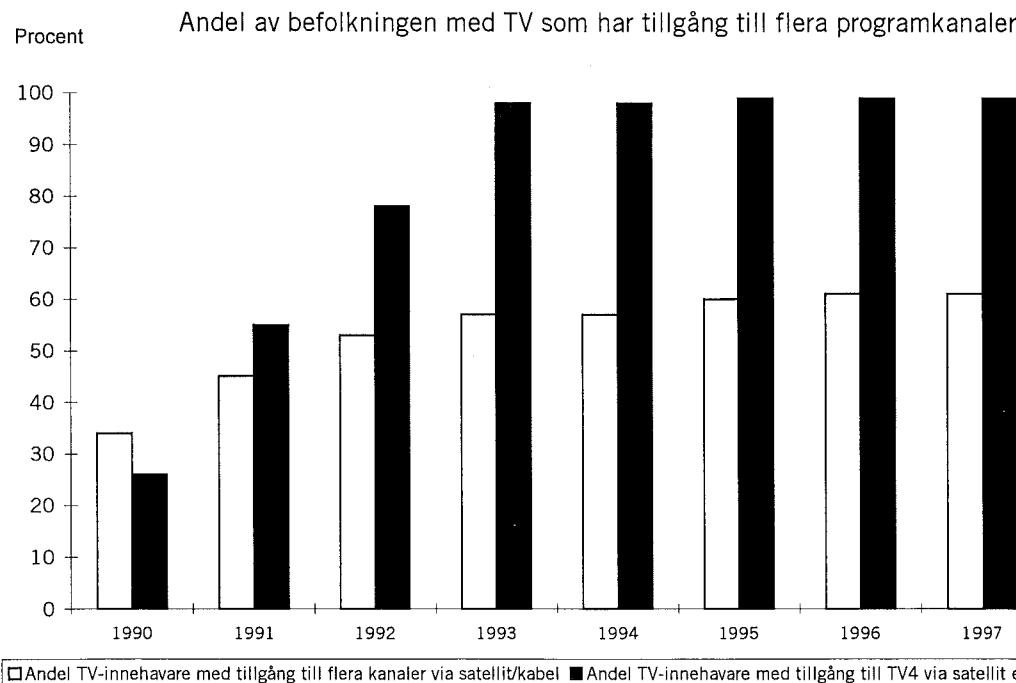
De uppgifter som lämnas om utbudets sammansättning bygger på Sveriges Televisions egen programstatistik och de avgränsningar och definitioner som där görs. Jämfört med tidigare redovisningar har en väsentlig förändring gjorts i och med att barn, ungdom och minoriteter inte längre betecknas som programområden utan istället är målgrupper som redovisas under respektive programområde.

Redovisningarna under de olika rubrikerna ska inte i alla avseenden ses som en färdigutvecklad modell. Under arbetet har det blivit klart att ett utvecklingsarbete behövs för att på ett tydligare sätt kunna redovisa och värdera den genomförda verksamheten. En aspekt på verksamheten där ett utvecklingsarbete är särskilt angeläget är olika former av kvalitetsvärdering.

Enligt de av regeringen utfärdade anvisningarna ska public service-uppföljningen avse verksamheten under 1997 med jämförelser med 1996 på ett antal punkter. För att ge ett perspektiv på förhållandena de senaste åren ges i avsnitt 3 en översiktig bild av vad som hänt inom företaget och i omvälden under 1990-talet.

3. Sveriges Television under 1990-talet

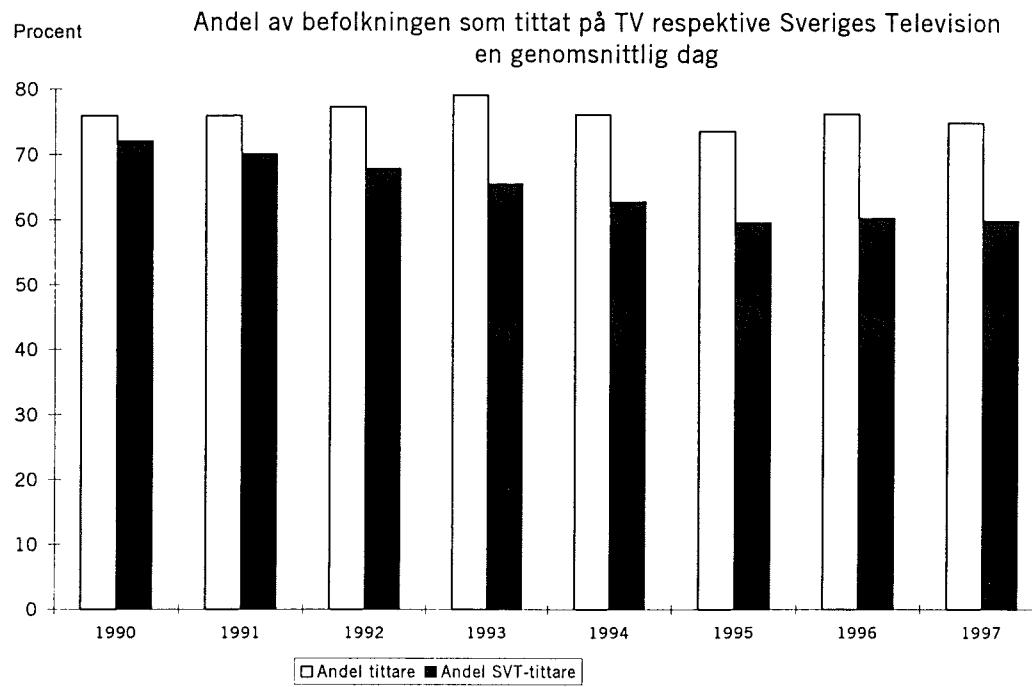
Under 1990-talet har TV-landskapet genomgått stora förändringar. Nya programkanaler, distribuerade via satellit och kabelnät, har etablerats och vuxit sig starka sedan slutet av 1980-talet och Sverige har fått en tredje marksändande kanal. Det innebär att från 1993 har så gott som alla svenskar kunnat välja mellan Sveriges Television och en eller flera andra programkällor.

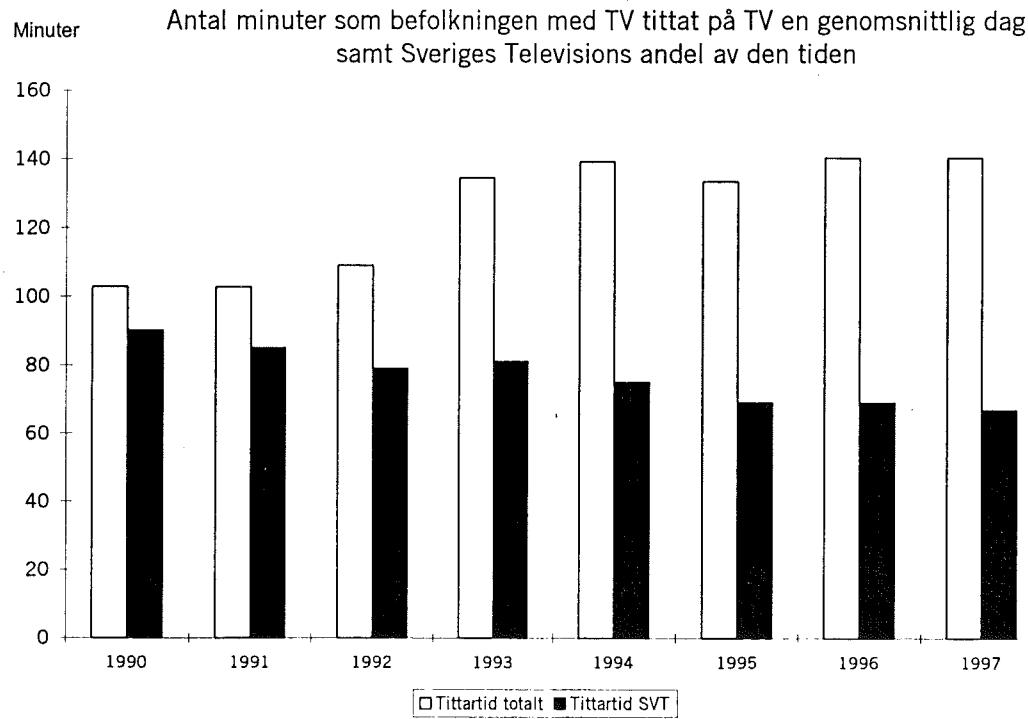
Den tid befolkningen ägnar TV-mediet har också förändrats en del under 1990-talet. Den sammanlagda förändringen uppgår under perioden till knappt 40 minuter. Skälet till förändringarna är naturligtvis det ökade utbudet som de nya programkanalerna har erbjudit, men det finns också andra förklaringar. De tider på dygnet som TV-tittande gjorts möjligt har ökat väsentligt genom framför allt sändningar på morgon- och dagtid. Den största förändringen inträffade dock mellan 1992 och 1993 då TV4 startade marksändningar.

Även om den tid som befolkningen tittar på TV ökat under 1990-talet har TV-tittandet som aktivitet inte ökat i befolkningen. Under hela perioden är det ca 75 procent av befolkningen som tittat på TV en genomsnittlig dag.

Under perioden har emellertid den andel av TV-tittarna som ser Sveriges Television minskat, men endast nått. Intresset för Sveriges Television avspeglar sig i att ca 80 procent av TV-tittarna någon gång under dygnet har sett på Sveriges Television – i början av 1990-talet var denna andel 95 procent.

Den tid befolkningen ägnar Sveriges Television har under 1990-talet endast minskat ganska måttligt i minuter räknat, men trots det har tittartidsandelen påverkats kraftigt. Innebördens är att den nya tid som tillförts TV-tittandet huvudsakligen lagts på de nya programkällorna och att detta endast måttligt drabbat Sveriges Television. Tittartidminskningen för Sveriges Television är ca en kvart om dagen. Förändringen från Sveriges Television i monopolsituation till konkurrenssituation har gjort att det inte längre är självklart att en TV-tittare också väljer Sveriges Televisions utbud.

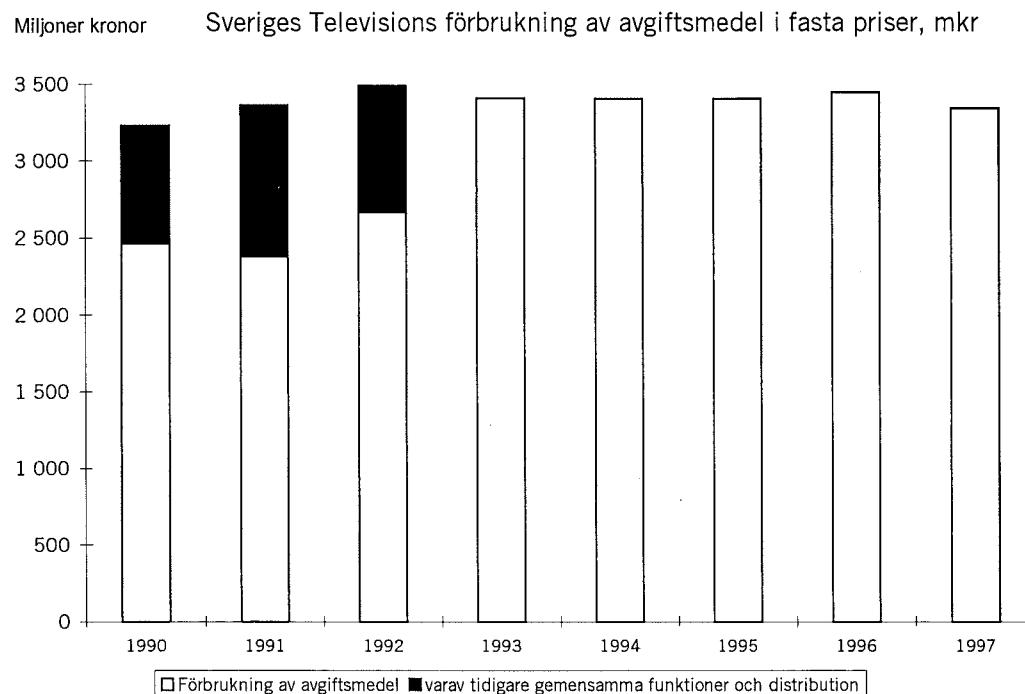
TV-avgifterna, som är den ekonomiska grunden för public serviceverksamheten, har vad avser antal betalande under perioden erlagts i en synnerligen stabil omfattning. Antalet betalda avgifter har ökat med 2 procent.

Antalet inbetalade TV-avgifter

Antal	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	Förändring
i 1 000-tal	3 298	3 318	3 326	3 321	3 341	3 358	3 366	3359	2%

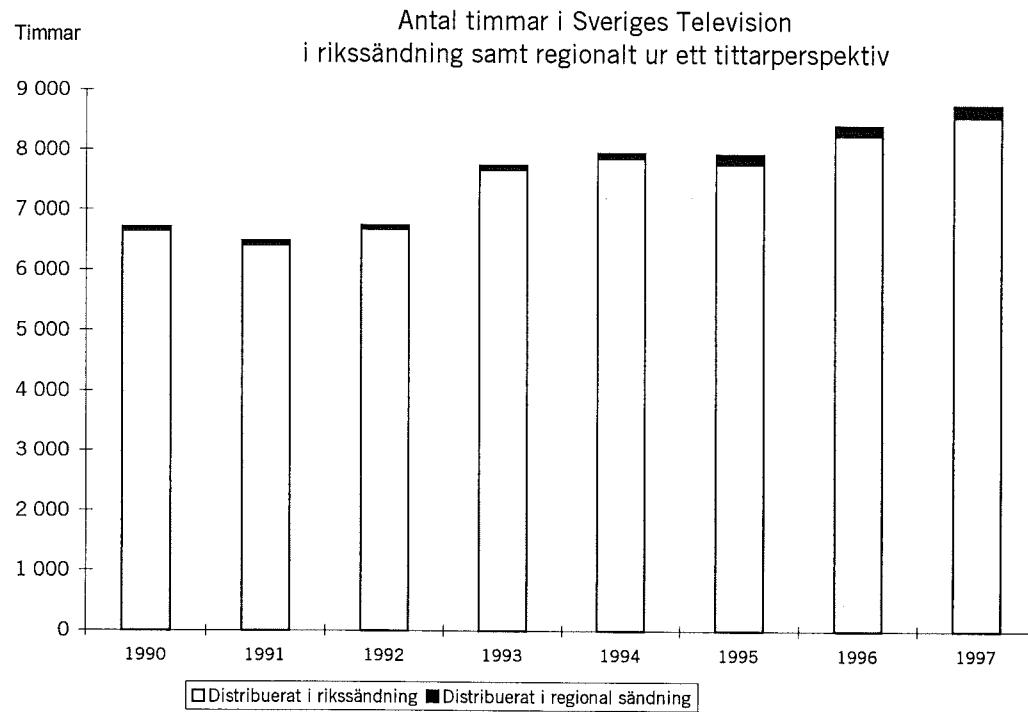
TV-avgiften var 1997 1 536 kronor per år.

Sveriges Television finansieras i huvudsak med TV-avgiftsmedel. Under perioden har dessa utgjort mellan 93 och 94 procent av de totala intäkterna

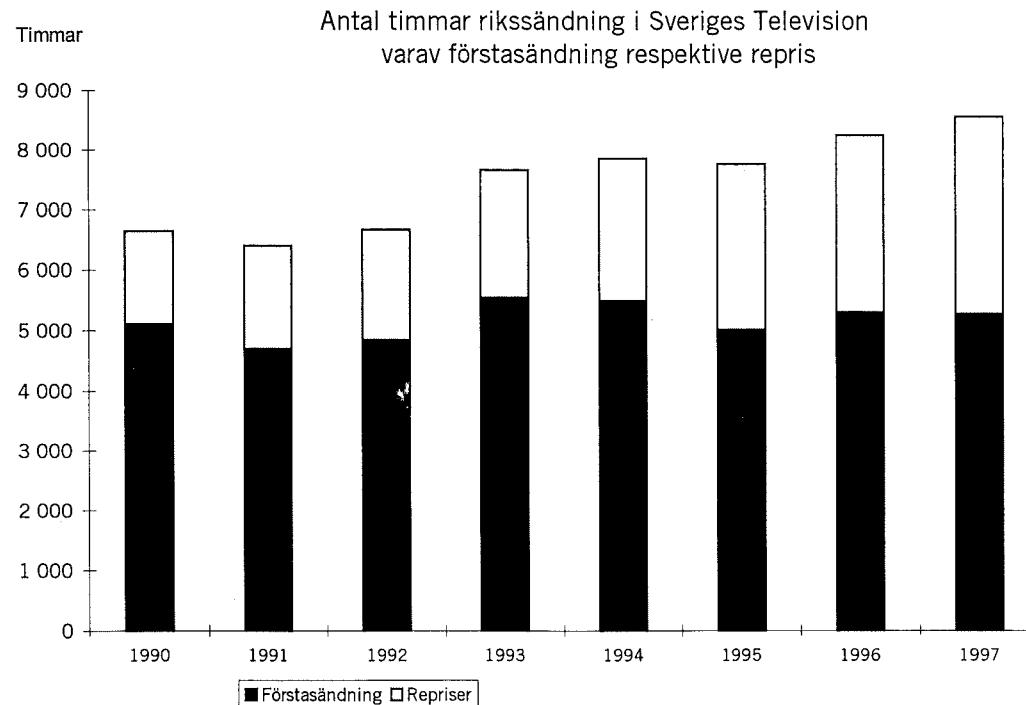
I och med upplösningen av den tidigare Sveriges Radio-koncernen 1993 gjordes en del förändringar i medelstilldelningen. TV-avgiftsmedel, som fram till 1992 överfördes till Televerket som betalning för distribution av programmen, tillförs numera Sveriges Television som köper tjänsten av Teracom. Sveriges Television övertog i samband med avvecklingen av koncernen också ett antal gemensamma funktioner för public servicebolagen som medel i motsvarande grad. Dessa hade tidigare finansierats direkt från rundradiokontot utanför de medel som tilldelades koncernen eller, i vissa fall, av moderbolaget Sveriges Radio (se vidare 10.1.1).

Till Sveriges Televisions medelsförbrukning har för 1990 – 1993 lagts medel (svart markering) som tillfördes Sveriges Radio och Televerket.

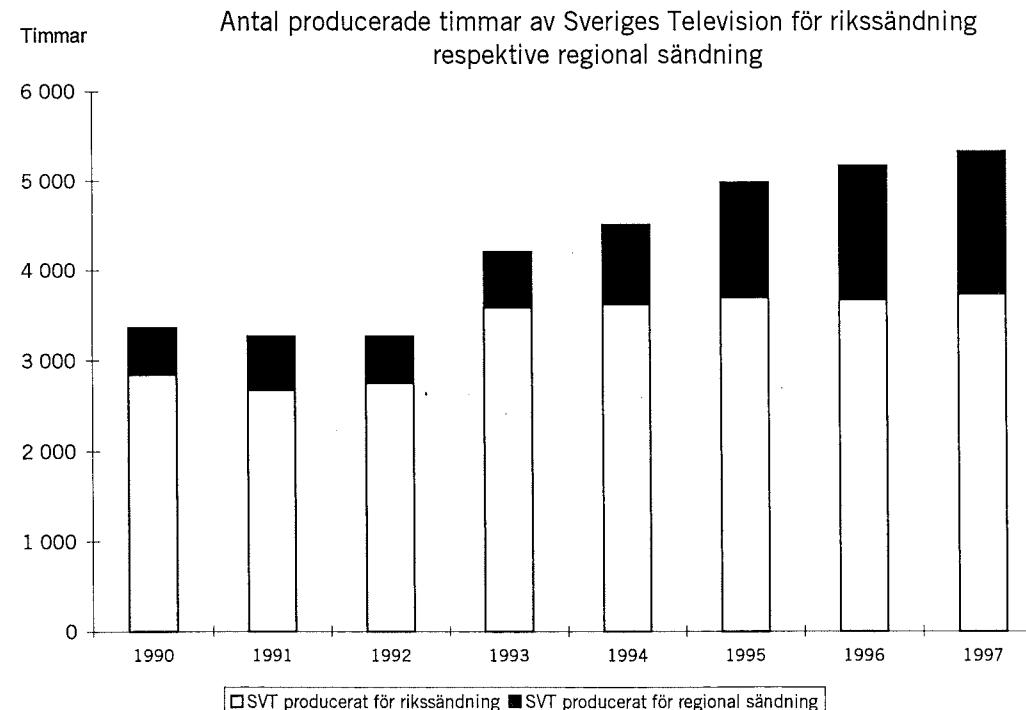

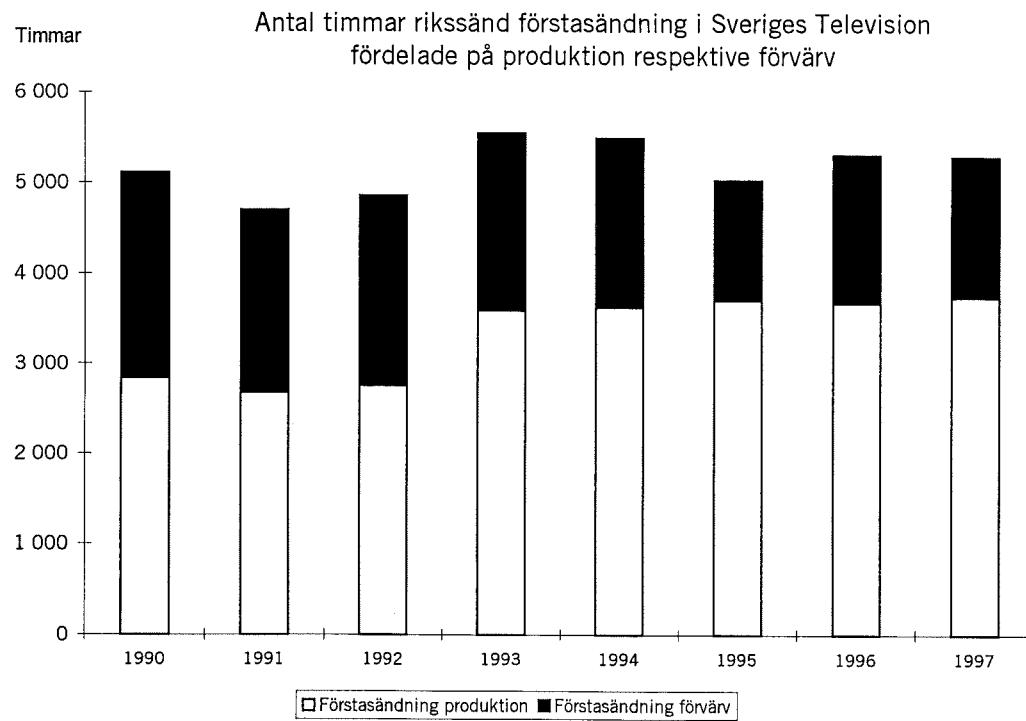
Sveriges Television har utökat sin sändningstid successivt under hela 1990-talet. År 1990 inleddes sändningarna under vardagar i regel klockan 16.00. Sedan dess har bl.a. morgonsändningar introducerats, 1993, repristiderna utvidgats till eftermiddagstid och senast, 1997, lunchnyheter introducerats. Sammanlagt innebär det att TV-publiken 1997 hade 1 700 timmar mer från Sveriges Television att välja på jämfört med 1990. Den ökningen beskriver förändringen för en tittare i respektive sändningsområde för regionala nyhetsprogram, dvs. det uttalade tittarperspektivet. För Sveriges Television som producerande företag är förändringen avsevärt mycket större då alla regionala sändningar sker i nio områden. Det innebär att det regionala utbudet ur ett tittarperspektiv för att få produktionsperspektivet måste ökas med en faktor nio (jfr. diagram sid. 13).

Till största delen förklaras sändningstidsökningen av en ökad servicereprisering av framför allt det egenproducerade utbudet. Antalet timmar förstasändning har ökat med 178 timmar sedan 1990 för rikssända program och med ca 125 timmar i regional sändningstid.

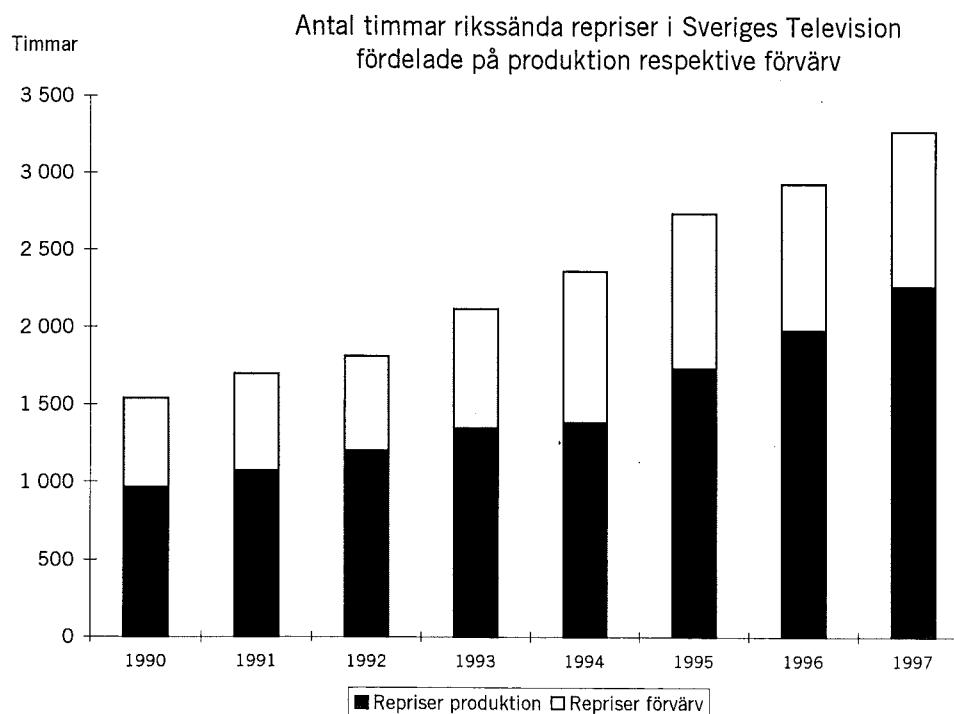

Den sändningstidsökning som skett under 1990-talet har främst bestått av ökad produktion och reprisering av egenproducerade program. Totalt har *produktionen* ökat med 54 procent. Drygt hälften av produktionsökningen utgörs av utökning av de regionala sändningarna – något som i sändningstid kan te sig relativt blygsamt i det facit som nämnts ovan för perioden – ca 125 timmar. Eftersom regionala program sänds parallellt över nio sändningsområden i landet blir det dock en volymökning av *produktionen* på närmare 1 000 timmar. Att den regionala produktionen ökat innebär att distriktsens andel av den samlade producerade tiden ökat.

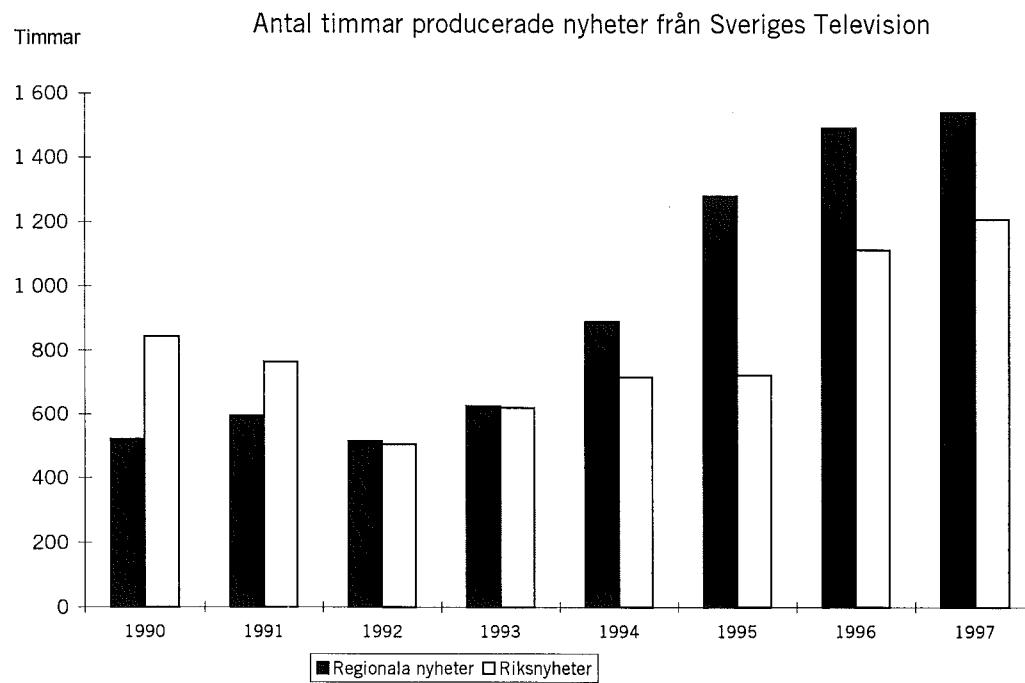

Produktionen i form av egenproduktion, produktionsutläggningar och samproduktioner har ökat med 900 timmar. Antalet förvärvade timmar i förstasändning har minskat med 700 under perioden. Det innebär att Sveriges Television under 1990-talet sändt allt färre utländska program.

Repriseringar av svenska program har ökat mer än produktionen i syfte att ge publiken förbättrad service. I början av perioden sändes ca 1 500 timmar repriser på årsbasis. År 1997 hade den volymen ökat till närmare det dubbla. I gengäld har volymen förvärvade program i förstasändning

minskat med mer än 600 timmar. Detaljerad statistik för hur den repriserade tiden fördelar sig på produktion och förvärv saknas för de första åren på 1990-talet.

Med införandet av morgon- och lunchsändningar har produktionen av nyheter i Sveriges Television ökat kraftigt. År 1990 innebar produktionsnivån att tittarna erbjöds drygt 900 timmar nyheter inklusive de regionala sändningarna. År 1997 hade nyhetsutbudet ökat till närmare 1 400 timmar. Den minskning av produktionen avseende riksnyheter som kan urskiljas mellan 1991 och 1992 ovan har bl.a. sin förklaring i att programmet Magasinet, som tidigare sändes två gånger i veckan, omdefinierades från kategorin nyheter till fakta samt att viss tid med text-TV i bild (Börssen idag) tidigare räknades in i nyhetsutbudet. Ökningen 1996 sammanhänger med morgonnyheterna och 1997 med införandet av lunchnyheter.

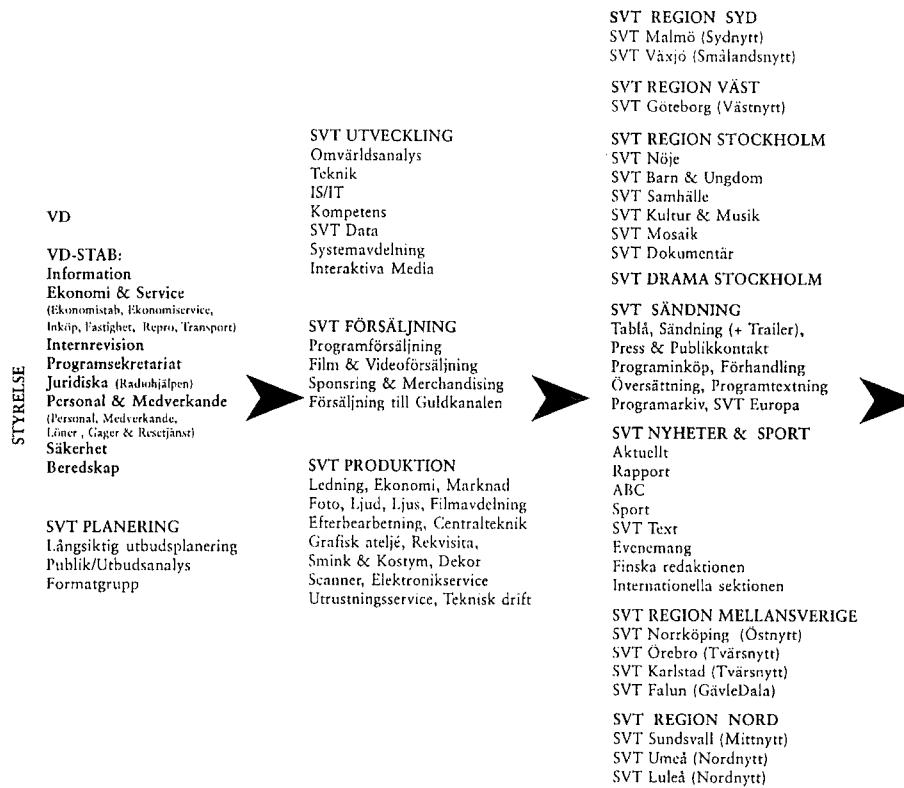
Produktionen av regionala nyhetsprogram har sedan 1990 ökat från ca 500 timmar totalt till närmare 1 500 timmar under 1997. Den kraftiga ökningen som började 1993 beror på att de nio regionala nyhetsprogrammen fått utökad sändningstid. Under 1993 tillkom en sändning 17.05, 1995 infördes en kvällssändning och 1996 tre korta morgonsändningar. Ökningen 1994 bestod i huvudsak av regionala sändningar inför valet.

Sammanfattning av utvecklingen under 1990-talet

1990-talet kännetecknas av stora förändringar i TV-landskapskapet. Nya programkanaler har etablerats, vilket inneburit att så gott som hela befolkningen kan välja mellan Sveriges Television och en eller flera andra programkällor. Sveriges Television har mött konkurrensen med en förbättrad produktivitet. Utbudet har ökat både i riks- och regional sändning med praktiskt taget oförändrad resursinsats.

Genom att det totala tittandet ökat ganska måttligt ägnas en minskande del av tittartiden Sveriges Television i takt med att nya programkällor etablerats. Ungefär hälften av tittartiden lades 1997 på Sveriges Television och 80 procent av TV-tittarna såg någonting av de båda kanalernas utbud en genomsnittlig dag.

4. Sveriges Televisions organisation och styrsystem

Sveriges Televisions styr- och uppföljningssystem för programverksamheten har följande struktur;

- Årsplaner och årsbudgetar fastställs av företagets styrelse
- Långsiktiga programuppdrag för enheter, redaktioner och distrikt som klargör vilken inriktning egenproduktion, samproduktioner, inköp m.m. ska ha. Programuppdrag har f.n. formulerats för perioden 1996–1998
- Grundläggande budgettilldelning på flerårssikt som ansluter till programuppdragen
- Årsplanering av programverksamheten
- Årsbudgetbeslut
- Ekonomisk uppföljning under verksamhetsåret
- Fortlöpande uppföljning av publikutfallet i olika avseenden
- Årvis uppföljning av resursförbrukning i relation till genomförd programverksamhet
- Analys av genomförd verksamhet
- Förändringar/kompletteringar av programuppdrag med åtföljande ekonomiska beslut

Någon särskild profilering av de två kanalerna sker inte utan programläggningen syftar till att i tvåkanalssystemet ge publiken bästa möjliga service. För Sveriges Television som helhet har formulerats två publikmål; ett avseende Sveriges Televisions andel av den samlade tittartiden (minst 50 procent) och ett avseende den genomsnittliga dagliga räckvidden för de två kanalerna (minst 50 procent av TV-tittarna). Dessa publikmål avser den totala utgivningen och inte enskilda program.

Programuppdrag och medelstilldelning styr verksamheten i de sju programenheterna. Ansvaret för att uppdragen fullföljs inom ramen för tilldelade medel åligger enhetschefen. Ansvaret för den tablåmässiga utläggningen av program samt för att åtgärder vidtas för att det samlade utbudet ska motsvara tillståndsvillkor och interna mål ligger hos planeringschefen.

5. MÅNGFALD, BREDD OCH SPEGLING

Sveriges Television ska erbjuda ett varierat programutbud präglat av bredd och mångfald som speglar hela landet och ger en god internationell utblick. I programverksamheten ska särskild hänsyn tas till televisionens genomslagkraft, att olika regionala perspektiv speglas och att åsiktsmångfalden främjas genom ökad medverkan av utomstående i programverksamheten och genom förvärv av program från externa producenter.

5. Mångfald, bredd och spegling

Ur Sveriges Televisions visionsdokument:

- *Sveriges Television ska ha ett bredare utbud än sina konkurrenter och därmed också sända program riktade till mindre publikgrupper.*
- *Sveriges Television ska med interna och externa resurser genomföra en svensk produktion som utgör större delen av alla sända program.*
- *Sveriges Television ska tillgodose olika minoriteters behov och intressen och bedriva en programverksamhet för språkliga och etniska minoriteter samt funktionshindrade.*

5.1 Sändningstiden i stort

5.1.1 Det rikssända utbudet

Sveriges Television har numera tablålagda sändningar under större delen av dygnet. Sändningarna på vardagar startar klockan 06.30 och slutar kring midnatt. Under veckoslutet börjar de klockan 08.00 men pågår någon timme längre in på natten. Den totala sändningstiden för det rikssända utbudet omfattade 1997 totalt 8 560 timmar.

Det rikssända utbudet fördelat på sändningstid

Förstasändningar och repriser

År	1997	1996	Förändring 1996-1997
Sänd tid i timmar			
Förstasändningar	5 285	5 307	-22
Repriser	3 275	2 938	337
Totalt	8 560	8 245	315
Procentuell fördelning			
Förstasändningar	62%	64%	
Repriser	38%	36%	

Den totala sändningstiden har ökat med 315 timmar eller 4 procent. Hela ökningen består av repriser, framför allt s.k. snabbrepriser som för att förbättra servicen sänds i nära anslutning till förstasändningen. En stor del av denna ökning skedde i samband med införandet av lunchnyheter hösten 1997, då vardagseftermiddagarna i SVT1 tablålades från 12.00.

5.1.2 *Det regionala utbudet*

De regionala sändningarna består nästan helt av regionala nyhetssändningar. Dessa har utökats kraftigt under 90-talet och sänds fr.o.m. 1997 enligt följande.

Vardagar

06.57, 07.57 och 08.57 (3 min)
17.00 (5 min)
19.10 (20 min)
22.00 (10 min)

Söndagar

19.25 och 21.45 (5 min)

Sändningarna på söndagskvällar infördes 1997. Under somrarna sker de regionala nyhetssändningarna på vardagar klockan 19.20 och 22.00. Under 1997 genomfördes också ett försök med regionala magasinsprogram. Dessa upphör 1998 och resurserna används för en kvalitetsförstärkning av de regionala nyheterna.

Ur publikens perspektiv erbjöds nästan 180 timmar regionala sändningar under 1997. Eftersom dessa produceras av 11 regionala nyhetsredaktioner och sänds över nio olika områden är dock den producerade tiden mångdubbelt större, nämligen 1 591 timmar.

Med tanke på differensen mellan producerat regionalt utbud och den mängd programtid det motsvarar för den enskilde potentielle TV-tittaren kommer all regional sändningstid att redovisas separat i den mån den förekommer i följande tabeller.

5.2 Spridningen på olika programtyper

Stor mångfald och bredd är kärnan i public-service televisionen. Det grundläggande motivet går tillbaka till uppgiften att tillgodose olika publikgruppars behov och intressen. Sveriges Television ska vara en angelägenhet för alla. En stor bredd i utgivningen motiveras också av att mänsklig fantasi och intressen inte är endimensionella – envar kan ha behov av såväl information och ökad kunskap som av fantasieggande stimulans och förströelse.

Här redovisas översiktligt programmens fördelning på olika programkategorier. Mer finfördelade uppdelningar görs i följande avsnitt.

Det rikssändna utbudet fördelat på programkategorier

Förstasändningar och repriser

År Sänd tid i timmar	1997		Repriser		Totalt sändt		Förändring 1996-1997	
	Första-sändningar							
Rikssänt utbud								
Fakta	1 281	24%	1 525	47%	2 806	33%	-8	0%
Nyheter	1 560	30%	1	0%	1 561	18%	142	10%
Fiktion/Långfilm	1 074	20%	1 094	33%	2 168	25%	242	13%
Musik	196	4%	126	4%	322	4%	-5	-2%
Nöje	517	10%	444	14%	961	11%	93	11%
Sport	389	7%	80	2%	469	5%	-162	-26%
Service (Hallå, Trailer m.m.)	267	5%	6	0%	273	3%	13	5%
Summa	5 284	100%	3 276	100%	8 560	100%	315	4%
Regionalt utbud*								
Nyheter och fakta	1 591		67		1 658			

År Sänd tid i timmar	1996		Repriser		Totalt sändt	
	Första-sändningar					
Rikssänt utbud						
Fakta	1 391	26%	1 423	48%	2 814	34%
Nyheter	1 418	27%	1	0%	1 419	17%
Fiktion/Långfilm	923	17%	1 003	34%	1 926	23%
Musik	191	4%	136	5%	327	4%
Nöje	547	10%	321	11%	868	11%
Sport	591	11%	40	1%	631	8%
Service (Hallå, Trailer m.m.)	247	5%	13	0%	260	3%
Summa	5 308	100%	2 937	100%	8 245	100%
Regionalt utbud*						
Nyheter och fakta	1 494		0		1 494	

* från ett produktionsperspektiv

Ett stort antal programtimmar för samtliga programkategorier borgar för en stor bredd och mångfald. Därvidlag är bilden likartad både åren. Sveriges Televisions utbud domineras av Fakta och Nyheter. Mer än hälften av förstasändningarna är av dessa slag.

Den totala sändningstiden ökade med 4 procent under 1997. Förstasändningarna minskade något under det att repriserna ökade desto mer. Reprisökningen har i huvudsak skett på vardagseftermiddagar då SVT1 sänder från klockan 12.00 i samband med att lunchnyheter infördes hösten 1997. Den ökade repriseringen avser flertalet programtyper.

Tre programområden har minskat sin förstasändningstid. Den största minskningen avser Sport vilket beror på att sommar-OS i Atlanta och fotbolls-EM ägde rum 1996. 1997 var ett "mellanår" sett till sportevenemang, trots friidrotts-VM i Aten. 1998 kommer sändningstiden åter att öka för sportevenemang till följd av vinter-OS och fotbolls-VM.

Faktaprogrammens totala sändningstid är i stort sett oförändrad vilket har att göra med att repertoären ökat kraftigt. Förstasändningarna av faktaprogram har dock minskat med drygt 100 timmar. I huvudsak beror detta på att SVT Göteborgs produktionsinriktning förändrades 1997. Två program som gett mycket sändningstid till relativt låg kostnad lades ned: *Gomorron Sverige* (lördagsmorgnar) och *Kvällsöppet*. De resurser som därmed frigjordes har omvälvats till ett kontinuerligt återkommande ekonomimagasin, *Summerat*, till vissa andra typer av faktaprogram samt till mer resurskrävande produktioner inom främst dramaområdet. Nedläggningen av *Kvällsöppet* gav också tablåmässigt utrymme för ett nytt debattprogram från SVT Umeå, *Nattöppet*, samt för en bättre sändningstid för det mångkulturella magasinet *Mosaik*.

Även förstasändningarna av nöjesprogram har minskat något. Till stor del hänger detta också samman med förändringen av SVT Göteborgs produktion. Programmet *Aftonbanken* som sändes på sen kvällstid lades ner och resurserna övergick till mer krävande helgunderhållning.

Förstasändningarna har ökat inom två programområden. Ökningen av Fiktion beror dels på den totala ökningen av sådana program för barn och ungdom, dels på att utländsk Fiktion också används för utökningen av eftermiddagssändningarna och i någon mån för sändning på sen kvällstid.

Ökningen av Nyheter har att göra med på att lunchnyheter infördes hösten 1997. De sänds på vardagar klockan 12.00 – 12.30. En utvidgad utgivning av *Rapport morgen* under sommaren bidrar också till ökningen.

Jämförelse med andra kanaler

Någon jämförelse mellan Sveriges Televisions utbud och konkurrenternas ska inte göras här. Obefrånbara studier har gjorts av andra. Forskare vid Göteborgs Universitet har gjort sådana jämförelser under ett antal år. Den senaste jämförelsen av detta slag har gjorts av forskare vid Lunds Universitet på uppdrag av Granskningsnämnden för radio och TV. Alla dessa studier visar att Sveriges Televisions utbud har en betydligt större bredd och mångsidighet än de andra kanalernas.

Dessa skillnader är uppenbara både sett till utbudets sammansättning i stort och sett till fördelningen av program inom varje programområde. Inom faktaområdet är det mycket stora skillnader i mängden samhälls- och kulturspeglande program. Detsamma gäller musiken och den svenska fiktionen vilken i Sveriges Televisions utbud rymmer helt andra typer av dramatik än som förekommer hos konkurrenterna. Motsvarande gäller även för barnprogrammen. Sveriges Televisions utbud av utländska program uppvisar också en väsentligt större bredd, framför allt inom mindre publikattraktiva programområden.

5.3 **Spegla hela landet**

- *Det distriktsproducerade utbudet bör både spegla respektive områdes särprägel och egenart och på ett mer allmänt sätt bidra till mångfalden i programverksamheten.* (§ 16 Sändningstillståndet)

Sveriges Televisions tio distrikt producerar program inom alla programområden. Denna produktion har ökat kraftigt sedan senare delen av 1980-talet. Distrikten svarar sedan några år för mer än 50 procent av allmänproduktionen. Själva förekomsten av distrikten och den utökade programproduktionen är en garant både för speglingen av Sveriges olika delar och för mångfalden i utbudet.

Mångfaldssaspekten har bedömts vara särskilt viktig inom samhälls- och kulturområdet. Samhällsredaktioner finns därför på flera orter utanför Stockholm: Luleå, Umeå, Göteborg och Malmö. Kulturbekvämde program görs regelbundet av distrikten i Sundsvall, Örebro, Göteborg, Växjö och Malmö.

De program inom dessa områden som görs i distrikten har inte till uppgift att redovisa det egna områdets särart. Men förvisso hämtas de exempel som väljs för att belysa olika frågor ofta från den egna regionen. Detsamma gäller i stor utsträckning de experter som medverkar, även om kriteriet för medverkan normalt inte är hemvisten.

Ett kulturprogram som bygger på inslag från hela landet är det i Örebro producerade *Musikspegeln*. Inom dramaområdet hämtas ofta motiv och medverkande från den egna regionen. *Hammarkullen* från SVT Göteborg är ett tydligt sådant exempel. Även SVT Malmö har återkommande arbetat med miljöer och motiv från Sydsverige i sin dramaproduktion. Ett antal teater- och musikföreställningar överförs varje år från olika scener och evenemang i olika delar av landet. *Måndagens konsert* är en serie som bygger på produktion i flera distrikt. Det under 1997 startade förkvällsprogrammet *Go'kväll* bygger också till stor del på inslag producerade i andra distrikt än de två som svarar för sändningen. Sveriges Televisions utbud av religionsprogram är det programområde som mest bygger på produktion i alla delar av landet. Samtliga distrikt medverkar varje år med gudstjänster och helgmålsböner från det egna området.

De tio nyhetsredaktionerna utanför Stockholm bidrar med ett stort antal inslag till riksnyhetsprogrammen varje år. Härigenom får publiken i hela landet en mängd information om förhållanden i landets olika delar. Programmet *Landet runt* bygger helt på inslag, ofta om kulturfrågor, som förekommit i de olika regionala nyhetssändningarna.

Samtliga distrikt producerar varje år enstaka program eller kortare serier som utgår direkt från företeelser eller personer från det egna området. Exempel på sådana program är från norra Sverige *Fjällbilder* och *Nya norra Europa*. Från Mellansverige kan från 1997 nämnas *Bergslagsballaden*. SVT Göteborg gjorde bland annat en serie i samband med Tall Ship Race medan det i SVT Malmö påbörjades en kontinuerlig beskrivning av det stora bygget av Öresundsbron.

5.4 Utbudet från Stockholm och övriga landet

- Den andel av allmänproduktionen i SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm skall under tillståndsperioden öka till minst 55 procent. Ökningen skall i första hand ske genom ökat anlitande av fristående producenter och genom utomståndes medverkan. (Anslagsvillkoren 1997 punkt 15)

Till allmänproduktion räknas egenproduktioner, produktionsutläggningar, samproduktioner samt svenska förvärv inom programkategorierna Fakta, Fiktion, Musik, Nöje samt nyhetsmagasin riktade till ungdom och minoriteter, sportdokumentärer och sportreportage och korta pausprogram.

Allmänproduktion (egenproduktion, produktionsutläggningar, Samproduktioner och svenska förvärv). Rikssänt utbud i förstasändning

Sänd tid i timmar	År	1997	1996	Förändring 1996-1997
Sänd tid i timmar				
Stockholm		964	927	37
Distrikten		1 073	1 174	-101
Totalt		2 037	2 101	-64
Procentuell fördelning				
Stockholm		47%	44%	
Distrikten		53%	56%	

Stockholm har ökat produktionen något medan distrikten sammanlagt har minskat. Större delen av distriktsens minskning beror på förändringen av produktionsinriktningen i SVT Göteborg (jfr avsnitt 5.2).

Även om distriktsproduktionen således inte har ökat mellan 1996 och 1997 är det av intresse att se på hur "anlitandet av fristående producenter och utomstående medverkande" utvecklats mellan åren.

Distriktsens allmänproduktion (egenproduktion, produktionsutläggningar, Samproduktioner och svenska förvärv. Rikssänt utbud i förstasändning

Sänd tid i timmar	År	1997	1996	Förändring 1996-1997
Egenproduktion				
Egenproduktion		922	1 051	-129
Produktionsutläggningar		57	46	11
Samproduktioner		44	48	-4
Svenska förvärv		50	29	21
Totalt		1 073	1 174	-101

Produktionen från fria producenter har ökat (med 28 timmar) och svarar 1997 för 14 procent av distriktsens sändningar av allmänproduktion (mot 10 procent 1996).

Till detta kan läggas utvecklingen av engagemang av medverkande och visstidsanställda. Även dessa former av "utomstående medverkan" har ökat påtagligt i distriktsverksamheten mellan 1996 och 1997 (se vidare avsnitt 5.6).

**Procentuell fördelning av allmänproduktionen i Stockholm och distrikten,
(endast egenproduktion). Rikssänt utbud i förstasändning**

År Andel av sänd tid	1997		1996	
	Stockholm	Distrikten	Stockholm	Distrikten
Fakta	34%	66%	30%	70%
Fiktion/Långfilm	82%	18%	77%	23%
Musik	32%	68%	35%	65%
Nöje	51%	49%	48%	52%

Produktionen är påtagligt olikartad i Stockholm jämfört med distrikten. Det stora faktaområdet domineras av distriktsproduktion liksom musikområdet. Stockholm producerar större delen av dramautbudet.

5.5 Internationell spegling

- *Programutbudet skall spegla olika länders kulturmiljöer.* (§ 13 Sändningstillståndet)
- *Program om och från den nordiska kulturmiljön skall sändas i syfte att stärka den nordiska kulturmiljöens gemenskap.* (§ 12 Sändningstillståndet)

Program från andra länder införskaffas genom förvärv, internationella samarbetsprojekt och utbyte inom Nordvisionen (NV) och Eurovisionen (EV). Normalt är ca 50 länder företrädda i utbudet under ett år. Det anglosaxiska språkområdet domineras i det främmande utbudet i Sveriges Television men ett stort antal länder är representerade i utgivningen.

Av det främmande förstasändna utbudet i Sveriges Television härstammar närmare 40 procent från länder utanför Europa. Av den europeiska delen är nästan en fjärdedel av nordiskt ursprung.

Inom Norden finns en särskilt väl utvecklad form av programsamarbete – Nordvisionen. Utbudet av nordiska program syftar till att dels ge de svenska tittarna ett brett urval av program som förmedlar inblick i de nordiska ländernas samhälle, kultur och vardagsliv, dels spegla hur man i övriga Norden ser på omvärlden. Genom utbyte, inköp och samproduktion med främst de nordiska public service-bolagen ges publiken ett brett urval av faktadokumentärer, fiktions- och underhållningsprogram. Samarbetet omfattar även program från fristående producenter och produktionsbolag.

Den totala nivån på det främmande utbudet varierar mycket mellan olika år beroende på vilka stora sportevenemang som äger rum. Därför beskriver den följande tabellen utbudet också med Sport exkluderad.

Det rikssändna utbudet fördelat på programkategorier och ursprungsland**Förstasändningar och repriser**

År 1997	Förstasändningar						Repriser				Totalt sänt	Förändring 1996-1997		
	Främmande ursprung, varav: Svenskt			Summa försänt	Främmande ursprung, varav: Svenskt			Summa repriser						
	Europa, varav:	ursprung	försänt		Europa, varav:	ursprung	försänt	repriser						
Sänd tid i timmar	Norden		Norden		Norden		Norden		Norden		Norden			
Fakta	215	180	78	1 066	1 281	221	181	101	1 305	1 525	2 806	-6 0%		
Nyheter	0	0	0	1 560	1 560	0	0	0	1	1	1 561	142 10%		
Fiktion/Långfilm	855	385	74	219	1 074	480	154	44	613	1 094	2 168	243 13%		
Musik	86	61	9	111	196	40	35	4	86	126	322	-5 -1%		
Nöje	63	51	27	455	517	20	17	10	424	444	961	92 11%		
Sport	218	211	27	171	389	22	16	0	58	80	469	-162 -26%		
Service (Hallå, Trailer m.)	3	2	1	265	267	0	0	0	6	6	273	13 5%		
Summa	1 440	890	216	3 846	5 285	782	403	159	2 493	3 275	8 560	316 4%		
Fördelning	27%			73%	100%	24%			76%	100%				
S:a exkl sport	1 222	679	189	3 675	4 896	760	387	159	2 435	3 195	8 091	478 6%		
Fördelning	25%			75%	100%	24%			76%	100%				

Förändring	153	187	56	29	180	13	64	59	285	298	478
1996-1997	14%	38%	42%	1%	4%	2%	20%	59%	13%	10%	6%

År 1996	Förstasändningar						Repriser				Totalt sänt	
	Främmande ursprung, varav: Svenskt			Summa försänt	Främmande ursprung, varav: Svenskt			Summa repriser				
	Europa, varav:	ursprung	försänt		Europa, varav:	ursprung	försänt	repriser				
Sänd tid i timmar	Norden		Norden		Norden		Norden		Norden			
Fakta	209	159	73	1 180	1 389	178	144	73	1 245	1 423	2 812	
Nyheter	3	2	0	1 415	1 418	0	0	0	1	1	1 419	
Fiktion/Långfilm	688	230	29	235	923	490	145	21	512	1 002	1 925	
Musik	74	56	7	117	191	31	25	3	105	136	327	
Nöje	93	44	25	454	547	48	9	3	274	322	869	
Sport	451	115	13	140	591	8	4	1	32	40	631	
Service (Hallå, Trailer m.)	2	1	0	245	247	0	0	0	13	13	260	
Summa	1 520	607	146	3 786	5 307	755	327	101	2 182	2 937	8 244	
Fördelning	29%			71%	100%	35%			74%	100%		
S:a exkl sport	1 069	492	133	3 646	4 716	747	323	100	2 150	2 897	7 613	
Fördelning	23%			77%	100%	26%			74%	100%		

Sändningsförändringarna mellan 1996 och 1997 innebär att utbudet bitvis blivit något mer svenska, framför allt till följd av den ökade mängden dagrepriser som företrädesvis är svenskproducerade. OS i Atlanta påverkar också differensen i stor utsträckning. Bortsett från Sport har också det utländska utbudet ökat 1997.

Såväl det nordiska som det övriga europeiska utbudet uppvisar en mycket stor ökning mellan åren. Ökningen finns inom alla programområden, men mest inom Fiktion/Långfilm. Ökningen av det europeiska sportutbudet 1997 beror på Friidrotts-VM i Aten.

5.5.1 Nyhetsutbytet inom Eurovision News

TV-nyhetsbilder växlas genom Eurovision News (EVN) mellan de drygt 60 public service TV-bolagen inom EBU – European Broadcasting Union. De TV-bolag som är medlemmar i EBU betalar inte för inslag som kommer från andra medlemsföretag. Det årliga utbytet inom EVN uppgår till drygt 20 000 inslag.

Inom EVN finns ett regionalt nordiskt utbyte, Eurovision Regional News Exchange-Nordic (ERN-N). Varje vardag utväxlas nordiska nyhetsinslag mellan de nordiska public service-bolagen Norsk Riksringkasting (NRK), Yleisradio (YLE), Danmarks Radio (DR), Rikisutvarpid Sjonvarp-TV (RUV) och Sveriges Television. Cirka 40 procent av inslagen kommer från Sveriges Television, 20 procent från NRK, drygt 17 procent från vardera YLE och DR samt ca 3 procent från RUV. Omfattningen av de inslag som utväxlas varierar beroende på skeendet under året i respektive land. Under 1996 utväxlades drygt 1 400 inslag, 1997 ca 1 300 inslag.

Utbrytet inom ERN-N distribueras på samma sätt som övriga EVN-sändningar, vilket ger alla EBU-medlemmar möjlighet och rätt att ta emot och använda de nordiska nyhetsinslagen.

5.6 En mångfald röster, bilder och idéer

- *Omfattningen av utomståendes medverkan i programproduktionen skall under tillståndsperioden öka jämfört med år 1996. SVT skall under tillståndsperioden öka antalet utläggningar av produktionsuppdrag, samproduktioner och inköp av färdiga program producerade av personer bosatta i Sverige. (§ 16 Sändningstillståndet)*

Mångfaldsbegreppet kan belysas såväl i ett produktions- som i ett utbudsperspektiv. Uttryck för mångfald i produktionen är omfattningen av utomståendes medverkan i Sveriges Televisions egen produktion samt anlitandet av utomstående producenter eller produktionsbolag. Omfattningen kan beskrivas dels som utbetalade medel, dels i antalet berörda personer eller tillfällen av utomståendes medverkan. Ytterligare ett perspektiv är omfattningen av visstidsanställda i företaget. Visstidsanställningar i form av vikariat och projektanställningar ger möjligheter att engagera ett större antal personer i programverksamheten än om endast tillsvidareanställda svarade för den egna produktionen.

Förutsättningarna för att bygga programutbudet på extern medverkan i form av samproduktioner, utläggningar och inköp varierar mellan de olika programkategorierna. För programområden som Nyheter, Sport och Fakta är det nödvändigt att i hög grad förlita sig till egenproduktionen, dvs. ha en hög självförsörjningsgrad. För programområden som fiktion och nöje är samproduktioner, utläggningar och inköp naturliga. Inom dessa områden är också visstidsanställningar vanligare än inom andra programområden.

Omfattningen av utomståendes medverkan i olika former avspeglar också Sveriges Televisions roll som arbets- och uppdragsgivare inom kulturområdet.

5.6.1 Utomståendes medverkan, visstidsanställda och samarbete med fristående producenter/bolag

Utomstående och visstidsanställda

Ett stort antal personer inom konstnärlig, publicistisk och opinionsbildande verksamhet ger regelbundet bidrag till en mångfald av olika meningsriktningar och åsikter i programmen. Specialister behövs för att i nyhetsverksamheten belysa olika ämnesområden.

En särskild kategori av utomstående är kulturarbetare. Till den kategorin hänförs i redovisningen personer som erhållit ersättningar enligt avtal med organisationer inom teater-, musiker-, dramatiker-, författar- och bildkonstnärsområdena. Kulturarbetare engageras även utan tillämpning av dessa avtal. Bland utomstående i övrigt finns journalister, programledare, regiassistentar, manusredaktörer m.fl. som projektanställdas tidsbegränsat, vetenskapsmän, debatttagare, statistar och en mängd specialister av skilda slag.

Omfattningen av utomståendes medverkan kan beskrivas med storleken på utbetalade arvoden/gager. För att åskådliggöra förändringar i den reala nivån redovisas arvodesnivån i 1997 års priser.

Sveriges Television betalade 1996 enligt avtal ut ersättningar om 37,3 miljoner kronor för musikrättigheter till upphovsrättsorganisationerna STIM, IFPI, NCB och SAMI, ersättningar som kommer kompositörer, textförfattare, musikförläggare och artister tillgodo. 1997 uppgick motsvarande ersättningar till 40,3 miljoner kronor.

I Sveriges Televisions nu gällande avtal med Svenska Teaterförbundet om ersättningar har företaget åtagit sig att utge ersättning till medlemmar i förbundet för reprissändningar av program om minst 7 miljoner kronor per år. 1997 utbetalades 8,3 miljoner kronor. Beloppet ingår i arvoden till kulturarbetare i tabellen nedan.

Arvoden till medverkande

	1997	1996	Förändring 1996-1997	
Mkr, 1997 års prisnivå				
Stockholm	157,5	149,7	7,8	5%
Övriga landet	81,2	65,9	15,3	23%
Summa	238,7	215,6	23,1	11%
varav kulturarbetare:				
Stockholm	88,9	79,5	9,4	12%
Övriga landet	26,3	19,4	6,9	36%
Summa	115,2	98,9	16,3	16%

Antalet medverkande

	1997	1996	Förändring 1996-1997	
Stockholm				
Stockholm	8 852	9 139	-287	-3%
Övriga landet	5 871	5 250	621	12%
Summa	14 723	14 389	334	2%
varav kulturarbetare:				
Stockholm	3 327	3 125	202	6%
Övriga landet	1 871	1 876	-5	0%
Summa	5 198	5 001	197	4%

Antalet medverkande är något högre än det faktiska antalet individer som medverkat. Orsaken är att samma individ kan ha medverkat i program från olika delar av företaget. En och samma individ kan alltså ha medverkat vid flera tillfällen.

Med visstidsanställda förstår här programenheternas personal inom redaktioner, teknik och administration. Huvuddelen ligger inom den första kategorien. Till största delen utgörs visstidsanställningar av kortare timanställning. Det är främst dessa som har ökat.

Lönekostnader för visstidsanställda

	1997	1996	Förändring 1996-1997	
Mkr, 1997 års prisnivå				
Stockholm	99,1	58,4	40,7	70%
Övriga landet	71,0	40,5	30,5	75%
Summa	170,1	98,9	71,2	72%

Antalet visstidsanställningar

	1997	1996	Förändring 1996-1997	
Stockholm				
Stockholm	699	395	304	77%
Övriga landet	718	440	278	63%
Summa	1 417	835	582	70%

Produktionsutläggningar, samproduktioner och inköp av svenska visningsrätter

Omfattningen av fristående producenters och produktionsbolags insatser i Sveriges Televisions programverksamhet kan beskrivas med nivån på företagets betalningar för utläggningar, samproduktioner och köp av visningsrätter. Gränsen mellan de tre kategorierna är inte absolut varför den totala volymen är det avgörande. Angivna belopp omfattar såväl fullständiga programprodukter som inslag i Sveriges Televisions egen produktion.

Utbetalade ersättningar är inte liktydiga med produktionskostnaderna för de aktuella programmen då samarbetsavtalen ofta innebär att Sveriges Television i varierande grad bidrar med egna resurser.

Sveriges Television särskiljer i den ekonomiadministrativa redovisningen mellan fyra produktions typer som skiljer sig åt efter graden av inflytande över produktionsprocessen och av äganderätten till det resulterande programmet.

Egenproduktion

En produktion som genomförs av Sveriges Television med företagets egna och/eller inhyrda resurser. Sveriges Television äger exploateringsrätten.

Produktionsutläggning

En produktion som genomförs av fristående/oberoende producent eller produktionsbolag för och på uppdrag av Sveriges Television. Företaget förvarar exploateringsrätten.

Samproduktion

En produktion som genomförs i samarbete med annan producent. I samproduktionsavtal fördelar intressenterna exploateringsrätten och reglerar inflytandet över produktionens innehåll, form och ekonomi, vanligtvis i proportion till insatsen. Hemlandet för den part som har det exekutiva produktionsansväret avgör om programmet klassas som svenskt eller utländskt. Samproduktioner som finansieras med medel ur den nordiska TV-samarbetsfonden ingår.

Förvaru/inköp av visningsrätt

Ett färdigt program som producerats av utomstående. Exploateringsrätten ägs av utomstående producent/distributör. Sveriges Television förvarar viss visningsrätt. Utbyte/försäljning av program inom Nordvision och Eurovision betecknas som förvarv.

Formerna för samarbete och finansiering av TV-produktioner är under ständig utveckling. Bland former dyker upp. Exempelvis kan en parts insats i en samproduktion vara rent ekonomisk, medan en annan part svarar för produktionen. I produktionsansväret kan även ingå att del av produktionen ska ske genom produktionsutläggning.

Samarbete med utomstående svenska producenter, Stockholm

	1997	1996
Mkr, 1997 års prisnivå		
Produktionsutläggningar	40,2	55,0
Samproduktioner	19,7	16,6
Förvärv	27,6	12,4
Summa	87,5	84,0

Samarbete med utomstående svenska producenter, övriga landet

	1997	1996
Mkr, 1997 års prisnivå		
Produktionsutläggningar	5,2	14,9
Samproduktioner	26,0	14,4
Förvärv	7,3	11,5
Summa	38,5	40,8
Total	126,0	124,8

Den totala nivån för utbetalningar avseende utläggningar, samproduktioner och köp av visningsrätter har ökat något från 1996 till 1997. En viss minskning har skett i distrikten. Det senare är ett resultat av den minskade medelstilldelningen som förutsätter att de interna resurserna utnyttjas maximalt. Dock har andra former av utomståndes medverkan ökat också i produktion utanför Stockholm.

Som ett led i samarbetet med fristående producenter och för att manifestera det delar Sveriges Television sedan 1982 årligen ut ett pris, Guldantennen, till ett program som gjorts som en sammproduktion. Kravet är att minst hälften av programansvariga ska vara icke anställda. Priset kan gå till alla typer av program. 1997 gick priset till *Får jag lov?* av frilansfilmarna Jacob Nordenson och Rickard Petrelius. Under årens lopp har Guldantennen gått till främst olika dokumentärer och dramaproduktioner.

5.6.2 Utbudet fördelat på produktionstyper

Produktionstypernas fördelning

Fördelningen av egenproduktion, utläggningar, samproduktioner och köp av visningsrätter varierar mellan de olika programkategorierna beroende på dessas helt skilda karaktärer. Sålunda består Nyheter endast av egenproduktion (byråmaterial m.m. betraktas också som egenproduktion då det bearbetas i så hög grad). På den andra sidan av skalan finns långfilm som naturligen i huvudsak består av inköpta visningsrätter.

Det rikssändna utbudet fördelat på programkategorier, produktionstyp**Förstasändningar och repriser**

Sänd tid i timmar	År 1997 Svenska produktioner, varav:			Främmande produktioner	Totalt sänt
	Egen- prod.	Prod.- utläggn	Sam- prod		
Förstasändningar					
Fakta	1 066	940	44	27	55
Nyheter	1 560	1 555	5	0	0
Fiktion/Långfilm	219	120	7	34	58
Musik	111	82	3	0	26
Nöje	454	376	28	44	6
Sport	171	161	6	0	4
Service (Hallå, Trailer m.m.)	264	262	0	0	2
Summa förstasändningar	3 845	3 496	93	105	1 439
Fördelning	73%				27%
	100%	91%	2%	3%	100%
Repriser					
Fakta	1 305	1 118	63	46	78
Nyheter	1	1	0	0	0
Fiktion/Långfilm	613	359	34	35	185
Musik	86	80	3	1	2
Nöje	424	339	41	43	1
Sport	58	52	6	0	0
Service (Hallå, Trailer m.m.)	7	6	0	0	1
Summa repriser	2 494	1 955	147	125	267
Fördelning	76%				24%
	100%	78%	6%	5%	100%
Totalt sändt	6 339	5 451	240	230	418
Fördelning	74%				26%
	100%	86%	4%	4%	100%

Förändring	533	260	77	84	113	-218	315
1996-1997		9%	5%	47%	58%	37%	4%

Sänd tid i timmar	År 1996 Svenska, varav:			Främmande* produktioner	Totalt sänt
	Egen- prod.	Prod.- utläggn	Sam- prod		
Förstasändningar					
Fakta	1 228	1 112	67	27	224
Nyheter	1 180	1 180	0	0	3
Fiktion/Långfilm	210	124	2	26	57
Musik	99	77	2	1	19
Nöje	453	426	11	9	5
Sport	294	292	0	0	3
Service (Hallå, Trailer m.m.)	243	240	0	0	3
Summa förstasändningar	3 708	3 451	83	64	109
Fördelning	70%				30%
	100%	93%	2%	2%	100%
Repriser					
Fakta	1 209	1 087	52	43	27
Nyheter	1	1	0	0	0
Fiktion/Långfilm	487	277	8	34	168
Musik	86	79	5	2	0
Nöje	270	252	15	3	0
Sport	32	32	0	0	0
Service (Hallå, Trailer m.m.)	13	12	0	0	1
Summa repriser	2 098	1 740	80	82	196
Fördelning	71%				29%
	100%	83%	4%	4%	100%
Totalt sändt	5 806	5 191	163	146	305
Fördelning	0%				0%
	100%	89%	3%	3%	100%

* Denna tid överstiger redovisningen i tabellen över ursprungsländer 1996 till följd av att ett antal samarbetsprojekt med utländsk producent räknats som svenska vad beträffar ursprungsland. Exempel: Musikfrågan Kontrapunkt

Av den total sändningstiden för svenskproducerade program 1997 utgjordes 14 procent av extern produktion (dvs. icke egenproduktion). Detta innebär en ökning jämfört med 1996 då nivån var 11 procent. Sett enbart till förstasändningarna är motsvarande nivåer för 1997 nio procent och för 1996 sju procent.

I sändningstid räknat har produktionsutläggningar, samproduktion samt svenska förvärv (extern produktion) ökat med 254 timmar motsvarande 40 procent. Sett enbart till förstasändningar blir motsvarande siffra 36 procent. 1997 sändes 349 timmar extern produktion i förstasändning, dvs. en timme per dag.

Produktionsutläggningar, samproduktioner och inköp av visningsrätter har ökat i förstasändningarna från 1996 till 1997. Den största förändringen gäller samproduktioner som ökat med 41 timmar. Den största delen av denna ökning har skett inom Nöje. Även utläggningar har ökat mest inom Nöje. Inköp av svenska visningsrätter däremot har ökat mest inom Fakta.

5.6.3 Program av europeiskt ursprung

- *Den som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd av regeringen skall, om det inte finns särskilda skäl mot det, se till att mer än hälften av den årliga sändningstiden upptas av program av europeiskt ursprung och att minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten avser program av europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter. (6 kap. 8§ Radio- och TV-lagen)*

Redovisningar ska enligt anvisningar från Radio- och TV-verket belysa dels hur stor andel av sändningstiden som utgörs av program av europeiskt ursprung, dels hur stor andel av dessa som framställts av fristående producenter uttryckt i sändningstid (alternativt andel av kostnaderna för programproduktion). Varje kanal ska redovisas för sig. Nyheter, sport, tävlingar, annonser och påannonser ska inte ingå i beräkningarna liksom inte heller text-TV.

Rikssända program av europeiskt ursprung.**Förstasändningar och repriser exkl. nyheter, sport och service**

År	1997									
Totalt utbud										
<u>varav Europeiskt</u>										
Sänd tid i timmar										
SVT 1	3 394	2 831	83%	763	22%					
SVT2	2 991	2 633	88%	524	18%					
Summa	6 385	5 464	86%	1 287	20%					
<hr/>										
Förändring 1996-1997	342	426		162						
	6%	8%		14%						
<hr/>										
År	1996									
Totalt utbud										
<u>varav Europeiskt</u>										
Sänd tid i timmar										
SVT 1	3 167	2 574	81%	582	18%					
SVT2	2 876	2 464	86%	543	19%					
Summa	6 043	5 038	83%	1 125	19%					

Sveriges Television uppfyller med råge de direktiv som angetts för andelen europeiska program liksom för andelen program gjorda av fristående producenter. I båda dessa avseenden har en ökning skett 1997.

Uppgifterna ovan för 1996 skiljer sig något från tidigare lämnad redovisning till Radio- och TV-verket beroende på att programmet *A-Ekonomi* tidigare felaktigt klassats som Fakta.

5.7 Barn och ungdom

- SVT skall ägna ökad uppmärksamhet åt program för och med barn och ungdomar. Program för och med barn och ungdomar skall förmedla nyheter och information samt kulturella och konstnärliga upplevelser. SVT skall ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos barn som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper. (§15 Sändningstillståndet)

Sveriges Television sänder barn- och ungdomsprogram i SVT1 måndag – lördag klockan 18.00 – 24.00 och söndag 18.00 – 18.15. Under 1997 har barn- och ungdomsblocket på kvällstid utvecklats och fått en tydligare åldersprofil, med program för barn upp till 6 år 18.00 – 18.30, program för 7-10-åringar 18.30 – 19.00, och program för ungdomar upp till 15 år 19.00 – 20.00.

De olika programområdena, med ett undantag för nyheter, är väl representerade inom barn- och ungdomsblocket. Nedan visas utbudet i tabellform så som det övergripande såg ut hösten 1997.

klockan	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
18:00	Småbarn	Småbarn	Småbarn	Småbarn	Småbarn	Småbarn	Småbarn
18:30	Lilla sport-spegeln	Hjärn-kontoret	Kannan	Fiktion Lilla Aktuellt	Astrid Lindgren	Stjärnhuset	
19:00	Bullen	Utländsk fiktion	Voxpop	Utländsk fiktion	Hippo/Djursjukhuset	Blandat	
19:30		UR		Musik-byrån	Sopshow	Drama	
	Voxtopp						

Sveriges Television sänder också barnprogram på lördag och söndag morgon, samt repriser av några av veckans kvällssändningar på helgförmiddagarna. Ytterligare satsningar på program för barn och ungdomar görs under sommarlov och jullov. Som exempel kan nämnas det mycket uppskattade programmet *Salve* som sändes en timme på morgonen måndag – fredag sommaren 1997.

Sveriges Television har barnprogram som speciellt riktar sig till språkliga och etniska minoriteter, t.ex. *Juttu* och *Ulda*.

Mellan 1996 och 1997 har barn- och ungdomsutbudet ökat kraftigt. Totalt handlar det om en ökning på 200 timmar. 1997 började *Aktuellt* sändas i SVT2 och därmed blev det möjligt att utöka barn- och ungdomsblocket i SVT1 med en quart alla dagar i veckan. Den ökningen motsvarar närmare hälften av de 200 timmarna. Dessutom har sändningarna för barn och ungdomar på lördagar byggts ut med drygt en timme mellan 1996 och 1997. Ytterligare en förklaring till ökningen är att repriseringen av kvällarnas barn- och ungdomsprogram har utökats på söndagsförmiddagarna i SVT1.

För ungdomar äldre än 15 år sänds också program. Dessa tablåläggs företrädesvis till klockan 22. Som exempel kan nämnas *Percy tårar* och *Sefyr*.

**Det rikssända utbudet av barn- och ungdomsprogram fördelat på programkategorier s
svenskt respektive främmande ursprung. Förstasändningar och repriser**

År 1997	Förstasändningar		Repriser		Totalt sänt	Förändring 1996-1997
	Svenskt ursprung	Främmande ursprung	Svenskt ursprung	Främmande ursprung		
Sänd tid i timmar						
Fakta	100	10	99	3	212	65 44%
varav Barn	25	9	37	2	73	12 20%
varav Ungdom	51	1	62	1	115	42 58%
varav ung Minoritet	24	0	0	0	24	11 85%
Nyheter	6	0	0	0	6	0 0%
varav Barn	0	0	0	0	0	0 0%
varav Ungdom	6	0	0	0	6	0 0%
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0	0 0%
Fiktion/Långfilm	43	136	140	102	421	52 14%
varav Barn	20	130	101	97	348	63 22%
varav Ungdom	23	5	39	5	72	-9 -11%
varav ung Minoritet	0	1	0	0	1	-2 -67%
Musik	44	9	15	0	68	39 134%
varav Barn	2	0	2	0	4	-1 -20%
varav Ungdom	42	9	13	0	64	40 167%
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0	0 0%
Nöje	137	24	50	7	218	35 19%
varav Barn	104	4	33	2	143	69 93%
varav Ungdom	14	0	9	0	23	-47 -67%
varav ung Minoritet	19	20	8	5	52	13 33%
Sport	24	3	25	3	55	20 57%
varav Barn	24	3	25	3	55	20 57%
varav Ungdom	0	0	0	0	0	0 0%
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0	0 0%
Summa	354	182	329	115	980	211 27%
Procentfördelning	36%	19%	34%	12%	100%	
Förändring	67	25	89	30	211	
1996-1997	23%	16%	37%	35%	27%	

År 1996	Förstasändningar		Repriser		Totalt sänt
	Svenskt ursprung	Främmande ursprung	Svenskt ursprung	Främmande ursprung	
Sänd tid i timmar					
Fakta	66	12	64	5	147
varav Barn	23	9	25	4	61
varav Ungdom	30	3	39	1	73
varav ung Minoritet	13	0	0	0	13
Nyheter	6	0	0	0	6
varav Barn	0	0	0	0	0
varav Ungdom	6	0	0	0	6
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0
Fiktion/Långfilm	59	115	118	77	369
varav Barn	37	104	95	49	285
varav Ungdom	19	11	23	28	81
varav ung Minoritet	3	0	0	0	3
Musik	27	0	2	0	29
varav Barn	3	0	2	0	5
varav Ungdom	24	0	0	0	24
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0
Nöje	111	27	43	2	183
varav Barn	50	7	15	2	74
varav Ungdom	45	0	25	0	70
varav ung Minoritet	16	20	3	0	39
Sport	18	3	13	1	35
varav Barn	18	3	13	1	35
varav Ungdom	0	0	0	0	0
varav ung Minoritet	0	0	0	0	0
Summa	287	157	240	85	769
Procentfördelning	37%	20%	31%	11%	100%

5.8 Skildringar av våld

- *SVT skall ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen. SVT bör ägna stor uppmärksamhet åt sättet att skildra våld i nyhetsprogram och andra program som informerar publiken om det faktiska våld som förekommer. (§ 7 Sändningstillståndet)*

Sveriges Television har i olika sammanhang uttalat att företaget har ett särskilt ansvar för publiken när det gäller skildringar av såväl det fiktiva som det verkliga våldet. Den policy som tillämpas innehåller följande.

- 1) Sveriges Television ska allmänt visa återhållsamhet med grova våldsskildringar.
- 2) Fiktiva grova våldsskildringar utan konstnärligt eller socialt värde och som riskerar att endast verka förrående, ska inte visas i Sveriges Televisions kanaler.
- 3) Om grova våldsskildringar förekommer i fiktionsprogram ska sändningen förläggas till tidpunkter då barnpubliken allmänt sett inte tittar på TV. Sveriges Television placerar därför inte fiktionprogram innehållande grova våldsskildringar före klockan 21.00. Samma princip gäller trailrar som innehåller våld.
- 4) Sveriges Television är skyldigt att spegla det existerande våldet i samhället i nyhets-, samhälls- och dokumentärprogram. Det kan ibland innehåra att Sveriges Television måste visa bilder som kan verka upprörande på publiken. Det finns dock tillfället då sådan upprördhet är ofrånkomlig för den fulla förståelsen av vad som skildras. Onödig närgången och detaljerad bildjournalistik ska däremot inte förekomma.
- 5) Sveriges Television undviker så långt möjligt att placera nyhetsprogram i anslutning till barnprogram. Om Nyheter ändå måste sändas i anslutning till barnprogram, t.ex. extrasändning, ska nyhetsredaktionen visa särskild hänsyn.
- 6) I både nyhetsprogram och fiktionprogram ska, oavsett sändningstidpunkt, förvarnas i påannonser eller programpresentation om det följande programmet/inslaget innehåller våldsscener som kan verka uppskakande på tittarna.

Sveriges Television har förbundit sig att följa de riktlinjer för våldsskildringar "The portrayal of violence on television" som EBU antagit. Riktlinjerna har tagits fram under medverkan av bl.a. Sveriges Television och BBC. Sveriges Television tog 1996 initiativ till en revidering av EBU-riktlinjerna. Syftet är bl.a. att anpassa dem till att TV-företagen numera sänder betydligt mer på morgon- och dagtid.

Under 1995 ställde Sveriges Television allt sändt material under en vecka till Våldsskildringsrådets förfogande för rådets forskning om våldets omfattning i svensk television. Undersökningen omfattade sex svenska TV-kanaler och resultatet presenterades i mars 1996. Forskningen visade bl.a. att Sveriges Television sände "i särklass minst våld" och i rapporten drogs slutsatsen att "Det är uppenbart att den licensfinansierade public service-televisionen står som garant för ett lågt våldsutbud".

Sveriges Television har även levererat material till Våldsskildringsrådet för en vecka under 1997. Rapporten har ännu inte publicerats.

Granskningssämnden för radio och TV fällde 1996 inte Sveriges Television någon gång för brott mot regeln om att programföretaget ska beakta mediets genomslagskraft. Under 1997 förekom dock tre fallande beslut (se vidare 6.3).

5.9 Program för funktionshindrade

- *SVT är skyldig att beakta funktionshindrades behov. Program skall även produceras för speciella målgrupper.* (§ 18 Sändningstillståndet)

Sveriges Television AB, SR och UR har i enlighet med sändningstillstånden träffat en överenskommelse angående programverksamheten 1997 om och för funktionshindrade. De övergripande målen för programverksamheten är

- att genom att utnyttja befintlig och ny teknik öka möjligheterna för funktionshindrade att ta del av programmen
- att inom ramen för programföretagens totala utbud utnyttja mediernas särart för anpassning till funktionshindrades olika behov
- att producera program för speciella grupper av funktionshindrade
- att inom ramen för ordinarie utbud och inom respektive programföretags eget ansvar också belysa aspekter på olika frågor för funktionshindrade och deras situation
- att genom samordning av programföretagens insatser på bästa sätt utnyttja tillgängliga resurser

Sveriges Televisions insatser för funktionshindrade utvecklas efter två huvudlinjer. Den ena är att göra programutbudet i sin helhet mer tillgängligt. Den andra är att sända särskilda program som till innehåll och utformning vänder sig till speciella grupper.

Som ett led i att göra programutbudet mer tillgängligt kan nämnas utbyggnaden av Sveriges Televisions text-TV-tjänst som har stor betydelse för hörselhandikappade. Textningen av svenska program och textkommenteringen av bl.a. direktsänd sport riktar sig speciellt till denna målgrupp. Totalt är närmare 30 procent av hela utbudet tillrättalagt för funktionshindrade med hörselhandikapp.

Språkstödet för funktionshindrade i det rikssända utbudet
Förstasändningar och repriser

År Sänd tid i timmar	1997		Repriser	Totalt sänt	Förändring 1996-1997	
	Första- sändningar					
Programtextning						
Dold text-tv-text	973	59%	666	41%	1 639	100%
Öppen text sv - sv	96	12%	728	88%	824	100%
<i>S:a Svensktextat</i>	1 069	43%	1 394	57%	2 463	100%
Teckenspråk	58	97%	2	3%	60	100%
Summa	1 127	45%	1 396	55%	2 523	100%
Fördelning	45%		55%		100%	
Förändring 1996-1997	113		202		315	
	11%		17%		14%	
År Sänd tid i timmar	1996		Repriser	Totalt sänt		
	Första- sändningar					
Programtextning						
Dold text-tv-text	811	65%	429	35%	1 240	100%
Öppen text sv - sv	150	16%	764	84%	914	100%
<i>S:a Svensktextat</i>	961	45%	1 193	55%	2 154	100%
Teckenspråk	53	98%	1	2%	54	100%
Summa	1 014	46%	1 194	54%	2 208	100%
Fördelning	46%		54%		100%	

Uppgifterna om dold text-tv-text innebär en viss underskattning eftersom många sportevenemang som direkttextats i text-TV inte är fullständigt dokumenterade.

Endast några timmars direkttextning på Sport har kunnat dokumenteras.

Programtextningen har ökat kraftigt mellan 1996 och 1997. Ökningen är totalt drygt 300 timmar. I samband med att *Aktuellt*s 18-sändning började direkttextas 1997 fick SVT Text en personalförstärkning, som även har möjliggjort en ökning inom andra programområden. 1997 ökade bland annat direkttextningen av evenemangssändningar.

Sveriges Television har de senaste åren också byggt ut sändningarna på teckenspråk. Dessa sändningar startade 1988 med en sändning i veckan. Sedan 1993 sker de dagligen måndag – fredag, och sedan 1996 på tiden 17.45 – 17.50. Lördagar 11.00 – 12.00 sänds ett sammandrag av veckans nyheter och reportage samt barn- och ungdomsprogram.

5.10 Utomståndes bedömningar av Sveriges Televisions program

Myndighetsbedömning

Granskningsnämnden för radio och TV har låtit göra en studie kring mångfaldsbegreppet. Slutsatsen är att ingen svensk TV-kanal har högre s.k. relativ entropi - ett mångfaldsindex - än Sveriges Television, se vidare avsnitt 5.2 och 6.3.

Bedömningar av andra medier

Löpande granskas och kommenteras Sveriges Televisions utbud i press och radio. Systematiska sammanställningar görs inte av företaget. TV-kritiken är av mycket varierande kvalitet och karaktär. Några tidningar har under senare tid börjat kommentera och förhandsrecensera delar av utbudet på kultursidorna.

Bedömningar av forskningsinstitutioner/forskare

Våldsskildringsrådet genomförde 1996 en undersökning kring våldsinslagen i sex svenska tv-kanaler (jfr. 5.8). Undersökningen avseende 1997 har ännu ej redovisats.

Bedömningar på professionella/fackmässiga grunder

Sveriges Television har under åren erhållit ett stort antal priser för olika program. I det följande ges exempel på internationella utmärkelser från 1996 och 1997.

1996

Livets Mirakel (Vetenskap)

Internationell Emmy, USA

Bästa Vetenskapliga Bild vid "Images & Sciences", Paris, Frankrike

Grand Prix vid "Festival Télescience", Montreal, Canada

Rök (Balett)

Internationell Emmy, USA

Kan du vissla Johanna? (Barn & Ungdom)

Golden Spire Winner, "Golden Gate Awards", San Francisco, USA

Best Short Film, vuxenjuryn vid "Chicago Film Festival 1996"

Best Live Action Short Film, barnjuryn vid " Chicago Film Festival 1996"

Carmen (balett) "Bästa studio adaptation" IMA Dance Screen, Lyon 1996

Mitt i Naturen (Fakta)

Hylandpriset (stipendium på 100 000 kr till programledaren Lena Liljeborg)

Hjärnkontoret (Barn & Ungdom)

Naturvetenskapliga rådets vetenskapspris (Journalistpriset på 25 000 kr)

Svart är vackert (Barn och Ungdom)

Prix Iris 1996, för Europas etniska och kulturella mångfald i europeiska media (5 000 ecu)

Light Studio (CD-ROM)

1:a pris i klassen Business Technical Training vid International Emmy Awards

1997

Livets Mirakel (Vetenskap)

Bästa TV-dokumentär, The Peabody Award 1997, USA

Bästa vetenskapliga dokumentär, Internationella TV-festivalen i Pitigliano, Italien

Bästa TV-serie, TV-festivalen för vetenskaplig film i Ronda, Spanien

Min vän shejken i Stureby, SVT Drama

Prix Europa, fiction-klassen

Kan du vissla, Johanna? SVT Drama

Internationale Filmfestspiele Berlin, UNICEF-priset

2nd Seoul International Family film Festival, Korea,,Grand Prix

Häxorna och San Simon, Dokumentärfilmredaktionen

Premios Ondas, Barcelona.

Rök (balett), samproduktion BBC, SVT Drama och RD Studio Produktion

Prix Italia, kategorin Music and Arts

Publikens bedömning

Exempel på publikens värderingar av Sveriges Televisions utbud redovisas i avsnitt 9.

5.11 Kvalitetssäkring/kvalitetsvärdering

Ur Sveriges Televisions visionsdokument:

- *Sveriges Television ska vara kvalitativt bättre än sina konkurrenter på alla programområden.*

Den interna diskussionen av kvaliteten i programmen har varit en självklar del av verksamheten sedan TV startade. Den avser såväl den egna produktionen som inköpta program. Då egenproduktionen svarar för en allt större del av utbudet är det formerna för kvalitetsvärdering och kvalitetssäkring av den som är särskilt intressant.

Vid värderingen av kvaliteten i programverksamheten är ett grundläggande krav att det finns ett verktyg för att tillräckligt tydligt kunna föra denna diskussion. Sveriges Televisions ledning lade för några år sedan fast att alla programenheter ska arbeta med s.k. programkontrakt som grund för den interna utvärderingen av programprojekt. Dessa programkontrakt används alltså i den interna processen och syftar inte till att ta fram resultat som ska redovisas externt. Syftet med programkontrakten är att ge förutsättningar för en mer systematisk professionell utvärdering. Grunden i programkontrakten är att ange vad som ska uppnås med programmet eller serien innehållsligt, programbudgeten och dess delar och hur budgeten hålls, vilka effekter som eftersträvas hos publiken eller i den allmänna debatten, vilken publik man vill nå, hur stor publiken bör vara, hur marknadsföringen av programmet ska genomföras, hur eventuella innovationer i produktions-teknik ska hanteras och vad de ska åstadkomma mm.

Programkontrakten är ett instrument för att värdera om mål nåtts och olika saker gjorts och utgör alltså inte en kvalitetsmätare i sig utan ska ses som en form för kvalitetssäkring. Programkontrakten är ett instrument i ett totalkvalitetstänkande som syftar till att Sveriges Television "ska göra rätt saker på rätt sätt".

Metoden att arbeta med programkontrakt tillämpas i varierande grad inom samtliga programenheter och tar sig olika former. Skillnaden är stor mellan en nyhetsredaktion med utgivning flera gånger under dagen och en större dramaproduktion som kan pågå under lång tid och resultera i en singelföreställning.

Den professionella interna värderingen av ett program behöver inte alltid överensstämma med publikens. Kvaliteten i ett program kan ligga i de reaktioner och de värden som uppstår i det direkta mötet mellan den enskild tittaren och det enskilda programmet. Dessa reaktioner och värden behöver inte överensstämma med vad producenten strävat efter. Likheten med en läsupplevelse eller reaktionen inför ett bildkonstvek är tydlig. Aspekter på kvalitet som det här är fråga om är t.ex. det intresse ett program väcker hos tittaren, angelägenheten, möjligheten till identifikation och bekräftelse, programmet som en stimulans för att förändra den egna livssituationen eller programmets förmåga att underhålla eller erbjuda avkoppling. Som ett led i att utveckla insikterna i dessa processer har Sveriges Television de senaste åren genomfört projekt, Öppen Studio, där mindre grupper fått diskutera och svara på frågor av detta slag rörande olika program. Strävan är att skapa större kunskap och insikt om vad som uppstår i mötet mellan program och publik och att återföra dessa kunskaper i programskapandet, även till fristående producenter. Dessa öppna samtal har bl.a. avsett dokumentärer.

Sveriges Television har också utvecklat ett elektroniskt baserat system för test av program – Test-Pilot. Metoden används både innan ett programformat läggs fast för en programserie och när en serie eller ett enskilt program har sänts. Syftet med testerna är att undvika oklarheter, att skapa spänning och engagemang och medverkan hos publiken. Publikens reaktioner samlas in kontinuerligt under en särskild visning av programmet för testpanelen och aspekter som graden av uppskattning, spänning, begriplighet och kunskapsöverföring kan sedan studeras. Resultaten ligger, om det är fråga om en förtest, till grund för den slutliga utformningen, bl.a. dramaturgiskt. Exempel på program där Test-Pilot har använts är *Reportrarna*, *Striptease*, *Norra Magasinet*, *Go'kväll* och *Utiset*.

Andra arbetsformer förekommer också, t.ex. djupintervjuer inför produktionen. Intervjuerna görs då med personer i den tänkta målgruppen med utgångspunkt i programmanus och pilotprogram. Den metoden användes inför programmet *Änglarna sover* genom samarbete med Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Även vad som kan beskrivas som intressepaneler har förekommit inför uppläggningen av faktaprogram, t ex *Latitud* och *Summerat*.

Den alltmer förekommande användningen av Internet i anslutning till sändningen av program ska också ses som en viktig metod i kvalitetsarbetet. Den skapar goda möjligheter för publiken att ge reaktioner och aktuell redaktion att ge svar och kommentarer. Programmet kan sägas få en fortsättning där dialogen med publiken utvecklas. Den arbetsformen har tillämpats bl.a. i programmet *Livslust*.

5.12 Tillgodose publikens olika intressen i skälig omfattning

- Programmen skall utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet i skälig omfattning tillgodoser skiftande behov och intressen hos landets befolkning. Även mindre gruppars intressen skall i görligaste mån tillgodoses vid tidpunkter då en stor del av befolkningen har möjlighet att se programmen. (§ 9 Sändningstillståndet)

Sveriges Television har under 1997 utökat de fasta tablåtiderna. Vardagarna inleds med *Rapport morgen* klockan 06.30 – 09.30. Nästa nyhetssändning, som tillkom hösten 1997, är *Rapports lunchsändning* klockan 12.00. Med denna sändning inleds Sveriges Televisions eftermiddagssändningar i SVT1. Tiden fram till 18.00 består av servicerepriser och matinéfilmer. Eftermiddags-sändningarna måndag – fredag i SVT2 startar klockan 16.00 med nyhetssändningar. Sveriges Television erbjuder nu nyhetssändningar från tidig morgon till sen kväll med de stora sändningarna av *Regionala nyheter* 19.10, *Rapport* 19.30, och *Aktuellt*, *A-ekonomi* och *Sportnytt* 21.00. Den sista sändningen av *Rapport* är tablålagd till 23.00.

Förkvällen i Sveriges Television är relativt målgruppsorienterad med barn- och ungdomsprogram i SVT1 måndag – lördag och program som vänder sig till en medelålders och äldre publik i SVT2 måndag – fredag. I SVT2 sänds *Go'kväll*, som startade hösten 1997, tisdag – fredag mellan 18.15 och 19.10.

Utbudet mellan 20.00 och 23.00 är planerat för att tillfredsställa olika behov och intressen hos publiken. Här sänds program som tilltalar såväl små som stora publikgrupper. I sammanhanget kan man nämna två grundteser för tablåläggningen:

- 1) Sveriges Television planerar och sänder program i två kanaler, SVT1 och SVT2, vilket innebär att Sveriges Television kan erbjuda program av olika karaktär vid samma tidpunkt. Exempel; på måndagar 20.00 sänds svenska dramaserier i SVT1, medan *Trafikmagasinet/Nova* och *Norra Magasinet* sänds i SVT2. På tisdagar 22.00 i SVT1 sänds *Seinfeld*, medan *Mosaik* sänds i SVT2. På torsdagar 20.00 sänds *Rederiet* i SVT1, medan svenska dokumentärer sänds i SVT2.
- 2) Sveriges Television erbjuder ett utbud som ger publiken olikartade valmöjligheter från dag till dag i en och samma kanal. Tablån för SVT2 vardagar mellan 21.00 och 22.00, mot nyhetstimmisen i SVT1, är ett bra exempel på detta. Måndagar sänds *Plus* följt av *Tango* eller *Taxi*, tisdagar sänds en utländsk serie, onsdagar en långfilm eller teateruppsättning, torsdagar ett nöjesprogram följt av matlagning och fredagar svenska deckare eller serier.

Dessutom erbjuds program av liknande slag inom en och samma programkategori, som t.ex. samhällsprogram, vid olika tidpunkter; *Reportrarna* sänds 20.00, *Norra magasinet* sänds 20.30 och *Striptease* sänds 22.00.

Vidare har program, t.ex. nöjesprogram, olika målgruppsinriktningar. På torsdag 22.00 i SVT1 sänds en halvtimmes komedi som vänder sig till en ung publik, på fredagar 20.00 i SVT2 sänds en timmes underhållning som framför allt vänder sig till en äldre publik, och på lördagar 20.00 i SVT1 sänds en timmes familjeunderhållning.

Utbudet efter 23.00 består till stor del av servicerepriser.

Helgutgivningen skiljer sig sändningstidsmässigt något från vardagsutgivningen. Sändningarna på lördag och söndag inleds 08.00 med barn- och ungdomsprogram i SVT1. Sedan följer servicerepriser i båda kanalerna till fram emot 17.00 – 18.00. Dessutom sänds en matinéfilm på lördag respektive söndag och en gudstjänst på söndag klockan 10.00 i SVT2. Sändningarna tenderar också att pågå något längre in på natten under veckoslutet.

PROGRAMSCHEMA

1-2

HÖST 1997

MÅNDAG		TISDAG		ONSDAG		TORSDAG		FREDAG		LÖRDAG		SÖNDAG	
1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
08.00		RAPPORT MOREON		RAPPORT MORGEN		RAPPORT MORGON		RAPPORT MORGON		LIVSLUST®		08.00	08.30
08.30										GRÖNA RUM®			08.30
09.00										MAT®		09.00	09.30
09.30										PLUS®			09.30
10.00										NATUR®			10.00
10.30	UR			UR		UR		UR		GUDSTJÄNST			10.30
11.00										JÄTTES & VIBERG			11.00
11.30										LANDET RUNT®			11.30
12.00	RAPPORT			RAPPORT		RAPPORT		RAPPORT		REPURT- SKYTE RARNA®			12.00
12.30	FLOYD	MAT®								WISSENSSCHAFTLICHE			12.30
13.00	UTL SERIE®									SPÄDLING			13.00
13.30	GUDSTJÄNST®									TANGO TAXI	DOK		13.30
14.00										LEVA LIVET®	REG®		14.00
14.30	VECKAN®									B-M®	NÖJE FRE®	SV	14.30
15.00	8 DAGAR®									MOSAIK®	MATNÉ	D	15.00
15.30	SPEC® SUM®									REDEFERIET®	KOM TO®	R	15.30
16.00	TAXI®									SV DOK®	NÖJE TI®	MILJÖ	16.00
16.30	SENFIELD®									SVAR DIREKT®	REG®	REG®	16.30
17.00	FALCON CREST									MOSAIK®	REG®	REG®	17.00
17.30	REG®									TRAFIK NOVA	REG®	REG®	17.30
18.00	REG®									REG®	REG®	REG®	18.00
18.30	REG®									REG®	REG®	REG®	18.30
19.00	REG®									REG®	REG®	REG®	19.00
19.30	REG®									REG®	REG®	REG®	19.30
20.00	REG®									REG®	REG®	REG®	20.00
20.30	SV DRAMA									REG®	REG®	REG®	20.30
21.00	AKTUELLT A-EKONOMI SPORTNYTT									REG®	REG®	REG®	21.00
21.30	REG®									REG®	REG®	REG®	21.30
22.00	FOTB-KVALL									REG®	REG®	REG®	22.00
22.30	REG®	DOK								REG®	REG®	REG®	22.30
23.00	REG®									REG®	REG®	REG®	23.00
23.30	REG®									REG®	REG®	REG®	23.30
24.00	REG®									REG®	REG®	REG®	24.00
00.30	REG®									REG®	REG®	REG®	00.30
01.00													01.00

BARNVUNGSOMSPROSGRAM

NYHETER

ÖVRIGA PROGRAM

5.12.1 Programkategorier fördelade på olika sändningstider

Det rikssända utbudet fördelat på sändningstider och programkategorier

Förstasändningar och repriser

Sänd tid i timmar	År		1997		Totalt		Förändring		
			Första-sändningar	Repriser	sänt		1996-1997		
Före 18.00			1 723	100%	2 302	100%	4 025	100%	
Fakta		221	13%	1 211	53%	1 432	36%	26	2%
Nyheter		916	53%	1	0%	917	23%	127	16%
Fiktions/Långfilm		178	10%	598	26%	776	19%	87	13%
Musik		56	3%	73	3%	129	3%	11	9%
Nöje		100	6%	341	15%	441	11%	81	23%
Sport		229	13%	74	3%	303	8%	-64	-17%
Service (Hallå, Trailer m.m.)		23	1%	4	0%	27	1%	1	4%
Mellan 18.00 och 23.00		3 337	100%	465	100%	3 802	100%	48	1%
Fakta		1 031	31%	128	28%	1 159	30%	-5	0%
Nyheter		599	18%	0	0%	599	16%	14	2%
Fiktions/Långfilm		795	24%	290	62%	1 085	29%	141	15%
Musik		106	3%	7	2%	113	3%	-21	-16%
Nöje		411	12%	35	8%	446	12%	-10	-2%
Sport		153	5%	3	1%	156	4%	-82	-34%
Service (Hallå, Trailer m.m.)		242	7%	2	0%	244	6%	11	5%
Efter 23.00		225	100%	508	100%	733	100%	-3	0%
Fakta		29	13%	186	37%	215	29%	-29	-12%
Nyheter		45	20%	0	0%	45	6%	2	5%
Fiktions/Långfilm		102	45%	206	41%	308	42%	16	5%
Musik		35	16%	46	9%	81	11%	6	8%
Nöje		6	3%	67	13%	73	10%	20	38%
Sport		7	3%	3	1%	10	1%	-17	-63%
Service (Hallå, Trailer m.m.)		1	0%	0	0%	1	0%	-1	-50%
Summa		5 285		3 275		8 560		314	

Det rikssändna utbudet fördelat på sändningstider och programkategorier
Förstasändningar och repriser

Sänd tid i timmar	År					
	1996		Första-sändningar		Repriser	
	Sändtid	%	Sändtid	%	Sändtid	%
Före 18.00	1 787	100%	1 969	100%	3 756	100%
Fakta	296	17%	1 110	48%	1 406	35%
Nyheter	789	44%	1	0%	790	21%
Fiktions/Långfilm	198	11%	491	25%	689	18%
Musik	36	2%	82	4%	118	3%
Nöje	116	6%	244	12%	360	10%
Sport	333	19%	34	2%	367	10%
Service (Hallå, Trailer m.m.)	19	1%	7	0%	26	1%
Mellan 18.00 och 23.00	3 259	100%	495	100%	3 754	100%
Fakta	1 067	33%	97	20%	1 164	31%
Nyheter	585	18%	0	0%	585	16%
Fiktions/Långfilm	601	18%	343	69%	944	25%
Musik	119	4%	15	3%	134	4%
Nöje	423	13%	33	7%	456	12%
Sport	236	7%	2	0%	238	6%
Service (Hallå, Trailer m.m.)	228	7%	5	1%	233	6%
Efter 23.00	260	100%	476	100%	736	100%
Fakta	27	10%	217	46%	244	33%
Nyheter	43	17%	0	0%	43	6%
Fiktions/Långfilm	123	47%	169	36%	292	40%
Musik	36	14%	39	8%	75	10%
Nöje	8	3%	45	9%	53	7%
Sport	22	8%	5	1%	27	4%
Service (Hallå, Trailer m.m.)	1	0%	1	0%	2	0%
Summa	5 306		2 940		8 246	

Ett stor del skillnaderna som föreligger mellan åren beror på förändringar som har kommenterats i tidigare avsnitt, t.ex. ökningen av sändningstiden på dagtid och av repriserna liksom av fiktions/långfilmsutbudet. Dessutom påverkas fördelningen mellan programområden av de omfattande sändningsarna från OS i Atlanta 1996.

Utbudet i de tre tidsintervallen – före klockan 18.00, mellan 18.00 och 23.00 och efter 23.00 – uppvisar både skillnader och likheter. Den största skillnaden är reprisernas dominans före 18.00 och framför allt efter klockan 23.00, medan de mellan 18.00 och 23.00 endast utgör drygt 10 procent. En likhet är att det informativa utbudet (Fakta och Nyheter) utgör en stor del av sändningarna under alla tider på dygnet, 35-40 procent. Dock är Fiktion/Långfilm större efter klockan 23.00, vilket är särskilt påtagligt ifråga om förstasändningarna.

Den största förändringen mellan åren är den tidigare nämnda utökningen på dagtid. Inom tidsintervallen noteras att *Nyheter* har ökat mest före 18.00, till följd av införandet av lunchnyheter och längre sändningstid för *Rapport morgon* under sommaren. Mellan klockan 18.00 och 23.00 har Fiktion/Långfilm ökat dels genom att barnprogramutbudet utökats, dels genom att en ny tid för utländska serier infördes 1997 (start 22.45). Under 1996 gjordes också ett försök med ett stort antal sändningar av *Europaligan* i ishockey som inte upprepades 1997. Då återfick utländsk fiktion det utrymme som funnits tidigare. Efter klockan 23 har Faktasändningarna minskat medan Nöje och Fiktion/Långfilm ökat.

5.12.2 Program för särskilda målgrupper fördelade på olika sändningstider

Det rikssända utbudet fördelat på sändningstid och målgrupp

Förstasändningar och repriser

Sänd tid i timmar	År		1997		Totalt sänt	100%	Förändring	
			Första- sändningar	Repriser			1996-1997	
Före 18.00	1 723	100%	2 302	100%	4 025	100%	269	7%
Varav Barn	112	7%	144	6%	256	6%	112	78%
Varav Ungdom	2	0%	97	4%	99	2%	39	65%
Varav Minoriteter	162	9%	89	4%	251	6%	12	5%
Mellan 18.00 och 23.00	3 337	100%	465	100%	3 802	100%	48	1%
Varav Barn	210	6%	157	34%	367	10%	212	137%
Varav Ungdom	147	4%	11	2%	158	4%	48	44%
Varav Minoriteter	51	2%	1	0%	52	1%	-12	-19%
Efter 23.00	225	100%	508	100%	733	100%	-3	0%
Varav Barn	0	0%	1	0%	1	0%	-2	-67%
Varav Ungdom	3	1%	22	4%	25	3%	-10	-29%
Varav Minoriteter	8	4%	1	0%	9	1%	6	200%
Summa	5 285		3 275		8 560		314	4%

Sänd tid i timmar	År		1996		Totalt sänt	100%
			Första- sändningar	Repriser		
Före 18.00	1 787	100%	1 969	100%	3 756	100%
Varav Barn	68	4%	76	4%	144	4%
Varav Ungdom	1	0%	59	3%	60	2%
Varav Minoriteter	156	9%	83	4%	239	6%
Mellan 18.00 och 23.00	3 259	100%	495	100%	3 754	100%
Varav Barn	27	1%	128	26%	155	4%
Varav Ungdom	88	3%	22	4%	110	3%
Varav Minoriteter	60	2%	4	1%	64	2%
Efter 23.00	260	15%	476	24%	736	20%
Varav Barn	0	0%	3	0%	3	0%
Varav Ungdom	0	0%	35	2%	35	1%
Varav Minoriteter	2	0%	1	0%	3	0%
Summa	5 306		2 940		8 246	

Vid olika tider på dygnet riktar sig utbudet mer eller mindre tydligt till olika målgrupper. Det ökade utbudet för barn och ungdomar återfinns såväl på tidig sändningstid som mellan 18.00 och 23.00. Under kvällstid är hela 10 procent av programutbudet riktat till barnen, vilket är mer än en fördubblad andel jämfört med 1996. Ökningen av barnprogrammen före klockan 18.00 består främst av utökade sändningar på lördags- och söndagsmorgnar. Även program för ungdom har ökat mycket mellan 18.00 och 23.00.

Programutbudet som är direkt riktat till funktionshindrade och språkliga minoriteter sänds i huvudsak före klockan 18.00. I praktiken ligger dessa sändningars tyngdpunkt dels på vardagar klockan 17.45 – 18.00 (*Nyhetstecken* och *Uutiset*), dels med såväl teckenspråksprogram som finska program och barnprogram på andra språk på dagtid under veckoslutet. De program för minoriteter som sänds efter 18.00 är till större delen program som *Mosaik* och *Grannland*.

5.12.3 Versionering

Sverige Television tillämpar olika slags versionering av programmen för att göra såväl svenska som språk som importerade program tillgängliga för en publik med olika utbildningsbakgrund, ålder, kulturell härkomst och funktionshinder. Något under hälften av det förstasändna utbudet sänds på svenska och utan någon ytterligare versionering. Ca 20 procent av utbudet i förstasändning har svensk text som komplement till utländskt tal. För en mindre del av utbudet, i första hand det som vänder sig till barn, förekommer dubbning eller speaker istället för textad översättning. Det förekommer också att program versioneras genom kommentering. Detta gäller så gott som undantagslöst sportprogram.

Det talade svenska språket versioneras också i form av textning som stöd för hörselhandikappade och personer med annat modersmål än svenska. Oftast används text-TV-textning, jfr. 5.9.

Vid s.k. servicereprisering av i första hand svenska program synliggörs ofta den text-TV-textning som legat dold i förstasändning.

5.12.4 Serviceprogrammen i utbudet

Sveriges Television ger en omfattande information till publiken om kommande program. Vi kallar det i det följande för *serviceutbudet*. Detta bedöms bli allt viktigare i takt med att det totala utbudet av program och kanaler ökar. Med den uttalade karaktär av allmänkanaler som SVT1 och SVT2 har är denna service ytterst viktig för att olika publikgrupper ska hitta fram till de program de finner angelägna och intressanta.

Under 1996 ägnades tre procent av all programtid åt detta slags service till publiken. Största delen av denna tid fylldes av trailrar för kommande program. Nivån är oförändrad jämfört med 1996. Sedan omorganisationen av företaget 1996 sker nu denna information konsekvent mellan kanalerna. Informationen tar alltså sikte på Sveriges Televisions totala utbud. Härigenom kan den service till publiken tvåkanals-systemet medger utnyttjas bäst.

Det rikssändna serviceutbudet fördelat på underkategorier

Serviceutbudet. Förstasändningar och repriser

År	1997						Förändring 1996-1997
	Första- sändningar		Repriser		Totalt sänt		
Sänd tid i timmar							
Rikssänt utbud totalt varav:	5 285	100%	3 275	100%	8 560	100%	
Service	267	5%	6	0%	273	3%	13 5%
Varav Hallå	56		0		56		1 2%
Varav Trailer	172		0		172		12 8%
Varav Pausprogram, Anslagstavlans m.m.	39		6		45		0 0%

År	1996						
	Första- sändningar		Repriser		Totalt sänt		
Sänd tid i timmar							
Rikssänt utbud totalt varav:	5 307	100%	2 938	100%	8 245	100%	
Service	247	5%	13	0%	260	3%	
Varav Hallå	55		0		55		
Varav Trailer	160		0		160		
Varav Pausprogram, Anslagstavlans m.m.	32		13		45		

Programutbudet i Sveriges Television presenteras på olika sätt i de egna kanalerna. Under större delen av sändningstiden finns programpresentatörer som påannonserar och informerar om programmen. Denna tid är i stort sett densamma under båda åren, ca 55 timmar, motsvarande 5 min/dag och kanal. Kommande program presenteras också i s.k. trailrar. Totalt ägnades 172 sändningstimmar åt trailrar under 1997. Detta motsvarar 14 min/dag och kanal, vilket var en ökning med 1 min/dag jämfört med 1996. En del trailrar sänds flera gånger men bokförs inte som replayer i statistiken. Ökningen av trailrar sammanhänger med att sådana också sänds i programskarvorna i de utökade sändningarna på eftermiddagstid. En ambition är också att i ökad omfattning beskriva gener eller temata i utbudet.

I programskarvorna förekommer också andra slags kortprogram. Det kan handla om myndighetsinformation i programmet *Anslagstavlan* eller om korta program som sätts in för att skapa smidiga övergångar mellan de längre programmen. Endast en mindre del av programskarvorna ägnas åt sådana kortprogram, 45 timmar per år.

5.12.5 Myndighetsinformation

- *SVT skall kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det. SVT skall tillse att meddelandet ges lämplig utformning och att det inte genom sin omfattning eller på annat sätt inverkar menligt på programverksamheten. (§19 Sändningstillståndet)*

Myndighetsmeddelanden sändes i Sveriges Television under programrubriken *Anslagstavlan*. Meddelanden kom från svenska statliga myndigheter och var riktade till Sveriges befolkning. De handlar om medborgarnas rättigheter och skyldigheter gentemot samhället och är bl.a. av varnande karaktär i syfte att skydda liv och hälsa. I likhet med tidigare år sändes varje meddelande flera gånger under olika veckor och på flera olika tider på dygnet (jfr. tabell avsnitt 5.12.4).

6. DEMOKRATI OCH YTTRANDEFRIHET

Sveriges Television ska medverka till att medborgarna kan delta i samhällets demokratiska processer i vid bemärkelse och därigenom främja de demokratiska värdena. Sveriges Television ska värna och utveckla yttrandefriheten genom ett oberoende förhållningssätt samt medverka till att många röster och meningsyttringar kan göras hörda.

6. Demokrati och yttrandefrihet

De allra flesta av Sveriges Televisions program kan sägas syfta till att understödja utveckling av demokrati och yttrandefrihet i vårt samhälle. Det gäller de traditionella nyhetsprogrammen, liksom den samhällsdebatt som förekommer inom ramen för ett stort antal titlar i Sveriges Televisions utgivning. Men även programformer som satir, bevakning av konst- och kulturliv eller program som särskilt tar upp frågor med anknytning till språkliga etniska minoriteter kan sägas ha detta övergripande syfte. I föreliggande beskrivning av Sveriges Televisions verksamhet presenteras dock endast nyheter och delar av faktautbudet under fokusområdet *Demokrati- och yttrandefrihet*. Skälet är vad som kan uppfattas vara det huvudsakliga syftet med programmen. Faktaförmedlande program finns därmed också under fokusområdena *Kulturansvar* respektive *Förströelse och underhållning*. Metoden att avgränsa tre fokusområden mot bakgrund av programmens inriktning och syften är dock inte enkel eller invändningsfri. Så kan t.ex. många satirprogram, drama och dokumentärer helt klart uppfattas ha en given roll när det gäller att främja demokrati och yttrandefrihet.

Nyhetsförmedlingen är dock den centrala delen av programutgivningen som syftar till att främja yttrandefrihet och demokrati i vårt samhälle. Sveriges Television sänder nyheter från tidig morgon till sen kväll i båda kanaler för att erbjuda medborgarna en god service under större delen av dygnet. En annan aspekt på yttrandefrihet och demokrati är att erbjuda publiken möjligheter att vid olika tillfällen under dygnet se reportage, samhällsdebatt och andra program som vidgar vyerna. En generös repriseringspolicy för just sådana program är en viktig del i detta.

6.1 Utbudet av nyheter, fakta och samhällsprogram

- *Sveriges Television skall meddela nyheter, stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden och därvid ge den allsidiga information som medborgarna behöver för att vara orienterade och ta ställning i samhälls- och kulturfrågor. ... SVT skall sända regionala nyhetsprogram i minst samma omfattning som under verksamhetsåret 1996.* (§ 10 Sändningstillståndet)

Nästan hälften av det totala utbudet i rikssändningarna utgörs av program inom rubricerade område, dvs. sådana program som av Sveriges Television uppfattas medverka särskilt till att främja demokrati och yttrandefrihet. Av dessa timmar är två tredjedelar förstasändningar. Medan nyhetsprogram endast i undantagsfall repriseras, förekommer en omfattande reprisering av det övriga faktautbudet. Återanvändning av nyhetsinslag under dagen är självklar varför den tittare som ser många nyhetsprogram kan möta samma inslag flera gånger.

Inom ramen för samhällsprogram används olika format för att erbjuda bredd i speglingen. Många röster kommer till tals och området spänner över hela fältet med studiodebatter, intervjuer och granskande reportage och dokumentär. Produktionen av faktaprogram är förlagd runt om i landet för att ge största möjliga bredd åt innehållet.

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier samt produktionsansvar i eller utanför Stockholm
Fokusområde Yttrandefrihet & Demokrati. Förstasändningar och repriser**

År Sänd tid i timmar	1997											Förändring 1996-1997	
	Stockholm varav:			Övriga landet varav:			Förvärv		Summa		Repriser	Totalt sänt	
	Pro- duktion	Svenska förvärv	Pro- duktion	Svenska förvärv	från utlandet	första- sänt							
Rikssänt utbud totalt varav:							5 285		3 275		8 560		
Fakta*	353	329	24	474	444	30	195	1 022	100%	1 303	100%	2 325	100%
Varav Barn	13	13	0	14	14	0	8	35	3%	40	3%	75	3%
Varav Ungdom	28	28	0	24	13	11	1	53	5%	63	5%	116	5%
Varav Minoriteter	63	61	2	22	22	0	7	92	9%	74	6%	166	7%
Rikssända nyheter	1 470	1 470	0	90	90	0	0	1 560	100%	1	100%	1 561	100%
Varav Barn	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0%
Varav Ungdom	6	6	0	0	0	0	0	6	0%	0	0%	6	0%
Varav Minoriteter	29	29	0	35	35	0	0	64	4%	0	0%	64	4%
Summa rikssänt utbud i timmar fokusområde													
Demokrati och Yttrandefrihet samt i procent av all sänd tid	1 823	1 799	24	564	534	30	195	2 582		1 304	2	3 886	2
									49%		40%		45%
Förändring 1996-1997	133	123	10	-104	-126	22	-15	14		30		44	
	8%	7%	71%	-16%	-19%	275%	-7%	1%		2%		1%	
Rikssänt utbud totalt varav:								5 307		2 938		8 245	
Fakta*	372	358	14	571	563	8	207	1 150	100%	1 273	100%	2 423	100%
Varav Barn	19	19	0	4	4	0	9	32	3%	29	2%	61	3%
Varav Ungdom	18	18	0	12	12	0	3	33	3%	40	3%	73	3%
Varav Minoriteter	55	54	1	24	23	1	18	97	8%	72	6%	169	7%
Rikssända nyheter	1 318	1 318	0	97	97	0	3	1 418	100%	1	100%	1 419	100%
Varav Barn	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0%
Varav Ungdom	6	6	0	0	0	0	0	6	0%	0	0%	6	0%
Varav Minoriteter	29	29	0	34	34	0	0	63	4%	0	0%	63	4%
Summa rikssänt utbud i timmar fokusområde													
Demokrati och Yttrandefrihet samt i procent av all sänd tid	1 690	1 676	14	668	660	8	210	2 568		1 274		3 842	
									48%		43%		47%

* exkl. förkunnelse, svenska kulturmagasin och underhållningsfakta

De program som inordnats inom fokusområde *Demokrati och yttrandefrihet* har i stort sett samma omfattning 1997 som 1996. En förskjutning har skett mellan programkategorierna Fakta och Nyheter. I tidigare avsnitt har beskrivits minskningen av Fakta och det tillskott av Nyheter som skett, liksom ökningen av barn- och ungdomsprogram.

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier och underkategorier
Fokusområde Demokrati & Yttrandefrihet. Förstasändningar och repriser**

År	1997						1996						Förändring 1996-1997 i timmar
	Första- sändningar		Repriser		Totalt sänt		Första- sändningar		Repriser		Totalt sänt		
Sänd tid i timmar													
Fakta varav:	1 022	44%	1 302	56%	2 324	100%	1 148	47%	1 274	53%	2 422	100%	-98
Religion livsåskådning*	12	38%	20	63%	32	100%	12	38%	20	63%	32	100%	0
Kultur/Humaniora*	166	42%	234	59%	400	100%	157	44%	198	56%	355	100%	45
Natur/Miljö/Fritid	147	43%	196	57%	343	100%	100	44%	125	56%	225	100%	118
Politik/Samhälle	334	42%	453	58%	787	100%	434	44%	542	56%	976	100%	-189
Teknik/Naturvetenskap	66	36%	116	64%	182	100%	40	40%	61	60%	101	100%	81
Ekonomi/Konsument	26	41%	38	59%	64	100%	22	40%	33	60%	55	100%	9
Medicin/Hälsa	31	43%	41	57%	72	100%	22	50%	22	50%	44	100%	28
Evenemang	46	84%	9	16%	55	100%	40	70%	17	30%	57	100%	-2
Blandfakta/Magasin	194	50%	195	50%	389	100%	321	56%	256	44%	577	100%	-188
Nyheter i rikssändning varav:	1 560	100%	1	0%	1 561	100%	1 418	100%	1	0%	1 419	100%	142
Traditionella Nyheter	904	100%	1	0%	905	100%	860	100%	1	0%	861	100%	44
Rapport Morgon exkl. nyheter	287	100%	0	0%	287	100%	238	100%	0	0%	238	100%	49
A-ekonomi	106	100%	0	0%	106	100%	82	100%	0	0%	82	100%	24
Sportnyheter	176	100%	0	0%	176	100%	154	100%	0	0%	154	100%	22
Lilla Aktuellt	6	100%	0	0%	6	100%	6	100%	0	0%	6	100%	0
Riksddsreferat m.m.	81	100%	0	0%	81	100%	78	100%	0	0%	78	100%	3
Summa rikssänt utbud fokusområde													
Demokrati och Yttrandefrihet	2 582	66%	1 303	34%	3 885	100%	2 566	67%	1 275	33%	3 841	100%	

* exkl. forkunnelse, svenska kulturmagasin och underhållningsfakta

I denna mer finfördelade beskrivning av fokusområdet slår en del tidigare nämnda förändringar i programutbudet mellan åren igenom. Det gäller särskilt den stora ökningen av dagrepriser. Det största enskilda ämnesområdet är Politik/Samhälle. Det har dock minskat mellan åren, till stor del till följd av nedläggningen av *Kvällsöppet*. Den stora minskningen av Blandfakta sammanhänger med nedläggningen av *Gomorron Sverige*. Ett antal förändringar i övrigt inom Faktaområdet är en följd av förändrade uppdrag för redaktioner och distrikt 1997. Här syns bland annat en utvecklad utgivning av naturprogram från SVT Sundsvall och en ökning av fritidssektorn genom programmet *Äventyr* från SVT Luleå och *Latitud* från SVT Göteborg. Även ekonomibevakningen genom *Summerat* från SVT Göteborg, medicinprogrammen från SVT Karlstad och vetenskapsprogrammen från SVT Norrköping har ökat. En rad mindre förändringar har också gett en ökad tid för Kultur. Sammantaget innebär dessa förändringar en större spridning på olika ämnen inom Sveriges Televisions stora utgivning av faktaprogram.

Nyhetssektorn har ökat främst genom tillkomsten av lunchnyheter där också *A-ekonomi* ingår. Som nämnts tidigare utökades sommarutgivningen av *Rapport morgon* 1997, vilket även påverkar *A-ekonomi* och *Sportnytt*. Under 1996 var dessutom omfattningen av sportnyheter lägre än normalt därför att *Sportnytt* utgick under sommar-OS i Atlanta.

**Det regionalt sända utbudet fördelat på produktion i eller utanför Stockholm
Fokusområde Demokrati & Yttrandefrihet. Förstasändningar och repriser ***

År Tid i timmar	1997			1996			Förändring 1996-1997 i procent
	Första sänt	Repriser	Totalt sänt	Första sänt	Repriser	Totalt sänt	
Regional programverksamhet ur produktionsperspektiv varav:							
ABC	171	1	172	166		166	
GÄVLEDALA	171	1	172	165		165	
MITTNYTT	171	1	172	165		165	
NORDNYTT	170	1	171	167		167	
SMÅLANDSNYTT	171	1	172	165		165	
SYDNYTT	171	1	172	165		165	
TVÄRSNYTT	173	1	174	168		168	
VÄSTNYTT	171	1	172	165		165	
ÖSTNYTT	171	1	172	165		165	
övrigt regionalt utbud	58	58	116	0		0	
Regional programverksamhet ur tittarsperspektiv i genomsnitt							
	177	7	184	166	0	166	11%

* Regionala sändningars ursprung beror på tittarens boendeort och omfattningen varierar något mellan de nio olika sändningsområdena. Ur produktionsperspektivet blir tiden således ca 9 gånger högre än ur tittarperspektivet.

Det regionala utbudet skiljer sig från det rikssända genom att nio program sänds samtidigt över nio olika delar av landet. Därmed blir det en stor skillnad på producerad tid och den programtid som erbjuds den enskilde tittaren. Under 1997 infördes två 5-minuters regionala nyhetssändningar på söndagar vilket var en viktig utvidgning av företagets nyhetsservice. I sändningstid räknat innebar detta dock ingen ökning eftersom den regionala huvudnyhetssändningen på fredagar kortades med 10 minuter (tiden är således 19.10 – 19.30 alla vardagar). Ökningen för de regionala nyhetsprogrammen beror i stället på att sommar- och helguppehåll minskat under 1997.

Under 1997 genomfördes också ett försök med regionala magasinsprogram, som också repriseras. Dessa program återkommer inte 1998. Resurserna används i stället till olika former av kvalitetsförstärkning av de regionala nyhetsprogrammen.

6.1.1 *Text-TV*

Text-TV-redaktionens, SVT Text, huvudsakliga uppdrag med avseende på det aktuella fokusområdet är att svara för en nyhetsbevakning vid sidan av de två riksnyhetsprogrammen *Aktuellt* och *Rapport*. Dessutom har SVT Text till uppgift att informera om programutbudet och erbjuda underhållning och förströelse samt att ge service till hörselhandikappade genom textning av program.

SVT Text är tillgängligt under den tid ordinarie TV-sändare är i funktion. I vissa kabelnät liksom i Internet är utbudet tillgängligt dygnet runt. Vid stora nyhetshändelser sänds text-TV direkt (s.k. invision-sändning) i en av programkanalerna.

Omfattningen av text-TV-utbudet varierar såväl under dagen som från tid till annan. Genomsnittligt används ca 250 huvudsidor med egna sidnummer och ca 400 undersidor, totalt således ca 650 sidor. Alla sidor uppdateras i princip dagligen, merparten flera gånger per dag. Den tätaste uppdateringsfrekvensen är var femte minut.

De 650 sidornas fördelning i huvudsak framgår av nedanstående tabell. Samtliga sidor finns tillgängliga även i Internet.

Unggefährlig fördelning av SVT-Texts 650 textsidor på innehåll

Nyheter (rikstäckande inrikes, utrikes, ekonomi och fördjupande bakgrundartiklar)	60 sidor
Ekonomi (löpande handelsinformation, bl a börskurser, valutor, räntor, optioner)	70 sidor
Sport (allmän nyhetsbevakning, resultat- och tabellservice)	110 sidor
Underhållning (intervjuer, ungdomssidor, filmrecensioner)	100 sidor
Specialavdelningar:	
Nyheter på norska, finska och danska (direkt från resp hemlands text-tv-redaktion)	20 sidor
Nyheter på lätt svenska (samt på engelska och finska i samarbete med invandrartidningen)	40 sidor
Väderrapporter med prognoser (upp till fem dagar till lands och till sjöss)	50 sidor
Information till hörselhandikappade (i samarbete med de tre hörselhandikappförbunden)	30 sidor
Spel- och lotteriinformation	60 sidor
Programinformation:	
TV-information (programtablåer och utförlig information om dagens program)	90 sidor
Radioinformation	20 sidor

6.1.2 Internet

Sedan hösten 1995 finns Sveriges Television på Internet. Inledningsvis drevs verksamheten som ett projekt för utveckling av interaktiva TV-tjänster i syfte att utveckla nya former för kommunikation mellan programföretaget och publiken. Hösten 1997 visade mätningar att mer än var tredje svensk har tillgång till Internet via hem, skola eller arbetet.

På kort tid etablerades ett stort antal informationssidor där olika redaktioner eller distrikt presenterade sin programverksamhet. En nyhetstjänst etablerades redan från starten genom att Rapports 16.00-sändning gjordes tillgänglig i textversion med stillbilder och i några enstaka fall också med korta videosekvenser.

Från och med årsskiftet 1995/96 utvidgades nyhetsservicen genom att Sveriges Television på Internet också erbjuder en uppdaterad nyhetsservice genom att text-TV-sidorna kontinuerligt läggs ut i takt med att de uppdateras.

Från sommaren 1996 förändrades Rapporttjänsten till att i stället gälla Rapports 09.00-sändning. På det sättet kunde en person som besökte Sveriges Televisions Internetsidor få en maximalt uppdaterad nyhetsservice.

I oktober 1997 togs ännu ett steg mot utvidgad nyhetstjänst genom att SVT24 etablerades på Internet. Här erbjuds möjlighet att ta del av nyhetsmaterial under hela dygnet. Materialet innehåller också rörliga bilder i form av streaming video. Tekniken gör det möjligt att överföra såväl ljud som bild utan att stora krav ställs på mottagarens datorutrustning. Antalet möjliga samtidigt uppkopplade användare har dock begränsats av kostnadsskäl.

Många program och redaktioner har egna web-platser med presentation av kommande program, kompletterande information till programmen, egna brevlådor eller anslagstavlor för synpunkter på programmen. Ett exempel där researchmaterial kontinuerligt tillgängliggörs är programserien Packat och Klart. Redaktionen har successivt byggt upp en liten resedatabas där möjlighet finns att gå tillbaka och söka i äldre programmaterial.

Under 1997 har Internetverksamheten inom Sveriges Television omorganiseras.

Verksamheten har tre olika funktioner:

- att informera om Sveriges Television och programutbudet i de båda kanalerna
- att erbjuda kontakt mellan företaget och publiken mer direkt som ett alternativ till andra kommunikationsvägar som brev, telefon, e-post eller BBS
- att erbjuda en kanal där de säljande enheterna kan marknadsföra sina varor och tjänster

Sveriges Televisions engagemang på Internet ska också ses som en beredskap i syfte att snabbt kunna agera när interaktiva kanaler av vilket slag det vara må får ett brett genomslag hos publiken. Strävan är att inlemma publicering på Internet i de olika redaktionernas och distrikts programuppdrag.

6.2 Nyhetsförmedling och samhällsbevakning med olika perspektiv

Sveriges Televisions nyhetsförmedling och samhällsbevakning vänder sig till alla invånare i landet. Medborgarna ska garanteras en korrekt, snabb och mångsidig information om nuets händelser såväl utomlands som i Sverige samt ha tillgång till program som erbjuder dagsaktuella kommentarer, analyser och debatter kring viktiga skeenden i samhällsutvecklingen.

Utvecklingen mot nyhets- och aktualitetssändningar som täcker en allt större del av dygnets timmar har fortsatt under 1997. Sveriges Television har genom nyhetsutbudet i SVT1 och SVT2 stärkt sin ledande ställning när det gäller att tillgodose hela befolkningens behov av allsidig och relevant information och kunskap.

Ett centralt mål för Sveriges Televisions nyhetsförmedling är att kunna erbjuda publiken många olika perspektiv i skildringen av betydelsefulla händelser och skeenden. Därför åtnjuter Sveriges Televisions olika nyhetsredaktioner en stor redaktionell självständighet. För närvarande finns fyra separata riksnyhetsredaktioner: Rapport, Aktuellt och TV-sporten som alla tre sänder i båda TV-kanalerna, samt SVT Text.

Rapport-redaktionens uppdrag är att svara för snabb och rak nyhetsförmedling och redaktionen följer händelseflödet med många korta sändningar under dagen. Aktuellts perspektiv, Nyhetstimen 21.00 –22.00 inkluderande *A-Ekonomi* och *Sportnytt*, är mer fördjupande med längre inslag och bredare bakgrunder. TV-sporten har i uppdrag att erbjuda en omfattande sportbevakning som inkluderar både sändningar från de mest publika evenemangen och en granskande bevakning av sporten som samhällsföreteelse. I syfte att skapa bredd och perspektivrikedom i bevakningen tillämpas inom nämnda redaktioner en redaktionell pluralism som innebär att ett stort antal olika medarbetare, under utgivarens ansvar, utövar redaktörsskapet med stor integritet.

Sveriges Televisions nät med elva regionala nyhetsredaktioner svarar för nio regionala nyhetsprogram. Deras huvudinriktning är att bevaka händelser och skeenden som är viktiga ur lokala och regionala perspektiv. De regionala nyhetsredaktionerna erbjuder sändningar återkommande såväl på morgonen som på kvällen och täcker tillsammans hela Sverige. På samma sätt som inom riksnyhetsredaktionerna utövar många olika personer på de regionala redaktionerna, under utgivarens ansvar, ett självständigt redaktörsskap för sina respektive sändningar.

De regionala nyhetsredaktionerna samarbetar under hela dygnet med riksnyhetsredaktionerna och levererar dagligen inslag till de rikstäckande sändningarna. Under 1997 sändes över 2 200 sådana distriktsproducerade inslag i rikssändningarna vilket är ungefär samma antal som under 1996.

Samhällsbevakningen vid sidan om nyhetsprogrammen är omfattande och utgår från många olika redaktionella uppdrag och perspektiv. Alla regioner och distrikt inom Sveriges Television producerar regelbundet samhällsprogram vars mål är att ge publiken nya kunskaper och bättre möjligheter att självständigt orientera sig i politik och samhällsliv. Några exempel från 1997 års utbud: *Speciellt*, *Striptease*, *Mosaik* och *Elbyl* från Region Stockholm, *Norra Magasinet* från SVT Luleå, *Reportrarna* och *Sefyr* från SVT Malmö, *Svar Direkt* från SVT Göteborg, *Plus* från SVT Umeå och *E-fekt* från SVT Karlstad. Otaliga medverkande har genom dessa och andra program i Sveriges Television kunnat utnyttja sin yttrandefrihet och nå en masspublik med åsikter och ståndpunkter.

Även inköpta program från fria producenter, produktionsbolag, dokumentärfilmare etc. ger viktiga bidrag till en allsidig samhällsbevakning där skildringarna utgår från många olika perspektiv.

6.3 Opartiskhet och saklighet, mediets genomslagskraft

- *Sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i televisionen.* (§1 Sändningstillståndet)
- *SVT skall ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen. SVT bör ägna stor uppmärksamhet åt sättet att skildra våld i nyhetsprogram och andra program som informerar publiken om det faktiska våld som förekommer.* (§7 Sändningstillståndet)

Det finns på alla nivåer inom Sveriges Television en stark medvetenhet om att sanningsenlig, allsidig och relevant publicistisk verksamhet utgör en förutsättning för företagets trovärdighet hos publiken. Att programverksamheten bedrivs opartiskt och sakligt är det viktigaste medlet att skapa trovärdighet. Flera olika åtgärder vidtas därför i syfte att främja efterlevnaden av kraven på opartiskhet och saklighet.

På alla enheter, avdelningar och redaktioner inom Sveriges Television förs dagliga diskussioner om hur kraven opartiskhet och saklighet ska uppfyllas i de enskilda programmen och programinslagen. Direkt under VD sker en bevakning och samordning av att reglerna efterlevs i hela organisationen. Betydande resurser avsätts varje år till seminarier och utbildningsprojekt där analys, uppföljning och självkritik kring aktuella fall ägnas stor uppmärksamhet. Sveriges Televisions efterlevnad av sändningstillståndets regler samt radio- och TV-lagens föreskrifter granskas av Granskningssämnden för radio och TV. Granskningen sker i efterhand. Förhandsgranskning av program av statliga organ eller myndigheter får inte förekomma.

Totalt sett är det ytterst få av Sveriges Televisions alla program och programinslag som blir ifrågasatta vad gäller kraven på opartiskhet, saklighet och de övriga bestämmelserna i sändningstillståndet. Under 1997 uppgick det totala antalet ärenden som rörde företaget till 283. Under 1996 var antalet 324. Det kan dock noteras att Granskningssämnden för radio och TV under 1997 - trots minskningen av antalet anmälningar - begärt avsevärt fler yttranden av Sveriges Television.

Sveriges Televisions ärenden i Granskningssämnden

År	1997	1996
Totalt antal ärenden	283	324
Därav friade	260	308
Därav fällda	23	16

Av de 283 anmälningarna under 1997 ledde behandlingen i nämnden till att 23 ärenden fälldes och 260 friades. Av de fällda gällde 11 ärenden brott mot kraven på opartiskhet och/eller saklighet. Även 1996 fälldes 11 ärenden för brott mot kraven på opartiskhet och/eller saklighet.

De 23 ärenden där Granskningsnämnden 1997 fattade beslut att fälla fördelade sig på olika kategorier enligt följande.

**Fördelning av beslut om fällningar gällande
Sveriges Television**

År	1997	1996
Opartiskhet och/eller Saklighet	11	11
Intrång i privatlivet	2	1
Mediets genomslagskraft	3	0
Beriktigande/Genmäle	1	1
Sponsring och/eller gynnande	3	3
Reklam	2	0
Övrigt	1	0
Summa	23	16

Antalet beslut där fällningsgrunden varit brott mot kraven på opartiskhet och saklighet är oförändrat jämfört med 1996. Ökningen i antalet fällningar kan huvudsakligen härföras till brott mot bestämmelsen om att Sveriges Television ska beakta mediets genomslagskraft (§7 Sändningstillståndet) och bestämmelsen om att Sveriges Television inte får sända reklam (§22 Sändningstillståndet).

De fällande sponsringsbesluten avspeglar till betydande del den tvist som råder mellan Sveriges Television och Granskningsnämnden vad gäller tolkningen av när program börjar och slutar. Detta har betydelse för när Sveriges Television har rätt att visa sponsringsskyltar. Sveriges Television har i brev till regeringen begärt en förändring av bestämmelsen så att parterna kan bilägga tolkningstvisten.

Det fällande beslutet 1997 under kategorin Övrigt gäller brott mot §20 i sändningstillståndet som ålägger Sveriges Television att lämna uppgifter som är nödvändiga för nämndens bedömning. I ett brev till regeringen påtalade nämnden att detta regelbrott ägt rum.

I enlighet med programföretagets skyldigheter har Sveriges Television publicerat nämndens kommunikéer om de 23 fällningarna på sändningstider som nådde stor publik.

6.4 Kravet på oberoende och granskning

- *SVT ska granska myndigheter, organisationer, och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna... (§10 Sändningstillståndet)*

Sveriges Television ska bedriva verksamheten ”självständigt i förhållande till staten, olika intresseorganisationer och andra maktgrupper i samhället”. Enligt den praxis som utvecklats genom programmens utformning och beslut i Granskningens nämnden för radio och TV kan granskningen ha en kritisk infallsvinkel.

Sveriges Television lever upp till dessa krav på en rad olika sätt. Företagsorganisationen är medvetet uppbyggd så att det ska finnas en mångfald redaktioner som har möjlighet att bedriva egen research kring ämnen och företeelser man finner viktiga och intressanta för medborgarna. De journalistiska bedömningsarna gör varje redaktion helt självständigt och utan någon annan publicistisk styrning än den som kommer av vad som är stadgat i radio- och TV-lagen, sändningstillståndet och Sveriges Televisions interna policy. Denna redaktionella pluralism ger ett grundläggande bidrag till ansträngningarna att säkerställa en oberoende spegling av samhällslivet i Sveriges Televisions programutbud.

En annan viktig faktor för Sveriges Televisions oberoende ställning är att kunna erbjuda publiken inköpta eller egenproducerade dokumentärer som kan inta nya, oväntade och personliga perspektiv. Genom Sveriges Television når den kontroversiella, konstnärliga och ibland banbrytande dokumentärfilmen den stora svenska publiken. Två exempel från 1997 är Susanne Edwards Guldbaggebelönade *I skuggan av solen* om en kvinnlig tjurfäktare och Birgitta Bergmarks *Hell no we won't go* om hur det gått för amerikanska desertörer under Vietnamkriget.

Den granskande uppgiften utövas i princip av alla nyhets-, fakta- och samhällsredaktioner inom Sveriges Television. Det politiska och ekonomiska livet i alla dess former utsätts t.ex. för kontinuerlig bevakning av såväl de rikstäckande nyhetsredaktionerna Aktuellt, Rapport och SVT Text som de elva regionala nyhetsredaktionerna. Inte minst i samband med de politiska valen gör Sveriges Television stora insatser, både med riksända valprogram och regionala valsändningar, för att garantera medborgarna en oberoende information och debatt som grund för deltagande i den demokratiska processen. Utrikes och internationella händelser bereds varje dag utrymme i riksnyhetssändningarna och specialbevakas i program som t.ex. *8 dagar* och genom inköpta program. Stora direktsända ”hearings” i ämnen som är av vital betydelse för samhällsutvecklingen anordnas återkommande av Sveriges Television. Exempel från 1996 är *Att leva för att arbeta eller arbeta för att leva och Jakten på den goda moralen*.

Inom samhällsområdet har några redaktioner fått specialansvar för att kritiske granska förhållanden i samhället. Det gäller t.ex. de undersökande reportagemagasinen *Striptease*, *Norra Magasinet* och *Reportrarna* som alla gjort för medborgarna viktiga avslöjanden om missförhållanden i samhället. Men även konsumentmagasin som *Plus*, *Trafikmagasinet* och *E-fekt* m.fl. faktaprogram bedriver oberoende journalistisk granskning inom sina respektive områden. Även TV-sportens redaktion intar ofta ett granskande och självständigt perspektiv när förhållanden inom idrottens värld ska beskrivas.

6.5 Jämställdhet

För Sveriges Televisions verksamhet fastställs varje år i enlighet med Jämställdhetslagen en jämställdhetsplan. Det som skiljer denna plan från de flesta andra företags planer är att den utöver den traditionellt personalpolitiska aspekten också har en programpolitisk. Sveriges Television har också i maj 1995 undertecknat EU/EBUs överenskommelse om ökad jämställdhet för kvinnor inom radio och television.

Av Sveriges Televisions anställda var 1997 drygt 40 procent kvinnor och knappt 60 procent män. Inom många yrken är dock fördelningen mellan könen ojämnn. Utjämningen har tidigare försvårats av en mycket begränsad personalomsättning i samband med upprepade neddragningar av fast anställd personal. Nyrekryteringen har dock ökat under senare år, och i åldrarna under 35 år, där den största andelen nyrekryteringar sker, är andelen kvinnor 50 procent. Andelen kvinnliga chefer är 1997 34 procent.

Inom det programpolitiska området har Sveriges Televisions jämställdhetssträvanden stor betydelse för opinionen i Sverige. Årligen belönas det program som bäst anses ha främjat jämställdheten med Prix Egalia. Priset delas ut bland egna och samproducerade program av en extern jury. Under vintern-våren 1997-98 driver Sveriges Television tillsammans med NRK, YLE, DR och NOS ett gemensamt nätverk (Gender Portrayal Network) för att kartlägga hur kvinnor och män porträtteras i TV-rutan. Projektet, som är delfinansierat av EU, syftar under första året till kvantitativa studier och jämförelser, medan år två kommer att ägnas åt en mer kvalitativt inriktad studie.

7. KULTURANSVAR

Sveriges Television ska levandegöra kulturarvet, medverka till utvecklingen av det mångkulturella Sverige och den nordiska identiteten samt samverka med och spegla det övriga kulturlivet i vid bemärkelse.

7. Kulturansvar

Sveriges Televisions kulturansvar är flerfaldigt. En television i allmänhetens tjänst speglar och granskar kulturlivet – runt om i landet, men även internationellt. En bred definition av kulturbegreppet ska tillämpas så att medborgarna har möjlighet att känna igen sig i det public service-televisionen erbjuder, oavsett kulturell bakgrund. Public service-televisionen ska också via olika bearbetningsformer erbjuda tillgång till kulturevenemang som de flesta har små förutsättningar att bevista på plats. Detta kan ske genom att hela föreställningar från scen transmitteras eller transkriberas för TV-mediets förutsättningar eller att inom ramen för andra format belysa platser, företeelser och skeenden. Exemplet på det senare är många – här kan nämnas *K-märkt* och programmen *En Konstpaus* i kyrkan som presenterar specifika miljöer för en bred allmänhet. Television är självfallet också kultur i sig. Med sina egna former och uttryck skapar televisionen ett kulturutbud som inte existerar någon annan stans.

Under fokusområdet *Kulturansvar* ryms således de traditionella konstarterna, men också musik och fiktion i vid bemärkelse. Hit hänförs också det kulturorienterade faktautbudet samt förkun-nelseprogram med utsändningar från olika samfund. Här återfinns också ett antal evenemang där Sveriges Television, på plats, förmålat firandet av olika högtidigheter.

7.1 Utbudet av program med anknytning till kulturansvaret

- *SVT skall i sin roll som kulturbärare vidga och fördjupa sitt kulturansvar. ... SVT skall främja konstnärlig och kulturell förnyelse samt bedriva skapande verksamhet med konstnärliga uttrycksformer. Förnyelse av programinnehållet skall främjas. ...* (§11 Sändningstillståndet)

Sveriges Televisions kulturansvar innebär ett krav att förnya televisionen som egen kulturform. Denna programförnyelse är i själva verket företagets viktigaste strategi i strävan att erbjuda ett programutbud som särskiljer public service från kommersiella TV-kanaler - en utveckling och förnyelse som självfallet gäller alla programgener.

Under 1997 formulerades ett nytt sätt att beskriva Sverige och världen av programmen *Elbyl, Sefyr och Thoors öga* med nya personliga tilltal och nya formgrepp. Detta är program utformade av unga redaktioner i Stockholm, Malmö och Växjö. Men också så etablerade program som café-programmen har under året utvecklats till satsningen *Go'kväll* med flera reportage från svensk vardag och något färre dansbandsinslag.

Kulturredaktionerna i Sundsvall, Stockholm och Malmö har prövat nya former för presentation av skönlitterära texter, filosofi och historia i programsatsningarna *Svenska krusbär, Poesivandring, Om Søren Kierkegaard* och *Drottning av Sverige* vid sidan av redaktionernas mycket formmed-vetna rapportering från kulturscenen i *Nike* och *Bildjournalen*.

Fiktionsprogrammen för barn och vuxna erbjuder många möjligheter till experiment och förnyelse inom programområdena Drama, Barn och ungdom samt Nöje. Framstående exempel från 1997 är göteborgsserien *Hammarkullen* med en perspektivrik skildring av de nya svenskarna, TV-teatersatsningarna *Ett sorts Hades, Tre långa kvinnor* och *Grötbögen* samt prisbelönta baletterna *Rök* och *Nattfåglar*. Exempel på inköpt fiktion av nydanande slag är Dennis Potters sista verk *Cold Lazarus* och *Karaoke*.

Inom nöjesområdet måste självfallet den omdiskuterade serien *Expedition Robinson* nämnas, ett programprojekt som försöker införa ett nytt gruppexperimenterande innehåll i nöjesgenren och också programsatsningen *Så ska det låta*, som innebär en förnyelse på allsångs- och musiktävlingslinjen.

Till sist bör också barnredaktionens i Växjö sommarlovssprogram *Salve* observeras som ett försök att varje vardagsmorgon under hela sommaren berätta om svensk medeltidshistoria i en blandform av teater och tävlingar.

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier samt produktionsansvar i eller utanför Stockholm
Fokusområde Kulturansvar. Förstasändning och repris**

År	1997												Förändring 1996-1997		
	Stockholm varav:				Övriga landet varav:				Förvärv		Summa				
	Sänd tid i timmar		Pro- duktion	Svenska förvärv	Pro- duktion		Svenska förvärv	från utlandet	första- sänt			Repriser			
Rikssänt utbud totalt varav:															
Fiktion/Långfilm*	179	123	56	30	28	2	758	967	100%	980	100%	1 947	100%	165	9%
Varav Barn	25	23	2	0	0	0	124	149	15%	198	20%	347	18%	61	21%
Varav Ungdom	19	19	0	5	5	0	2	26	3%	38	4%	64	3%	-17	-21%
Varav Minoriteter	0	0	0	0	0	0	18	18	2%	2	0%	20	1%	-10	-33%
Musik	38	29	9	76	59	17	83	197	100%	126	100%	323	100%	-5	-2%
Varav Barn	2	2	0	0	0	0	0	2	1%	2	2%	4	1%	-1	-20%
Varav Ungdom	0	0	0	43	27	16	9	52	26%	13	10%	65	20%	57	713%
Varav Minoriteter	0	0	0	0	0	0	1	1	1%	1	1%	2	1%	-17	-89%
Svenska kulturmagasin	32	32	0	50	50	0	0	82	38%	132	62%	214	100%	16	8%
Förkunnelse	0	0	0	67	66	1	5	72	51%	69	49%	141	100%	58	70%
Summa rikssänt utbud fokusområde timmar															
Kulturansvar	249	184	65	223	203	20	846	1 318		1 307		2 625		234	10%
i procent av all sänd tid								25%		40%		31%			
Förändring															
1996-1997	15	9	6	-18	-21	3	124	121		113		234			
	6%	5%	10%	-7%	-9%	18%	17%	10%		9%		10%			
 År															
1996															
Sänd tid i timmar	Stockholm varav:				Övriga landet varav:				Förvärv		Summa		Repriser	Total- summa	
	Pro- duktion		Svenska förvärv	Pro- duktion		Svenska förvärv	från utlandet	första- sänt							
	Rikssänt utbud totalt varav:											5 307			2 938
Fiktion/Långfilm*	171	115	56	50	49	1	644	865	100%	917	100%	1 782	100%		
Varav Barn	23	23	0	14	14	0	104	141	16%	145	16%	286	16%		
Varav Ungdom	16	16	0	3	3	0	11	30	3%	51	6%	81	5%		
Varav Minoriteter	0	0	0	3	3	0	15	18	2%	12	1%	30	2%		
Musik	36	33	3	81	65	16	75	192	100%	136	100%	328	100%		
Varav Barn	3	3	0	0	0	0	0	3	2%	2	1%	5	2%		
Varav Ungdom	0	0	0	8	8	0	0	8	4%	0	0%	8	2%		
Varav Minoriteter	0	0	0	16	0	16	2	18	9%	1	1%	19	6%		
Svenska kulturmagasin	27	27	0	45	45	0	0	72	100%	126	100%	198	100%		
Förkunnelse	0	0	0	65	65	0	3	68	100%	15	100%	83	100%		
Summa rikssänt utbud fokusområde timmar															
Kulturansvar	234	175	59	241	224	17	722	1 197		1 194		2 391			
i procent av all sänd tid								23%		41%		29%			

* exkl Komed/Revy//Sketch

Den totala sändningstiden för fokusområde *Kulturansvar* har ökat med mer än 200 timmar från 1996 till 1997. Ökningen består till ungefär lika stora delar av förstasändningar och repriser.

Ökningen när det gäller förstasändningar avser främst utländsk Fiktion/Långfilm. Den svenska har minskat något. Variationer i sändning mellan åren förekommer naturligt inom detta programområde. Den relativt stora differensen för distriktsens produktion av fiktion för barn mellan åren beror dels på att *Julkalendern* gjordes av SVT Malmö 1996 (och Stockholm 1997), dels på att SVT Malmö under 1996 sände ett par omarbetade barnfiktionsserier i repris. Graden av omarbetning var sådan att programserierna kodades som förstasändningar. Produktionen av de svenska kulturmagasinen ökade också 1997.

Reprisökningen består till större delen av fiktion för barn och av att gudstjänsterna från och med 1997 sänds i repris på måndagseftermiddagar.

På en mer finfördelad nivå (se tabell nästa sida) framträder ett stort antal differenser mellan åren. Så kommer av olika skäl alltid att vara fallet. En förklaring är att de mycket resurskrävande produktioner som representeras inom detta område ofta har långa produktionstider. Ett annat skäl är att det inom flera av dessa områden är intressant att arbeta med olika tematiska givar olika år.

En skillnad mellan åren är minskningen av antalet singlar inom Fiktion. Antalet 1996 var högt – inte bara i jämförelse med 1997 utan i än högre grad i jämförelse med 1995. Under 1996 sändes t.ex. SVT Göteborgs stora samarbetsprojekt med Backateatern som gav 6 timmar singelsändningstid. En stor del av skillnaden i tiden för vardagsdramasinglar mellan 1996 och 1997 beror på att 1996 innehöll ett betydligt större antal barnprogram av det slaget.

Opera sändes också i betydligt större utsträckning 1996. Den viktigaste förklaringen till detta är att Sveriges Television sommaren 1996 sände hela Wagners Ringen.

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier och underkategorier, svenska och utländskt
Fokusområde Kulturansvar. Förstasändningar och repriser**

År	1997						Svenskt	
	Svenska program			Utländska program			Totalt	Förändring 1996-1997
	Första- sändning	Repriser	Summa svenskt	Första- sändning	Repriser	Summa utländskt		
Sänd tid i timmar							Totalt sändt	Förändring i timmar
Fiktion* varav:	186	546	731	780	434	1 214	1 946	29
Episkt historiskt drama varav:	19	40	58	33	30	63	122	-13
Singel	9	14	23	0	0	0	23	-20
Serie	10	26	35	33	30	63	99	7
Vardagsdrama varav:	98	311	409	467	237	704	1 113	21
Singel	25	20	45	96	26	122	167	-23
Serie	73	291	364	371	211	582	946	44
Långfilm	67	185	252	213	110	324	576	33
Animation	2	10	12	66	57	122	135	-4
Dramadokumentär	0	0	0	1	0	1	1	-8
Musik varav:	111	86	197	85	40	125	325	-25
Konstmusik	20	21	41	14	7	21	63	-25
Balett	4	8	12	5	4	9	22	-2
Opera	6	1	7	4	2	6	13	-8
Folkm/Visa/Barnvisa/Country/Jazz	7	6	13	8	1	9	23	-23
Pop/Rock	52	14	66	26	5	31	98	32
Musikdokumentär	5	10	15	22	19	41	56	-3
Musikspegeln m.m.	17	26	43	6	2	8	50	4
Svenska kulturmagasin	82	132	214	0	0	0	214	16
Religion förkunnelse	67	67	134	5	2	7	141	54
Summa rikssänt utbud fokusområde								
Kulturansvar	446	831	1 276	870	476	1 346	2 626	74

Förändring	-31	106	74	147	7	154	236
1996-1997	-6%	15%	6%	20%	1%	13%	10%

År	1996						Totalt	
	Svenska program			Utländska program				
	Första- sändning	Repriser	Summa svenskt	Första- sändning	Repriser	Summa utländskt		
Sänd tid i timmar							Totalt sändt	
Fiktion* varav:	223	479	702	646	438	1 084	1 782	
Episkt historiskt drama varav:	27	44	71	10	18	28	98	
Singel	22	21	43	3	7	10	58	
Serie	5	23	28	7	11	18	46	
Vardagsdrama varav:	123	265	388	328	254	582	970	
Singel	35	33	68	59	41	100	168	
Serie	88	232	320	269	213	482	802	
Långfilm	69	150	219	235	125	360	579	
Animation	3	13	16	71	41	112	128	
Dramadokumentär	1	7	8	2	0	2	10	
Musik varav:	117	105	222	74	31	105	327	
Konstmusik	34	32	66	12	11	23	89	
Balett	5	9	14	4	4	8	22	
Opera	12	3	15	27	2	29	44	
Folkm/Visa/Barnvisa/Country/Jazz	13	23	36	5	0	5	41	
Pop/Rock	30	4	34	14	0	14	48	
Musikdokumentär	8	10	18	12	12	24	42	
Musikspegeln m.m.	15	24	39	0	2	2	41	
Svenska kulturmagasin	72	126	198	0	0	0	198	
Religion förkunnelse	65	15	80	3	0	3	83	
Summa rikssänt utbud fokusområde								
Kulturansvar	477	725	1 202	723	469	1 192	2 390	

* exkl Komed/Revy/Sketch

7.2 Ett mångsidigt utbud på svenska språket

- *SVT skall tillhandahålla ett mångsidigt utbud av program av hög kvalitet på svenska språket och tillvarata den svenska kulturen i dess vidaste bemärkelse.* (§ 12 Sändningstillståndet)
- *SVT skall se till att språkvårdsfrågor beaktas i programverksamheten.* (§ 17 Sändningstillståndet)

Huvuddelen av Sveriges Televisions utbud är producerat i Sverige. Mer än 70 procent av de första-sändna programtimmarna är producerade inom landet, eller som samarbete med utländsk part men på det svenska språket. Särskilt framträdande är detta för programtyper som Nyheter som till 100 procent producerats inom landet, men även för programinnehåll som Fakta eller Nöje där drygt 80 procent av sändningstiden är inhemska produktioner. Merparten av musikutbudet i förstasändning har inhemskt ursprung.

Sveriges Television erbjuder ett utbud av svenska produktioner – egna eller förvärvade – inom alla sina sex huvudprogramområden. För programkategorin Nyheter är den inhemska anpassningen av bildmaterial fullständigt genomförd. De inhemska programmen domineras således över de främmande förvärvens i förstasändning. Vägs repriserna in blir dominansen än tydligare.

Det är praxis vid produktion eller förvärv av inhemska program att också reprisrättigheter regleras i avtalet. Sveriges Television arbetar med servicereprisering av främst svenska program, men också med återutsändning av programmen efter en tid. Så kan till viss del en ny publik få möjlighet att ta del av dem. De egna arkiven ger också stora möjligheter att med kort varsel ordna återutsändning av program i form av minnesprogram eller exposéer som på olika sätt uppmärksammar händelser i samhället.

Sveriges Television har ett allmänt ansvar för hur det talade och skrivna svenska språket utvecklas och samarbetar därför kontinuerligt med SR och UR i språkvårdsfrågor. En grupp språkvårdare ger löpande information till redaktionerna i alla tre bolagen. Bl. a. utges en skrift, "Språkbrevet", som syftar till att ge svar på aktuella språk- och uttalsfrågor.

I syfte att främja det talade och skrivna språket samt stimulera intresset för språkbehandlingen utdelar Sveriges Television sedan 1994 ett språkpris. Priset utdelas för föredömlig behandling av svenska språket och tillföll 1997 journalisten och kommentatorn Bo Hansson vid TV-sporten. 1996 tilldelades översättaren Ingela Sjölander språkpriset. Pristagaren kan vara tillsvidareanställd eller frilansmedarbetare med långvarig relation till Sveriges Television.

7.3 Spegla kulturlivet i olika delar av landet

- SVT skall bevaka och granska händelser och utveckling på kulturlivets olika områden och i samspel med det övriga kulturlivet stimulera och förmedla olika kulturaktiviteter. Programutbudet skall spegla kulturlivet i olika delar av landet..(§ 11 Sändningstillståndet)

Sveriges Television har f.n. fem olika kulturbekvämde magasinsprogram – *Bildjournalen*, *Filmkrönikan*, *Musikspeleln*, *Nike* och *Röda Rummet*. *Bildjournalen* speglar konstlivet nationellt och internationellt och produceras i Malmö. *Musikspeleln* har ett motsvarande uppdrag rörande musiklivet och har produktionsort Örebro. *Filmkrönikan*, en programform nästan lika gammal som televisionen själv, produceras i Göteborg, medan det program som har uppgiften att spegla den svenska bokfloden har produktionsort i Sundsvall. *Nike*, som har ett mer allmänt kulturbekvämde uppdrag som täcker hela det kulturella fältet, är producerat i Stockholm. För ungdom finns ett program som bevakar den populära musiken – *Musikbyrån*.

Genom att redaktioner med olika uppdrag finns på skilda orter har förutsättningar för en spegling av olika delar av landet ökats. Redaktionernas primära uppgift är dock att svara för ett utbud som är relevant för landet som helhet.

De rikssändna kulturbekvämde magasinen i utbudet Förstasändningar och reviderade

År Sänd tid i timmar	1997		1996		Förändring Totalt sändt i timmar	
	Första-sändningar	Reviserade	Totalt sändt	Första-sändningar	Reviserade	1996-1997
Bildjournalen (SVT Malmö)	10	18	28	10	19	29 -1
Filmkrönikan (SVT Göteborg)	8	8	16	9	8	17 -1
Musikspeleln (SVT Örebro)	10	18	28	11	21	32 -4
Nike (Region Stockholm)	29	58	87	27	54	81 6
Röda Rummet (SVT Sundsvall)	20	37	57	18	37	55 2
Musikbyrån (för ungdom) (SVT Växjö)	14	14	28	10	0	10 18
Summa Kulturbekvämde magasin	77	139	216	75	139	214 2

Sveriges Televisions spegling av kulturlivet berörs även i avsnitt 5.3.

7.4 Det mångkulturella Sverige

- *SVT skall tillhandahålla program som speglar det mångkulturella Sverige. Programutbudet skall spegla olika länders kulturmiljöer. (§13 Sändningstillståndet)*

Sedan länge har Sveriges Television beaktat att allt fler i Sverige boende har anknytning även till andra kulturer än den traditionellt svenska. Bland annat har programföretaget erbjudit program på flera minoritetsspråk och tagit hänsyn till olika etniska minoritetters behov. Program på samiska och finska har därvid intagit en särställning. I det nu gällande sändningstillståndet finns ett särskilt uttalat krav på att spegla det mångkulturella Sverige. Sveriges Television har under 1997 utvecklat programsatsningarna på detta område.

Veckomagasinet *Mosaik*, som har ett särskilt uppdrag att lyfta fram det mångkulturella perspektivet, har fått ändrade sändningstider och fler repriser. Publikens ökade intresse har gjort att samlade programmet i genomsnitt 240 000 tittare per program. Hösten 1997 nådde *Mosaik* i snitt 460 000 tittare per program. Målgruppen har breddats och programredaktionen har sökt skapa ett angeläget innehåll för fler etniska minoritetters, t. ex. afrikanska och latinamerikanska. Samarbetet med andra redaktioner i Europa med mångkulturell inriktning har berikat utbudet och givit publiken tillgång till särskilda bytesprogram. Bytesprogram har visats som inslag under EU-året mot rasism 1997. *Mosaik*-redaktionen svarar även för andra programtitlar; barnprogrammet *Språka*, *Grannland* och sommarprogrammet *Gränslöst*. Därtill införskaffades under 1997 visningsrätten till ett antal långfilmer, bl.a. ex-jugoslaviska, turkiska, grekiska, iranska, afrikanska, palestinska, zicenska och latinamerikanska. Redaktionens policy är att spegla och granska det mångkulturella och mångspråkiga Sverige med sidoblickar på förhållanden i andra länder och på de europeiska migrationsströmmarna.

Mosaik har befäst sin ställning som den ledande redaktionen med tydlig mångkulturell inriktning och programmen finner idag stor publik även bland tittare som tillhör majoritetskulturen. En långsam förskjutning från spegling av etniska minoritetters problem till speglingen av Sverige som ett multietniskt och mångkulturellt land har ägt rum i utbudet.

Sveriges Television har under såväl 1996 som 1997 systematiskt sökt stimulera alla redaktioner att anlägga ett mångkulturellt perspektiv i programarbetet. Det har resulterat i att flera redaktioner startat programprojekt med mångkulturell inriktning. Som exempel kan nämnas *Elbyl* som producerades av Barn- och ungdomsredaktionen inom SVT Stockholm. Ett annat exempel är *Sefyr* från SVT Malmö. Båda dessa projekt är delar av en "stafett", dvs. först sände *Elbyl* under en period, därefter blev det *Sefyr* som tog vid och därefter kommer SVT Göteborg med ett program med denna inriktning. Dessa program riktar sig till de yngre generationerna och har väckt betydande uppmärksamhet bland människor som har anknytning till mångkulturella miljöer och som känner sig särskilt berörda av förändringarna i Sverige, Europa och världen. Även SVT Luleå, som har ett särskilt ansvar för produktionen på samiska och som samarbetar med TV-företag inom Barentsregionen, följer en särskild policy i linje med det mångkulturella uppdraget.

Barn- och ungdomsredaktionen inom Region Stockholm har som målsättning att spegla olika delar av världen - att visa barnen, musiken, teckningarna från andra vardagsmiljöer. I versionerade barnprogram behålls ursprungsspråket så att barnen också får bekanta sig med andra språkmelodier - så kallad voice over.

Rapport, *Aktuellt*, *TV-sporten* och *ABC*, har förbättrat den löpande bevakningen av frågor som belyser det mångkulturella Sverige och bl. a. antagit en särskild redaktionell målformulering i syfte att trygga speglingen av det mångkulturella Sverige. Vikten av att beakta detta perspektiv genom rekrytering av programledare och journalister med icke-svenskt ursprung framhålls.

Även inom drama-produktionen har det mångkulturella perspektivet under 1997 belysts, bl. a. genom serien *Hammarkullen* från SVT Göteborg. I flera dokumentärfilmer har företeelser och problem kring det mångkulturella Sverige behandlats, exempelvis i *Tiona - Berras brud*.

Sveriges Television har under 1997 för första gången delat ut Prix *Mosaik* som årligen ska tillfalla den medarbetare som bedöms ha gjort den främsta insatsen för att främja speglingen av det

mångkulturella Sverige. Priset syftar till att stimulera medarbetare av alla slag att engagera sig i de mångkulturella frågorna. Prix Mosaik-vinnare 1997 blev dokumentärfilmaren Tom Ahland.

7.4.1 Etniska minoriteters särställning i programutbudet

- SVT är skyldig att beakta språkliga och etniska minoriteters behov. Samiska, finska och tornedalsfinska skall inta en särställning. (§ 14 Sändningstillståndet).

Sveriges Television, SR och UR har i enlighet med vad som föreskrivs i respektive sändningstillstånd träffat överenskommelse gällande programverksamheten på invandrar- och minoritetsspråk. Sveriges Television har åtagit sig att svara för ett utbud av finskspråkiga program. Med den dagliga nyhetssändningen *Uutiset* belyses förhållanden i Sverige och andra länder från ett svenska-finskt perspektiv. Inslagen textas till svenska respektive finska. Vidare sänder Sveriges Television aktualitetsmagasinet *Sisu-TV* omväxlande med dokumentärfilmer samt för barnpubliken *Moi mukulat* och *Juttu*.

Den rikssändna programverksamheten för etniska minoriteter Förstasändningar och repriser

År	1997			1996			Förändring
	Första- sändningar	Repriser	Totalt	Första- sändningar	Repriser	Totalt	
Sänd tid i timmar			sänt	sändning		i timmar	
Finska redaktionen, varav:	75	33	108	79	33	112	-4
Produktion inkl. samarbeten	49	19	68	47	13	60	8
Inköppta visningsrätter	26	14	40	32	20	52	-12
Samiska produktionsgruppen	12	5	17	8	5	13	2
Produktion inkl. samarbeten	10	4	14	7	5	12	
Inköppta visningsrätter	2	1	3	1	0	1	2
Summa	87	38	125	87	38	125	0

7.4.2 Program med särskild inriktning på mångkulturellt perspektiv

Mosaikredaktionen producerar veckomagasinet *Mosaik* med skildringar av det mångkulturella samhället. Vidare producerar den de blandade magasinen *Gränslöst*, *Grannland Estland* och *Grannland Polen*. För barnpubliken sänder Sveriges Television *Språka* på turkiska, serbokroatiska och persiska. Dessutom visas långfilmer från många olika länder.

Den rikssändna programverksamheten från Mosaikredaktionen Förstasändningar och repriser

År	1997			1996			Förändring
	Första- sändningar	Repriser	Totalt	Första- sändningar	Repriser	Totalt	
Sänd tid i timmar			sänt			i timmar	
Produktion inkl. samarbeten	54	44	98	55	36	91	7
Inköpta visningsrätter	22	9	31	23	11	34	-3
Summa	76	53	129	78	47	125	4

7.5 Samarbete med kultur- och musikinstitutioner samt filmbranschen

- *SVT skall samarbeta med kultur- och musikinstitutioner i hela Sverige i syfte att erbjuda utsändningar av föreställningar och evenemang. Det årliga antalet samarbetsprojekt skall under tillståndsperioden öka jämfört med år 1996... SVT skall bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion.* (11§ Sändningstillståndet)

7.5.1 Samarbete med kultur- och musikinstitutioner

Sveriges Television sänder varje år program som tillkommit i samarbete med kultur- och musikinstitutioner. Därmed erbjuds en publik som inte personligen kan närvara vid olika scenföreställningar en möjlighet att ta del av dessa föreställningar eller evenemang.

Sveriges Television har inte sedan tidigare en samlad statistik som visar omfattningen av samarbetet med kultur- och musikinstitutioner. Principer för redovisning har lagts fast och uppgifter ställs nu samman fr. o. m. 1996. De sändningar som utgör underlag kan klassificeras som överföring utan bearbetning av föreställning och evenemang, transmission, eller överföring med bearbetning av föreställning och evenemang, versionering.

Ett exempel på transmission är operan *Liten Karin*, som SVT Norrköping producerade i samarbete med Vadstenaakademien och Kalmar Kulturförvaltning. *Tre långa kvinnor* som SVT Drama producerade i samarbete med Dramaten är ett exempel på versionering.

Under 1996 och 1997 förekom samarbeten mellan Sveriges Television och kultur- och musikinstitutioner i följande omfattning.

Samarbeten med kultur- och musikinstitutioner.

Antal samarbeten samt genererad programtid i förstasändning

År	1997		1996		Förändring 1996-1997	
	Antal	Timmar	Antal	Timmar	Antal	Timmar
Musik	18	32	20	25	-2	7
Dans	2	2	3	2	-1	0
Teater	6	9	11	16	-5	-7
Övrigt	4	10	4	8	0	2
Summa	30	53	38	51	-8	2

Det totala antalet samarbeten uppgick under 1997 till 31, vilket resulterade i 54 sändningstimmar. Sveriges Television producerade *Drottningholm* i samarbete med Drottningholmsteatern, *Nötknäpparen* i samarbete med Kungliga Operans balett och *Galakväll från Marinmuseum* i samarbete med Marinmuseum i Karlskrona.

Det totala antalet samarbeten uppgick under 1996 till 38, vilket resulterade i 51 sändningstimmar. Sveriges Television sände bl.a. *Kullervo* i samarbete med SRs symfoniorkester, *Shijima* i samarbete med Dansens hus, *Faust* i samarbete med Backateatern och *Tolvslaget* i samarbete med Skansen.

Antalet programtimmar som tillkommit genom samarbete med olika kultur- och musikinstitutioner är något större 1997 än 1996, medan antalet samarbeten är något färre. Andelen musik var år 1997 större och andelen teater mindre. Redovisningen av samarbetet gäller förstasändningar. De resulterande programmen har till stor del repriserats.

Samarbeten mellan Sveriges Television och kultur- och musikinstitutioner förekommer också i andra former. SVT Växjö och Kalmar Läns Museum hade exempelvis ett redaktionellt samarbete under sommarlovssproduktionen *Salve*. Programmet *En dag på Slottet* initierades av Sveriges Television, men innebar visst samarbete med Livrustkammaren.

7.5.2 *Samarbete med filmbranschen*

Sveriges Television är part i 1993 års Filmavtal och ska enligt det årligen lämna ett rent ekonomiskt bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet om 15 miljoner kronor. Därutöver har företaget i avtalet åtagit sig att årligen med minst samma belopp samverka med filmbranschen i filmer som erhåller stöd i någon form från institutet genom samproduktion, samfinansiering och köp av visningsrätter. Samverkan avser såväl spelfilm som kortfilm, dokumentärfilm, barnfilm m.m. Till sammans tillför bidraget och åtagandet om samverkan filmbranschen 30 miljoner kronor – ett belopp som årligen räknas upp enligt särskilt index (det s.k. radio- och TV-indexet). Sveriges Televisions insatser under 1997 i form av samproduktioner, samfinansiering och köp av visningsrätter uppgick till ca 35 miljoner kronor vilket motsvarar åtagandet om samverkan dubbelt upp.

Sveriges Television medverkar i en stor andel av den svenska spelfilmsproduktionen och svarar för en mycket stor insats inom området kortfilm, dokumentärer och barnfilm. Den helt övervägande delen av den publik som ser denna kort- och dokumentärfilm möter den i Sveriges Television.

Under 1997 var Sveriges Television engagerad på något av de angivna sättet i 37 filmer. 1996 var antalet 41. Spelfilmer där Sveriges Television 1997 svarade för ett betydande ekonomiskt engagemang var *Välkommen till festen*, *Svensson, Svensson - filmen*, *Spring för livet*, *Ögat*. Flera av filmborna har ännu inte visats i Sveriges Television då visning i allmän-TV föregås av visning på biograf, distribution som köp- och hyrfilm samt visning i betal-TV. Som exempel från 1996 kan nämnas *Juloratoriet*, *Sånt är livet*, *Hamsun*, *Adam och Eva*, *Jerusalem* och *Den vita lejoninnan*. I flera fall har Sveriges Television varit producent genom SVT Malmö, SVT Göteborg eller SVT Drama i Stockholm.

7.6 Folkbildning

- *Programutbudet skall som helhet präglas av folkbildningsambitioner.* (§ 9
Sändningstillståndet)

Särskilt nyhetsprogrammen och de granskande och debatterande samhällsprogrammen i Sveriges Televisions utbud har en folkbildande karaktär. Genom att spegla nuets händelser på många olika sätt kan alla som så önskar informera sig. Vid ett antal tillfällen per år produceras också olika former av hearingar. I dessa program ges en fråga eller ett frågekomplex en extra grundlig belysning. I faktautbudet i Sveriges Television finns också ett brett spektrum av titlar som på ett populärt och lättamt sätt erbjuder tittaren ny kunskap och nya erfarenheter. Även inom de lättare genrerna förekommer program som inte enbart erbjuder publiken förströelse utan också nya erfarenheter och kunskaper.

Eftersom många titlar har fått en fast plats i programutgivningen kan man se dem som en regelbunden möjlighet till ökad kunskap och bildning på många olika områden. Programmen är till stor del inhemska produktioner och de repriseras något mer än det genomsnittliga programmet genom att varje programtimme visas 2,4 gånger.

I utbudet finns alltså många återkommande titlar med folkbildande ambitioner. De har i en del fall vetenskaplig inriktning med program som närmar sig ett utbildande perspektiv. Till dessa hör program som *Dokument utifrån*, *Nova* och *Vetenskapens värld* men också program som *E-fekt* om miljöfrågor, *Hjärnkontoret* för den yngre publiken eller *Livslust* för den mognare.

Det finns vidare folkbildande programserier som har ett mer avspänt förhållande till det vetenskapliga – vardagsfakta. Hit hör program som *Plus*, *Gröna rum*, *Packat och klart* men också program om språk som *På ren svenska* eller om marint och motor som *Latitud* och *Trafikmagasinet*.

Kulturmagasinen utgör en programkategori med klart folkbildande karaktär (jfr. avsn. 7.3).

Folkbildning kan också ske under mindre faktabetonade förhållanden. Så fungerar program som *Musikfrågan Kontrapunkt* kring seriös musik eller *Pic-Up* kring den mer populära musiken eller en frågesport för skolungdom som *Vi i femman*. Hit kan också räknas *Floyds matlagningsserier* som lättamt ger inblickar i andra kulturers mattraditioner, *Antikrundan* som på ett populärt sätt berättar om gamla ting eller programserier som *Snacka om nyheter* eller *På spåret* som båda är exempel på publikstarka program med ambitioner utöver att underhålla.

8. FÖRSTRÖELSE OCH UNDERHÅLLNING

Sveriges Television ska erbjuda en mångfald, både bredare och smalare, program för underhållning och nöje. Med sin förankring i hela landet och med sin fristående ställning gentemot kommersiella intressen har Sveriges Television en självklar uppgift att också underhålla och roa.

8. Förströelse och underhållning

- *SVT skall tillvarata och utveckla televisionens särskilda förutsättningar att ge upplevelser och stimulera fantasin och därigenom ge möjligheter till inlevelse, engagemang och förströelse. (§ 11 Sändningstillståndet)*

Att ge publiken upplevelser genom nöjes- och underhållningsprogram har alltid varit en viktig uppgift för public service-televisionen. Mediets utomordentliga förutsättningar att erbjuda TV-tittarna engagerande förströelse har skapat många klassiska TV-program som fått hela nationen att skratta och ha roligt och utgör en resurs som måste tas tillvara även i framtiden. Sveriges Television betraktar humor och underhållning som viktiga instrument för att stärka kulturell och social gemenskap. Publikken har också alltid önskat och uppskattat underhållning och förströelse i TV.

TV ska spegla och förmedla det som roar och underhåller tittarna, men också skapa och visa upp nya programformer och talanger som tittarna kan ta till sig. Det är en uppgift för public service-televisionen att erbjuda de kommersiella TV-kanalerna konkurrens på detta område.

Att de flesta önskar och söker underhållning och förströelse innebär emellertid inte att sådana program alltid måste vara detsamma som publiskt breda program. Tycke och smak varierar mellan enskilda människor, mellan större och mindre grupper beroende på uppväxt och erfarenheter, men den varierar också över tiden. Därför är det Sveriges Televisions ambition att erbjuda ett varierat underhållningsutbud präglat av kvalitet och bredd.

Under det fokusområde som redovisas här beskrivs det mer renodlade underhållningsutbudet i utgivningen fördelat på olika programkategorier. Det bör dock understrykas att begrepp som underhållning och förströelse inte enbart karaktäriserar de programkategorier som tagits med här. Tittarna har aldrig tyngts av några definitions- och sorteringsproblem, som sätter information mot underhållning, fakta mot förströelse.

Vid sidan av de program som mer uttalat syftar till att underhålla ger public service-televisionen därför ofta information på nöjsamt vis eller, omvänt, underhållningsprogram som är allmänbildande och ger kunskaper. Drama och kultur är ofta underhållande och underhållning är ofta kultur eller drama. Det är inte möjligt att i en redovisning att fånga in denna ”överlappning” på ett ändamålsenligt sätt. Tabellerna bör läsas med beaktande av detta förhållande.

En Sveriges Television i publikens tjänst har således en självklar uppgift att underhålla och roa. Att samtidigt bli informerad eller känna att man lärt sig något är ingen nackdel för tittarna. De har ingenting emot att programformer blandas. Publikken utgörs av individer som vill roas för stunden men också få inspiration och tips till egna aktiviteter genom programmen.

I följande tabeller inkluderas samtliga nöjesprogram som visats och sportprogram till de delar det rör sig om evenemang, tävlingar eller dokumentära program som behandlar enskilda personer eller idrottsgrenar. Till fokusområdet har också förts komedigenren även om dessa program ofta kan ha fiktionens form. Programmen *Café* och senare *Go kväll* har också inkluderats under rubriken underhållningsfakta.

8.1 Utbudet av program med syfte att förströ och underhålla

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier samt produktionsansvar i eller utanför Stockholm
Fokusområde Förströelse & Underhållning. Förstasändning och repriser**

År	1997											Förändring 1996-1997	
	Stockholm varav:			Övriga landet varav:			Förvärv		Summa				
	Sänd tid i timmar	Pro- duktion	Svenska förvärv	Pro- duktion	Svenska förvärv	från utlandet	första- sänt	Repriser	Total- summa				
Rikssänt utbud totalt varav:													
Nöje	248	242	6	208	208	0	60	516	100%	444	100%	960 100%	
Varav Barn	40	40	0	64	64	0	4	108	21%	35	8%	143 15%	
Varav Ungdom	0	0	0	14	14	0	0	14	3%	9	2%	23 2%	
Varav Minoriteter	12	12	0	10	10	0	22	44	9%	14	3%	58 6%	
Sport (exkl nyheter)	154	150	4	17	17	0	218	389	100%	80	100%	469 100%	
Varav Barn	16	16	0	8	8	0	3	27	7%	28	35%	55 12%	
Varav Ungdom	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0 0%	
Varav Minoriteter	0	0	0	1	1	0	0	1	0%	0	0%	-16 -94%	
Komedji/Revy/Sketch	21	21	0	12	12	0	73	106	100%	114	100%	220 100%	
Underhållningfakta	0	0	0	105	105	0	0	105	100%	21	100%	126 100%	
Summa rikssänt utbud fokusområde timmar							5 285	3 275	8 560				
Förströelse & Underhållning	423	413	10	342	342	0	351	1 116		659	1 775	23 1%	
								21%		20%	21%		
Förändring 1996-1997	57	49	8	3	7	-4	-239	-179	0	202	0	23 0	
								####		####	####		
Rikssänt utbud totalt varav:													
År	1996												
Sänd tid i timmar	Stockholm varav:			Övriga landet varav:			Förvärv		Summa				
	Pro- duktion	Svenska förvärv		Pro- duktion	Svenska förvärv		från utlandet	första- sänt	Repriser	Total- summa			
Nöje	228	226	2	227	223	4	92	547	100%	322	100%	869 100%	
Varav Barn	21	21	0	29	29	0	7	57	10%	17	5%	74 9%	
Varav Ungdom	1	1	0	44	44	0	0	45	8%	25	8%	70 8%	
Varav Minoriteter	18	18	0	1	1	0	21	40	7%	4	1%	44 5%	
Sport (exkl nyheter)	128	128	0	10	10	0	454	592	100%	40	100%	632 100%	
Varav Barn	29	17	0	2	2	0	3	34	6%	14	35%	48 8%	
Varav Ungdom	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0 0%	
Varav Minoriteter	15	15	0	1	1	0	0	16	3%	1	3%	17 3%	
Komedji/Revy/Sketch	10	10	0	3	3	0	44	57	100%	86	100%	143 100%	
Underhållningfakta	0	0	0	99	99	0	0	99	100%	9	100%	108 100%	
Summa rikssänt utbud fokusområde timmar								5 307	2 937	8 244			
Förströelse & Underhållning	366	364	2	339	335	4	590	1 295		457	1 752	21% 21%	
								24%		16%	21%		

Utbudet inom fokusområde *Förströelse och Underhållning* har ungefär samma omfattning 1997 som 1996. En förskjutning har dock skett mellan Nöje och Sport. OS i Atlanta är förklaringen här till. Nöjesprogrammens ökning består av en ökad servicereprisering. Nöjesproduktionen har minskat något i distrikten men ökat i motsvarande mån i Stockholm.

Komediuftbudet har ökat påtagligt. Större delen av ökningen består av utländska komedier, men också de svenska har ökat kraftigt, mer än fördubblats. Detta är en medveten satsning under motto Ett gott skratt.

Kategorin Underhållningsfakta inrymmer programserien *Go'kväll* som hösten 1997 ersatte caféprogrammen. Volymen är i stort oförändrad.

**Det rikssända utbudet fördelat på programkategorier och underkategorier
Fokusområde Förströelse & Underhållning. Förstasändningar och repriser**

Sänd tid i timmar	År 1997				1996				Förändring 1996-1997			
	Första-sändning	Repriser	Total-summa	Första-sändning	Repriser	Total-summa	i timmar					
Nöje varav:												
Estrad/Artist>Show	517	54%	443	46%	960	100%	547	63%	322	37%	869	
Frågesport/Tävling	87	54%	73	46%	160	100%	99	75%	33	25%	132	
Blandat	107	40%	160	60%	267	100%	58	64%	33	36%	91	
Målgruppsriktat nöje*	158	51%	153	49%	311	100%	250	54%	209	46%	459	
Övrigt	165	74%	57	26%	222	100%	140	75%	47	25%	187	
Sport (exkl nyheter) varav:												
Fotbollskväll	389	83%	79	17%	468	100%	591	94%	40	6%	631	
Evenemang	15	50%	15	50%	30	100%	17	65%	9	35%	26	
Målgruppsriktad sport	342	91%	34	9%	376	100%	550	97%	15	3%	565	
Övrigt	28	50%	28	50%	56	100%	22	61%	14	39%	36	
Komedи/Revy/Sketch varav:												
Singel	107	48%	114	52%	221	100%	57	40%	86	60%	143	
Serie	8	36%	14	64%	22	100%	6	38%	10	63%	16	
Underhållningsfakta	99	50%	100	50%	199	100%	51	40%	76	60%	127	
Summa rikssänt utbud fokusområde	1 118	63%	657	37%	1 775	100%	1 294	74%	457	26%	1 751	100%
* för barn, ungdom och minoriteter												

Den större förändring i denna mer finfordelade beskrivning av Förströelse och Underhållning gäller minskningen av kategorien Blandat under programområdet Nöje. Den främsta förklaringen till detta är att programserien *Det kommer mera* sändes 1996 men inte 1997. Den bestod av ett antal sinsemellan olika delar. Till en del har motsvarande programinnehåll återkommit under egna rubriker 1997 vilket förklarar ökningen av Frågesport/Tävling.

9. PUBLIKEN

Sveriges Television ska erbjuda ett programutbud med hög teknisk kvalitet och tillgänglighet, som tillgodosör skiftande behov och intressen hos befolkningen och som bibehåller publikens förtroende.

9. Publikens

9.1 Sveriges Televisions publikmål

Två publikmål har formulerats inom Sveriges Television:

- *Räckviddsmålet innebär att av dem som ser på TV en genomsnittlig dag ska minst hälften ha sett program i Sveriges Televisions kanaler.*
- *Andelen av den samlade tiden för TV-tittande som läggs på Sveriges Television visar på marknadsandelen. Målet är att av den tid som ägnas åt TV ska minst hälften avse program sända av Sveriges Television.*

Sveriges Television ska ha en bred utgivning av program. Genom möjligheten att programlägga parallellt i två kanaler ökas valfriheten för publiken och bredden tydliggörs. Sveriges Television strävar efter att bibehålla och stärka publikens förtroende för företaget. Medborgarnas attityd till företaget är därför viktig att följa. Anser man att Sveriges Television står för trovärdighet, mångfald och kvalitet? Men det är inte tillräckligt att public service-tanken som sådan har stöd eller att utbudet till sin sammansättning av olika bedömare uppfattas ha public service-prägel. Programutgivningen blir ytterst public service först då publiken väljer att titta på de program som erbjuds. Därför är det viktigt att följa i vilken utsträckning tittarna tar del av utbudet. Det sker genom mätning av publiken till enskilda program och programserier. Det sker också genom återkommande mätning av uppskattningen av olika programsatsningar.

Det enskilda programmet ger sitt bidrag till den samlade bilden av publikens relation till TV-företaget. Genom mått på intresset för 1 000-tals programrubriker får företaget detaljerad kunskap om publikens val. Dessa mått kan i sin tur sammanfattas i de båda måtten räckvidd och tittartidsandel. De visar på ett enkelt sätt hur företaget som helhet lyckats nå publiken. Även om dessa mått är kvantitativa och bygger på hur lång tid publiken ser på Sveriges Television, eller i vilken omfattning de tittar in i programmen, kan de ges en kvalitativ tolkning. Befolkningen väljer att titta på TV då man har fri tid att disponera och man lägger denna tid på de program som vid den tidpunkten bäst stämmer överens med vad man definierar som "ett bra program". Därför kan man tolka hög räckviddsandel tillsammans med hög tittartidsandel som ett mått på publikens kvalitativa värdering av utbudet. Sveriges Television menar att det är *ett* mått på utbudets kvalitet att en stor andel av TV-tittarna väljer att titta in i SVT1 och SVT2 och att lägga en avsevärd del av sitt tittande på de program som erbjuds. Det hindrar inte att det enskilda programmet kan ha en relativt liten publik bara många sådana program tillsammans når en avsevärd del av befolkningen.

Utbudets fördelning på olika programkategorier kan kopplas till hur publiken fördelat sin tid mellan samma programkategorier. De båda procentfordelningarna kan samlas i ett mått som avser att beskriva överensstämmelsen i Sveriges Televisions och publikens fördelning av tid på olika utbudskategorier. Måttet kan kallas ett samstämmighetsindex. Om publiken lägger ungefär lika stor andel av sin tittartid på ett slags programutbud som Sveriges Television avsatt för detta utbud i tablån kan en slags samsyn anses råda och måttet ligger nära 1.

Publikens lägger ungefär 20 procent av den tid de tittar på Sveriges Televisions kanaler på fiktion. Det motsvarar ungefär den andel av det erbjudna utbudet som utgörs av fiktion. Samstämmighetsindex blir nära nog 1. Nöje däremot efterfrågas mer av publiken än vad som speglas i utbudspalen och samstämmighetsindex hamnar därför på en nivå som är högre än 1 vilket innebär "överefterfrågan" från publiken. Program som riktar sig till särskilda målgrupper kan inte förväntas ha en lika stor andel av den totala befolkningens genomsnittliga tittartid som de har i de grupper programmen riktar sig till. Samstämmighetsindex för program riktade till språkliga minoriteter

skulle t.ex. uppvisa en nivå som kraftigt understiger talet 1 i relation till den totala befolkningens tittande.

**Det sända utbudet fördelat på programkategorier
relaterat till fördelningen av tittarnas tid på Sveriges Television**

År	1997		Samstäm- mighets index
	Sänd tid	Tittartid	
Tid i procent			
Fakta	33,8	24,6	0,7
Nyheter	17,0	22,7	1,3
Fiktion/Långfilm	24,4	25,5	1,0
Musik	3,7	1,6	0,4
Nöje	12,6	14,7	1,2
Sport	7,8	10,3	1,3
Hallå, trailers etc	0,6	0,6	1,0
Summa	100	100	

År	1996		Samstäm- mighets index
	Sänd tid	Tittartid	
Tid i procent			
Fakta	35,9	25,9	0,7
Nyheter	16,5	22,9	1,4
Fiktion/Långfilm	23,0	23,5	1,0
Musik	4,1	1,8	0,4
Nöje	10,3	12,6	1,2
Sport	9,6	12,8	1,3
Hallå, trailers etc	0,7	0,5	0,7
Summa	100	100	

Den största enskilda programkategorin i Sveriges Televisions utgivning är Fakta. Fakta, tillsammans med Fiktion, upptar också de största delarna av publikens tittande. Var fjärde tittartimme på Sveriges Television läggs på Fakta, var fjärde på Fiktion.

För flera programkategorier råder en ”överefterfrågan” hos publiken. Nyheter, Nöje och Sport fyller tittarnas tid till en större andel än vad som motsvaras av utbudet. Jämförelsen gäller endast rikssända program.

Strävan är att publiken väljer ur Sveriges Televisions utbud för alla typer av programinnehåll. Public service-televisionen kan inte begränsas till att tillgodose endast vissa intressen eller behov hos publiken. För att beskriva hur väl Sveriges Television lyckas vara relevant och angelägen inom alla programområden måste man studera hur publiken väljer inom dessa i det totala svenska språkiga eller för svensk publik tillrättalagda utbudet, dvs. utbudet från Sveriges Television, TV4, TV3, Kanal 5 m.fl. kanaler. En betydande del av utbudet i dessa andra kanaler utgörs av fiktion. Publikundersökningar visar att en stor del av det utbud som väljs av publiken från dessa också är fiktion. Fördelningen av publikens tittande på olika programkategorier mellan olika kanaler kan f.n. inte beskrivas. En sådan beskrivning skulle dock ge en tydligare bild av Sveriges Televisions ställning hos publiken. Strävan är att på sikt kunna lämna en sådan redovisning.

9.1.1 Räckviddsmålet

Ur Sveriges Televisions visionsdokument:

- I utbudet bör det varje dag finnas program som attraherar stora delar av befolkningen i alla åldersgrupper. Det betyder att av dem som ser på TV en genomsnittlig dag ska mer än hälften ha sett på Sveriges Television*

För att vara angelägen för alla måste Sveriges Television sträva efter att varje dag på året ha ett utbud som lockar olika grupper av människor. Bara då kan man påstå att den bredd och mångfald som erbjuds också har tagits emot av publiken. Alla människor tittar dock inte på TV varje dag. Ungefär tre av fyra svenskar tittar någonting på TV en genomsnittlig dag. Det är bland TV-tittarna Sveriges Television sätter sina publika mål. Räckviddsmålet anger att räckviddsandelen bland dessa ska vara mer än 50 procent.

Målet att hälften av TV-tittarna ska välja Sveriges Television någon gång under en genomsnittlig dag har nåtts med bred marginal under de två senaste åren. Var och en av Sveriges Televisions kanalerna når också detta mål.

Antal TV-tittare och räckviddsandel för Sveriges Television totalt och per veckodag

År	1997		1996	
	TV-tittare	Räckviddsandel SVT	TV-tittare	Räckviddsandel SVT
Antal TV-tittare i 1 000-tal totalt	6 290		6 380	
Antal tittare i 1 000-tal på SVT	4 950		5 040	
Räckviddsandel totalt SVT		79		79
Måndag		80		80
Tisdag		78		79
Onsdag		79		79
Torsdag		80		81
Fredag		78		79
Lördag		77		75
Söndag		79		80

Mellan 1996 och 1997 har endast smärre förskjutningar mellan olika veckodagar ägt rum. Den totala nivån på räckviddsandelen är densamma båda åren, men Sveriges Television har stärkt sin ställning på lördag rejält. I gengäld har räckviddsandelen några andra dagar i veckan minskat något.

Räckviddsmålet implicerar att Sveriges Television ska vara angelägen för befolkningen oavsett ålder. Ung som gammal ska hitta något att titta på i någon av de båda kanalerna. Programutbudet ska vända sig till såväl män som kvinnor. Olika intressen ska tillgodoses.

**Räckviddsandel för Sveriges Television i olika
åldersgrupper samt för män och kvinnor**

År	1997	1996
	SVT	SVT
Räckviddsandel totalt	79	79
3 - 14 år	65	66
15 - 24 år	60	61
25 - 39 år	75	75
40 - 59 år	84	84
60 år +	94	94
Män	79	80
Kvinnor	78	78

Sedan 1990-talets början har räckviddsandelen för Sveriges Television minskat till följd av ökad konkurrens. De båda kanalerna tillsammans har dock en räckviddsandel som vida överstiger räckviddsmålet i samtliga åldersgrupper.

Mellan män och kvinnor föreligger inga stora skillnader i tittandet på Sveriges Television. Kanalerna når räckviddsmålet var och en för sig bland såväl män som kvinnor.

Mellan 1996 och 1997 kan en liten minskning i räckviddsandel noteras bland de yngre åldersgrupperna.

9.1.2 Tittartidsmålet

Ur Sveriges Televisions visionsdokument:

- *Sveriges Televisions publikmål är att de två TV-kanalerna tillsammans ska ha minst 50 procent av tittartiden en genomsnittlig dag.*

Befolkningen har i takt med att nya TV-kanaler introducerats på marknaden ökat sin tittartid en del. Uppgifterna är dock osäkra till följd av att mätmetoderna ändrats (jfr avsnitt 3). Idag förefaller tittandet ha nått en stabil nivå. Det innebär att förändringar sker mellan kanalerna inom en i stort sett oförändrad totalnivå.

Tittade minuter samt andel tittartid totalt och på Sveriges Television

År	1997	1996	Procent	Procent
Minuter tv totalt	141	140	100%	100%
Minuter SVT	67	69	48%	49%
Måndag			49%	51%
Tisdag			47%	51%
Onsdag			49%	49%
Torsdag			50%	51%
Fredag			50%	51%
Lördag			42%	41%
Söndag			48%	50%

Tittartiden varierar mellan olika veckodagar. Sveriges Televisions konkurrenskraft varierar över veckan. Under veckoslutens ägnas televisionen relativt mycket tid och konkurrensen om tittartiden är hård. Lördagar har under flera år varit den dag då Sveriges Television haft svårast att erbjuda ett utbud som kan konkurrera om tittarnas intresse. Den låga tittartidsandelen denna dag påverkar också räckviddsandelen på lördagar. Under 1997 har dock publikens värdering av attraktiviteten i utbudet ökat med en tittartidsökning som följd. Så gott som alla övriga veckodagar har fått något minskade tittartidsandelar.

Andel tittartid på Sveriges Television i olika åldersgrupper samt för män och kvinnor

År	1997		1996	
	SVT	SVT	SVT	SVT
Tittartidsandel totalt	48	49		
3 - 14 år	39	41		
15 - 24 år	31	33		
25 - 39 år	36	40		
40 - 59 år	48	48		
60 år +	62	63		
Män	47	49		
Kvinnor	48	49		

Alla åldersgrupper har minskat andelen tittartid som ägnas Sveriges Television till följd av konkurrensen från andra TV-företag. Tittartidsmålet nås med bred marginal bland personer som är 60 år och äldre. De konkurrerande TV-kanalerna får endast en dryg tredjedel av dessa tittares tittartid. Den främsta orsaken till att de yngre i stor utsträckning föredrar andra kanaler än Sveriges Televisions är dessas stora utbud av fiktion. Svagast ur tittartidssynpunkt är Sveriges Television bland ungdomar 15-24 år. Sveriges Television får bland dessa endast en tredjedel av tittartiden. Störst är minskningen i tittartidsandel mellan 1996 och 1997 för åldersgruppen 25-39 år.

Män och kvinnor fördelar sin tittartid ungefär på samma sätt mellan Sveriges Television och övriga TV-kanaler.

De andra kanalerna som vänder sig till den svenska publiken har kraftigt ökat sitt utbud genom sändningar under en större del av dygnet. Sveriges Television har inte fullt ut kunnat följa med i den utvecklingen. På kvällstid, klockan 18.00 – 24.00, då huvuddelen av Sveriges Televisions nyproduktion är tablålagd är tittartidsrelationerna annorlunda än vid jämförelser som grundar sig på dygnet som helhet. Sveriges Television har under detta tidsintervall en högre andel av den samlade tittartiden en genomsnittlig dag än under dygnet som helhet. Under såväl 1996 som 1997 var denne andel 54 procent av den samlade tittartiden.

9.2 Publikens värderingar av Sveriges Television program

Sveriges Television ger återkommande utomstående undersökningsinstitut i uppdrag att genomföra utvärderingar bl.a. av publikens attityder till TV-programmen samt studier av hur publiken mer allmänt uppfattar utbudet i såväl Sveriges Television som andra TV-kanaler. Under 1996 och 1997 har uppdraget genomförts av Svenska Gallupinstitutet samt Mediamätning i Skandinavien, MMS. I sådana undersökningar återkommer egenskaper som mångsidigt, trovärdigt, professionellt och kvalitetsinriktat i värderingen av utbudet. Däremot uppfattar flertalet i publiken inte i första hand Sveriges Televisions programutbud som spänande eller nyskapande.

I samtliga variabler som ingår i undersökningen kan en positiv utveckling konstateras mellan 1996 och 1997.

Andel av befolkningen som bedömt TV-kanalerna som tycker att nedanstående ord och uttryck stämmer in på Sveriges Television

År	1997	1996
Trovärdigt	85	81
Mångsidigt	81	77
Kvalitetsinriktat	78	71
Professionellt	77	69
Angelägen för alla	70	64
Underhållande	58	54
Nyskapande	37	31
Spännande	34	30

I SOM-undersökningen (Samhälle, Opinion, Massmedia), som årligen genomförs av SOM-institutet vid Göteborgs universitet, ställs frågor till allmänheten om TV-utbudet och hur man värderar de olika TV-företagen. Sveriges Television profilerar sig i dessa undersökningar sedan fem år tillbaka som det främsta företaget inom flera programområden. Samtliga hör till public service-televisionens verkliga kärnområden såsom barnprogram, kulturprogram, förmedlade kulturrepplingar i form av teater, opera och konserter, samhällsprogram, naturprogram och nyheter. År 1996 ställdes för första gången frågan om dokumentärer och Sveriges Television rankades högst också inom denna programtyp.

I SOM-undersökningen ställs frågor kring ett antal image-begrepp och Sveriges Television rankas högt också där. Mer än 90 procent av befolkningen har skattat Sveriges Television som pålitligt och kunnigt och mer än 70 procent menar att företaget verkar inspirerande.

**Andel av befolkningen - respektive andel av dem som lämnat bedömning - som
anser att Sveriges Television har bästa kanaler fördelat på olika slags programutbud**

År	1997	1996	Andel SVT bäst bland
			dem som 1997 har bedömt programtypen
Kulturprogram	42	38	87
Teater, opera, konsert	29	29	83
Samhällsprogram	50	47	76
Barnprogram	31	36	71
Dokumentärer	39	39	65
Nyheter	55	54	62
Naturprogram	45	49	60
Ungdomsprogram	16	12*	42
Sport	26	24	41
Populärmusik	11*	10*	26*
Lättare underhållning	19*	20*	25*
TV-serier	14*	15*	22*
Långfilmer	11*	11*	16*

Källa: SOM-undersökningen 1996 respektive 1997

* något annat svenska språkigt TV-företag har bedömts bättre än Sveriges Television

För det slags bedömningar som redovisas för hela befolkningen bör man hålla i minnet att alla mäniskor inte har en åsikt om eller relation till alla slags program. Medan så gott som alla tillfrågade har en åsikt om nyhetsprogrammen är det två av tre tillfrågade som överhuvudtaget inte har någon åsikt om exempelvis programtypen teater, opera, konsert. Som komplement till svarsfördelningen i hela befolkningen redovisas därför i tabellen också svarsfördelningen bland dem som haft en åsikt och avgivit en bedömning. Programmen är rangordnade efter denna fördelning. Med tanke på att Sveriges Television har många olika program inom respektive område är det också troligt att bedömarena sett olika delar av utbudet och lagt dessa erfarenheter till grund för sin värdering.

Ölka programområden kan, liksom de enskilda programmen, väcka stort intresse bland TV-publiken. SOM-undersökningen ger inget mått på detta, utan relaterar de olika TV-kanalerna till varandra. Intressant i det perspektivet är därför om någon annan kanal bedöms som bättre än Sveriges Television i någon av programkategorierna. I de fall detta förekommer har värdet i tabellen försetts med en asterisk.

Sveriges Television har stärkt sin ställning som bästa kanal inom flera programområden mellan 1996 och 1997. Samhällsprogram, kulturprogram och ungdomsprogram har ökat sin styrkeposition. Även om Sveriges Televisions ställning beträffande ungdomsprogrammen är svagare än för andra programområden är ingen svensk TV-kanal starkare än SVT1 och SVT2 tillsammans. Naturprogrammen och barnprogrammen har försämrat sin position, men Sveriges Televisions kanaler bedöms trots det vara de bästa inom dessa programområden.

9.3 Text-TV-utnyttjandet

De allra flesta TV-innehavare har åtminstone en apparat med text-TV-funktion. Tillväxttakten för innehavet av TV med text-TV har dämpats något under senare år.

Andel av befolkningen med text-TV resp som använt text-TV en genomsnittlig dag

År	1997	1996
Andel text-TV-innehavare	80	77
Andel text-TV-användare totalt en genomsnittlig dag	29	28
som använt SVT-Text en genomsnittlig dag	24	23
varav 9-14 år	18	17
varav 15-24 år	31	31
varav 25-39 år	30	30
varav 40-59 år	25	22
varav 60 år och äldre	16	15
som använt SVT-Text en genomsnittlig vecka	45	45

De allra flesta som använder text-TV-mediet en genomsnittlig dag använder sig också av Sveriges Televisions text-TV-sidor. Kanaljämförelser visar att Sveriges Television svarar för den text-TV-tjänst som utnyttjas mest.

Under 1996 uppmättes att 77 procent av befolkningen hade möjlighet att ta emot text-TV sändningar och varje dag var det 23 procent av befolkningen mellan 9 och 99 år som utnyttjade den möjligheten hos Sveriges Television. En specialstudie som genomförts under 1996 visar vidare att liksom för TV-tittandet förläggs merparten av tittandet på kvällstid (18.00 – 24.00). De sidor som oftast används förutom Löpsedeln är Sportnyheter, Inrikesnyheter och Dagens SVT-program. Andelen Text-TV-innehavare har, liksom användningen, ökat något under 1997.

9.4 Internet

Tillgång till dator är en förutsättning för att kunna nå Sveriges Televisions utbud på Internet. Till skillnad mot TV-tittandet används dator i hög grad såväl i hemmen som i skolor och på arbetsplatser. Antalet personer som har tillgång till dator hemma eller på annat sätt har ökat kraftigt mellan 1996 och 1997 – från ca fyra av tio svenskar till drygt sex av tio. Störst har tillväxten av möjlighet att använda dator varit inom ramen för olika slags utbildning. Även tillgången till Internet har ökat kraftigt mellan 1996 och 1997. I oktober 1997 hade fyra av tio svenskar tillgång till Internet antingen hemma eller på skola/arbetsplats. Det är mer än en fördubbling på ett år. En av tio svenskar hade gjort någon sökning på Internet en genomsnittlig dag. Oftast sker denna sökning från bostaden.

Bland yngre och studerande är Internetanvändningen vanligare än bland befolkningen totalt – en av fyra studerande hade gjort någon sökning på Internet en genomsnittlig dag under 1997.

Under 1996 gjordes en första mätning av hur publiken söker upp just Sveriges Televisions hemsidor via Internet. Även om andelen som dagligen sökte upp Sveriges Televisions hemsidor var liten – endast 0,1 procent av alla tillfrågade uppgav att man gjorde det ofta – var det 4 procent av befolkningen, eller 17 procent av dem som då hade tillgång till Internet, som tittat in på Sveriges Televisions hemsidor någon gång.

Sveriges Televisions text-TV-sidor var det material som användes oftast. Även Rapport-tjänsten (SVT24) kom högt. Denna bild av intresse för nyheter på Internet bekräftas också av de mätningar av besök på Sveriges Televisions web-server som återkommande genomförs. Av de 100 000-tals besök som registreras per dygn kommer text-TV-sidorna som nummer ett och SVT24-tjänsten som nummer två.

En ny undersökning hösten 1997 visade att 8 procent av befolkningen någon gång tittat på något av TV-företagens hemsidor. Den dagliga användningen av Sveriges Televisions hemsidor hade ökat tydligt sedan föregående år. 1 procent av befolkningen betraktade sig som dagliga användare. Ingen av de övriga studerade TV-kanalerna hade en mätbar publik på daglig nivå även om andelen som någon gång varit inne och tittat på hemsidorna var mätbar också för dessa kanaler.

Andel av befolkningen med tillgång till och användning av Internet och Sveriges Televisions hemsidor.

År	1997	1996
Tillgång till dator hemma/arbetsplats/skola	62	47
Tillgång till Internet hemma/arbetsplats/skola	38	24
Använt Internet igår	7	i.u.
Någon gång sökt upp något svenska TV-företags hemsidor	8	7
Någon gång sökt upp Sveriges Televisions hemsidor	6	4
Sökt upp Sveriges Televisions hemsidor igår	0,7	0,1

9.5 Teknisk kvalitet och tillgänglighet

- *SVT skall samtidigt sända två TV-program samt text-TV till hela landet. Att sända till hela landet innebär att minst 99,8% av den fast bosatta befolkningen skall kunna ta emot sändningarna.* (2§ Sändningstillståndet)
- *Den tekniska kvaliteten på sändningarna skall vara hög. Sändningarna skall ske med så god säkerhet att eventuella sändningsavbrott blir så korta som möjligt. Verksamheten skall utformas så att den inte understiger de kvalitets- och säkerhetsnivåer som sammantaget rådde för programproduktion och utsändning under år 1996.* (§5 Sändningstillståndet)

Genom årliga undersökningar som görs för att skatta den potentiella TV-publiken får TV-branschen en gemensam statistik över hur många tittare som kan se de olika TV-programmen. Undersökningarna grundar sig på intervjuer med ca 6 000 slumpmässigt utvalda hushåll. De flesta av hushållen besöks hemma för en kontroll av mottagningsförhållandena.

Undersökningen fungerar därför indirekt också som en återkommande kontroll av att TV-hushållen verkligen kan ta emot Sveriges Televisions båda kanaler utan problem. Såväl 1996 som 1997 har andelen hushåll med TV som också kan se Sveriges Television problemfritt redovisats till nära nog 100 procent.

För en mindre del av de svenska hushållen är mottagningsförhållandena dock sådana att en fullgod bildkvalitet inte kan erhållas med normal antennutrustning. Den andel av befolkningen som är berörd kan räknas i delar av procent. Exakt storlek på denna grupp kan dock inte skattas från statistiska undersökningar utan en bedömning görs utifrån geografiska faktorer och befolkningsstatistiken.

Emellertid kan kvaliteten på mottagningsförhållandena variera inom ett och samma område. Inte sällan beror detta på antennanläggningar eller kabelsystem inom bostadsområden eller enskilda fastigheter. En över sändarna i Teracoms nät distribuerad signal av god kvalitet är således inte en garanti för att mottagningsförhållandena i de enskilda hushållen blir de optimala.

Ca 40 procent av befolkningen tar emot TV, inkl. SVT1 och SVT2, via kabelnät. Den tekniska tillgängligheten till Sveriges Televisions kanaler samt signalens kvalitet i kabelnätet kan företaget inte påverka. Kontakter från publiken visar att sändningsavbrottet kan vara betydande i en del fall. Kritik förekommer också av den tekniska kvaliteten.

Den tekniska kvaliteten och tillgängligheten i sändningarna i marknätet regleras i avtal mellan Sveriges Television och Teracom som äger och driver nätet. Utfallet motsvarar uppsatta krav.

10. Ekonomi

Sveriges Television ska kontinuerligt öka sin effektivitet och produktivitet så att de använda resurserna inom alla program- och utvecklingsområden utnyttjas på ett sätt som optimalt förenar effektivitet och kvalitet.

10. Ekonomi

- *SVT skall inom tillgänglig ekonomisk ram göra de prioriteringar som krävs för att målen för verksamheten skall uppfyllas. Verksamheten skall bedrivas rationellt. Utvecklingen av verksamheten ska bl.a. syfta till ökad effektivitet och förbättrad produktivitet.* (Anslagsvillkoren 1997 punkt 1)

10.1. Sveriges Televisions ekonomi

Sveriges Televisions verksamhet finansieras nästan helt med TV-avgiftsmedel från rundradiokontot. Grundläggande villkor för Sveriges Televisions ekonomi är de anslagsvillkor som regeringen årligen fastställer i anslutning till riksdagens beslut om nivå för medelstilldelningen.

På rundradiokontot samlas de TV-avgifter som Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) tar in på statens uppdrag för innehav av TV-mottagare i enlighet med Lag om TV-avgift (SFS 1989:41, senaste ändring genom SFS 1997:1164). De insamlade avgiftsmedlen placeras hos Riksgäldskontoret och förvaltas fr.o.m. 1998 av RIKAB (tidigare av Sveriges Television). Riksdagen fattar årligen beslut om medelstilldelning ur rundradiokontot för verksamheterna i public service-företagen Sveriges Television, SR inklusive Radio Sweden och UR. Även delar av Granskningsnämnden för radio och TV finansieras med medel från rundradiokontot. I medelstilldelningen till public service-företagen ingår en kompensation för kostnadsökningar enligt ett särskilt index – radio- och TV-index. TV-avgiften fastställs av riksdagen och var under 1997 1 536 kr/år.

För en utförligare beskrivning av Sveriges Televisions ekonomi hänvisas till årsredovisningen 1997.

10.1.1 Rörelsens intäkter

1995 beslöt riksdagen att ålägga Sveriges Television - och även SR och UR - ett besparingskrav om 11 procent fördelat över perioden 1995 - 1998. Sveriges Televisions medelstilldelningar har successivt minskat under perioden och ska 1998 vara 375 miljoner kronor lägre än 1996 (i 1997 års prisnivå). Genom omfördelning av medel mellan åren samt upplösning av vissa reserver har minskningen inte slagit igenom fullt ut i de belopp Sveriges Television tagit i anspråk för verksamheten.

Sveriges Television äger tillsammans med SR och UR dotterbolagen RIKAB, SR Förvaltning AB och Radio & TV-hälsan. Dessa dotterbolag finansieras gemensamt av public service-företagen med avgiftsmedel. I de avgiftsmedel som redovisas nedan ingår ej de medel som Sveriges Television avstått för finansiering av dotterbolagen.

Vid omräkningen till 1997 års prisnivå har Radio- och TV-index (preliminär nivå) använts.

Intäkter, 1997 års prisnivå

	År	1997		1996		Förändring
Mkr, fasta priser						1996-1997
Avgiftsmedel, ordinarie verksamhet	3 132,2	94%	3 217,9	93%	-85,7	-3%
Övriga intäkter	206,7	6%	224,7	7%	-18,0	-8%
Summa	3 338,9	100%	3 442,6	100%	-103,7	-3%

Minskningen av avgiftsmedel för den ordinarie verksamheten 1997 beror till största delen på riksdagens besparingsbeslut för perioden 1995 – 1998. Sveriges Television har vidare avstått medel (38 miljoner kronor) till Sveriges Radios Förvaltnings AB för att finansiera servicefunktioner som överfördes i början av 1997.

Medelstilldelningen för den ordinarie verksamheten höjdes 1997 med 11,7 miljoner kronor för att kompensera kostnadskonsekvenserna av en ändring i mervärdesskattelagen. Ändringen innebar att upphovsrätter momsbeläggs med 6 procent. Då Sveriges Television ej är momspliktig medföljer det en kostnadshöjning.

Sveriges Television har i likhet med de övriga public service-företagen möjlighet att överföra ej förbrukade avgiftsmedel från ett år till ett annat.

För 1997 och 1998 har Sveriges Television tilldelats särskilda engångsmedel om drygt 60 miljoner kronor vardera året för digitala satsningar i form av utveckling av nya tjänster och kanaler, ut-sändningskostnader och i viss mån till investeringar i teknik. Under 1997 har medlen ej tagits i anspak.

De avgiftsmedel som erhållits under 1997 och som ska utnyttjas för att täcka kostnader för åtaganden under kommande år uppgår till 175,5 miljoner kronor. I beloppet ingår medel som avsatts för kostnader enligt avtalsbundna överenskommelser om personalavgångar samt de särskilda medlen för digitala satsningar.

Den största delen av de övriga intäkterna utgörs av produktionsbidrag till samproduktioner och av försäljning av visningsrätter. Den externa försäljningen av tekniktjänster – bl. a. till utlandet – ökade 1997 till drygt 40 miljoner kronor. Intäkterna för sponsring uppgick till 13,3 miljoner kronor.

10.1.2 Rörelsens kostnader

Den följande beskrivningen av den verksamhetsrelaterade kostnadsstrukturen följer huvuddragen i organisationen. (Jfr avsnitt 4).

Produktionskostnaderna utgörs av de sju programproducerande enheternas kostnader samt kostnader för kontribution dvs. överföring av program mellan olika produktionsställen och sändningsort. Dessutom ingår de delar av Sändningsenhetens funktioner som svarar för egen programproduktion, stöd till produktionen (TV-arkiv, översättning och programtextning) samt kostnaderna för förvärv av visningsrätter och repriser. Vidare ingår ersättningar till musikrättighetsorganisationerna STIM, NCB, IFPI samt SAMI.

Sändningskostnaderna utgörs av de distributionstjänster som Sveriges Television köper av Tera-com samt av interna kostnader för programavvecklingen.

De centrala kostnaderna utgörs av kostnaderna för funktionerna SVT Utveckling, SVT Planering och VD-staber. Vidare ingår i de centrala kostnaderna Sveriges Televisions fasta bidrag till Svenska Filminstitutet enligt 1993 års Filmavtal med ca 17 miljoner kronor 1997 (1996 ca 16 miljoner kronor).

SVT Produktion och SVT Försäljning finansieras genom interndebitering och vissa externa intäkter. Både enheterna lämnar ett mindre netto till företagets intäkter.

Verksamhetsrelaterad kostnadsstruktur, 1997 års prisnivå

Mkr, 1997 års prisläge	År 1997	1996	Förändring 1996-1997	
Produktionskostnader	2 255,3	2 280,8	-25,5	-1%
Sändningskostnader	439,3	450,1	-10,8	-2%
Centrala kostnader	536,3	600,0	-63,8	-11%
Summa	3 230,9	3 330,9	-100,0	-3%

Kostnadsnivån har minskat vilket förklaras av en lägre medelstildelning (besparingskravet) och överföringen av servicefunktionerna teleförvaltning, telefonväxel m.fl. om sammanlagt 38 miljoner kronor till SR Förvaltning AB.

Minskningen av de centrala kostnaderna beror i huvudsak på de ovannämnda organisoriska förändringarna.

10.2 Programproduktionen fördelad på produktionstyper

Måttet prestationer som används i det följande utgörs av producerade, ej sända timmar. I de tidigare kapitlen har uppgifterna avsett sända timmar 1996 och 1997. För en stor del av programverksamheten, främst nyheter, är producerad och sänd tid identisk. Sett över ett antal år är det inte heller för andra programkategorier någon väsentlig skillnad i volymen producerad och sänd tid.

Programproduktionen delas in i tre kategorier. Reprisproduktioner behandlas som en egen produktionstyp då kostnader för särskild bearbetning för versionering och reprisersättningar till medverkande tillkommer jämfört med förstasändningar.

Prestationer per produktionstyp

Producerade timmar	År	1997		1996		Förändring 1996-1997	
Egen produktion		5 047	50%	4 943	51%	104	2%
Produktionsutlägg. samprod. o förvärv		1 875	19%	1 883	19%	-8	0%
Repriser		3 212	32%	2 938	30%	274	9%
Summa		10 134	100%	9 764	100%	370	4%

De samlade prestationerna ökade 1997 med 4 procent eller 370 timmar, huvuddelen i form av utvidgad reprisering. Den ökade egenproduktionen om 2 procent hänger samman med satsningen på utvidgad nyhetsbevakning med lunchsändningar, förändringar av morgonsändningar och ett försök med regionala magasinsprogram.

Kategorin produktionsutläggningar, samproduktioner och inköp av visningsrädder minskade något. En viss omfördelning har också skett med en större andel inköpta visningsrädder.

Repriserna ökade som en följd av utökad programläggning på eftermiddagar i samband med införandet av lunchnyheter.

Resursinsatser

Resursinsatserna för egenproduktion utgörs av kostnader för redaktionspersonal, kostnader för inspelnings- och redigeringspersonal (internbetalning till SVT Produktion för delar av verksamheten i Stockholm), gager till medverkande och frilansare m.m. Vidare ingår kostnader för programtextning, programinsamling samt STIM-ersättningar.

Resursinsatserna för produktionsutläggningar, samproduktioner och visningsrädder utgörs huvudsakligen av ersättningar till samarbetspartner.

Resursinsatsen för repriser utgörs av ersättningar till medverkande, rättighetskostnader och kostnader för versionering, främst programtextning.

Programheternas kostnader för ledning och central administration ingår efter schablonfördeling i alla produktionstyper.

Resursinsats per produktionstyp, 1997 års prisnivå

Mkr, fasta priser	År	1997		1996		Förändring	
						1996-1997	
Egenproduktion *		1 834,0	82%	1 819,0	80%	15,0	1%
Produktionsutlägg. samprod. o förvärv		365,2	16%	407,7	18%	-42,5	-10%
Repriser		46,0	2%	44,1	2%	1,9	4%
Summa		2 245,2	100%	2 270,8	100%	-25,6	-1%

* Inkl. centrala programproduktionskostnader, men exkl. Text-TV

Inom totalt minskade resurser för programproduktion har den del som avsatts till egenproduktion ökat med knappt en procent.

Resursinsatsen för produktionsutläggningar, samproduktioner och visningsrätter har minskat. 1996 kännetecknades av en stor andel av relativt billiga produktioner, medan resursinsatserna 1997 avdelats till ett färre antal och några relativt kostsamma produktioner.

Kostnaderna för inköpta visningsrätter minskar 1997 jämfört med 1996 då rättigheterna till OS i Atlanta uppgick till stora belopp.

Repriseringskostnaderna ökade, men ej i samma utsträckning som den producerade tiden.

Resursinsats per timme, 1997 års prisnivå

Tkr	År	1997		1996		Förändring	
						1996-1997	
Egenproduktion *		363,4		368,0		-4,6	-1%
Produktionsutlägg. samprod. o förvärv		194,8		216,5		-21,7	-10%
Repriser		14,3		15,0		-0,7	-5%
Genomsnitt per timme, tkr		221,6		232,6		-11,0	-5%

* Inkl. centrala programproduktionskostnader, men exkl. Text-TV

Med begreppet produktivitet avses förhållandet mellan prestationer och uppoffringar. Begreppet skiljer sig från timkostnaden genom att det skapas av kvoten mellan ett mått på mängden utförda prestationer – i detta fall producerad tid – och en mått på använda resurser – i detta fall kostnader.

Begreppet indexerad produktivitet belyser produktivitetsförändringen då basårets produktivitet satts till 100.

Indexerad produktivitet

	År	1997	1996
Totalt		105	100
varav egenproduktion		101	100

Med 1996 som basår kan vi utläsa att utbytet av de totala resursinsatserna 1997 givit ökade prestationer om 5 procent. Huvudförklaringen är att 1996 innehöll dyra visningsrätter för OS i Atlanta. Under 1997 har fler repriser kunnat sändas till en lägre timkostnad.

Produktiviteten för den egna produktionen ökade med 1 procentenhets.

10.3 Programproduktion för funktionshindrade

- I fråga om program om och för funktionshindrade får SVT, Sveriges Radio (SR) och Sveriges Utbildningsradio (UR) sitt emellan fördela ansvaret för olika slags insatser. SVT:s, SR:s och UR:s samlade resurser för dessa två områden under 1997, uttryckt i fast prisläge, skall dock för respektive område vara minst oförändrade i jämförelse med verksamhetsåret 1996". (Anslagsvillkoren 1997 punkt 7)*

Sveriges Televisions särskilda insatser för att göra utbudet tillgängligt för hörselhandikappade utförs av flera programredaktioner. Den resursmässigt största insatsen görs av Sändningenshetens avdelning för Programtextning. Den svarar för textningen av svenska program i form av både dold och öppen text-TV-textning. Versionering av förstasändningar sker företrädesvis med dold text-TV-textning – 80 procent. Den öppna text-TV-textningen – den som ligger fast i TV-bilden – används främst vid repriseringar.

Omfattningen av Sveriges Televisions utbud som gjorts särskilt tillgängligt för de hörselskadade redovisas i avsnitt 5.11.

De resursinsatser som redovisas nedan är de till berörda redaktioner tilldelade budgetmedel. I dessa ingår ej central administration, sändningsteknik eller distributionskostnader.

Redaktioner för funktionshindrade - kostnader

Belopp i Mkr, 1997 års prisnivå	År	1997		1996		Förändring	
						1996-1997	
Programtextning		11,5	88%	10,5	86%	1,0	10%
Nyhetsstecken - redaktion för							
hörselhandikappade		1,6	12%	1,8	14%	-0,2	-16%
Summa		13,1	100%	12,2	100%	0,9	7%

Den lägre resursinsatsen 1997 beror främst på att de tillfälliga och dyra personalintag som var nödvändiga 1996 kunnat undvikas. Utbudet av teckentolkade program var dock 5 timmar högre 1997 än 1996.

10.4 Programproduktion på minoritetsspråk

- I fråga om ... verksamhet på invandrar- och minoritetsspråk får SVT, Sveriges Radio (SR) och Sveriges Utbildningsradio (UR) sitt emellan fördela ansvaret för olika slags insatser. SVT:s, SR:s och UR:s samlade resurser för dessa två områden under 1997, uttryckt i fast prisläge, skall dock för respektive område vara minst oförändrade i jämförelse med verksamhetsåret 1996. (Anslagsvillkoren 1997 punkt 7)*

Sveriges Television, SR och UR har träffat överenskommelse gällande inriktningen av programverksamheten på invandrar- och minoritetsspråk. Sveriges Television har koncentrerat sändningarna på finska och samiska. Jfr 7.4.1.

Minoritetsspråksredaktioner

Belopp i Mkr, 1997 års prisnivå	År		1997		1996		Förändring 1996-1997	
Finska redaktionen	13,8	83%	12,5	81%	1,3	100%		
Samisk produktionsgrupp	2,9	17%	2,9	19%	0,0	0%		
Summa	16,7	100%	15,4	100%	1,3	100%		

I kostnaderna för den finska redaktionen ingår del av overheadkostnaderna för enheten SVT Nyheter och Sport i Stockholm i vilken redaktionen ingår. I kostnaderna för den samiska produktionsgruppen ingår endast personal- och direkta programkostnader. Overheadkostnaderna i Region Nord och SVT Luleå där produktionskostnaderna återfinns har inte kunnat läggas på.

11. Slutord och sammanfattning

11.1 Slutord

Sveriges Television har tidigare utfört redovisat sin verksamhet i årsredovisningar, verksamhetsberättelser, anslagsframställningar och särskilda faktabroschyror. Sammantaget har uppgifterna gett en god bild av verksamheten och vad public service-televisionen innebär.

Public service-uppföljningen som nu presenteras för första gången har, jämfört med tidigare redovisningar, ambitionen att ge en mer systematiserad beskrivning av utfallet av verksamheten och göra beskrivningen i direkt relation till de krav och förväntningar på företaget som anges i de dokument som utgör riktlinjer för verksamheten. Det har alltså inte funnits någon ambition att söka formulera public service-uppdraget på något nytt sätt. Av regeringens anvisningarna för uppföljningen framgår också att de ska göras utifrån de av regeringen fastställda riktlinjerna.

Beskrivningen av utfallet är emellertid inte oproblematisch att göra. Vissa aspekter av verksamheten låter sig beskrivas med kvantitativa uppgifter. Andra är inte ägnade att analyseras i kvantitativa former. I de fall där det inte går att redovisa utfallet för kvantitativa indikatorer eller effekt- eller resultatmått blir det nödvändigt att kvalitativt beskriva hur verksamheten bedrivs, vilka policies som tillämpas och att ge exempel på program och arbetsformer.

I arbetet med uppföljningen har det konstaterats att det finns vissa motsägelsefulla krav i sändningstillståndet och anslagsvillkoren. Ett exempel är kraven på ökning av olika former av extern produktion samtidigt som också utomståendes medverkan ska öka. Det senare avser rimligen och av tradition medverkan i egenproduktion. Vid ett ökat anlitande av extern produktion i olika former minskar egenproduktionen och därmed förutsättningarna för att öka antalet utomstående medverkande.

Det bör uppmärksammjas att 1997 är det första året i löpande tillståndsperiod och att vissa krav innebär att angivna mål ska vara uppnådda vid periodens slut år 2001. Först efter några år är det möjligt att se trenderna och avgöra om verksamheten utvecklas i avsedd riktning. Förändringarna mellan 1996 och 1997 kan inte läggas till grund för några slutsatser kring i vilken riktning Sveriges Television är på väg. Svängningar mellan åren i olika avseenden av programverksamheten är ofrånkomliga.

11.2 Sammanfattning

Följande sammanfattning följer public service-uppföljningens disposition. Riktlinjerna och kraven under de olika aspekter som tagits upp redovisas kortfattat (avsnitt i uppföljningen anges) och för varje punkt summeras utfallet eller förhållandena ytterst kortfattat.

KRAV

Distriktsproduktionen bör spegla särprägel och bidra till mångfald.

5.3

Distriktsens andel av allmänproduktionen ska öka till minst 55 procent.

5.4

UTFALL

Åtskilliga exemplen visar att den dubbla uppgiften fullgörs.

Andelen var 56 procent redan 1996. Den minskade till 53 procent 1997 till följd av förändrad produktionsinriktning i ett distrikt.

Distrikten ska anlita fristående producenter och utomstående i ökad grad.	Har ökat trots att allmänproduktionen i distrikten minskat något.
5.4	
Spegla olika länders kulturmärket.	Knappt 1 500 timmar i förstasändning är främmande förvärv. Under ett år är ca 50 länder företrädda i utbudet.
5.5	
Ska stärka den nordiska kulturmänskapen.	Samarbete med främst de nordiska public servicebolagen genom utbyte och inköp av program samt samproduktioner. Program från nordiska grannländerna ökat med 70 timmar mellan 1996 och 1997.
5.5	
Utomståendes medverkan ska öka.	Både antalet medverkande och arvodessumman har ökat.
5.6	
Utläggningar, samproduktioner och svenska inköp ska öka.	Sammantaget har SVTs utbetalningar för externa produktionsformer ökat.
5.6	
Mer än hälften av utbudet ska vara av europeiskt ursprung.	1997 var andelen 86 procent.
5.6.3	
Minst 10 procent ska komma från europeiska fristående producenter.	1997 var andelen 20 procent.
5.6.3	
Ökad uppmärksamhet åt barn- och ungdomsprogram.	Kraftigt utökad sändningstid mellan 1996 och 1997, 200 timmar. En ökning har skett inom de flesta programområden.
5.7	
Försiktighet med våldsskildringar.	SVT har en strikt policy. Står som garant för ett lågt våldsutbud enligt forskningsrapport avseende 1996 från Våldskildringsrådet. Rapporten avseende 1997 ej publicerad. Under 1997 fälldes tre inslag/program av Granskningssnämnden för radio och TV på denna punkt.
5.8	
Beakta funktionshindrades behov.	Kraftig ökning av programtextning 1997, 300 timmar. Viss ökning också av teckenspråksprogram genom Nyhetstecken.
5.9	
SVT ska vara kvalitativt bättre än konkurrenterna på alla programområden.	Programkontrakt upprättas för att säkra kvalitén i programproduktionen. Förprovningar med publik genomförs för en del produktioner.
5.11	

Tillgodose skiftande behov och intressen. 5.12	Program av olika karaktär sänds parallellt i SVT1 och SVT2. Utbudet varierar från dag till dag i en och samma kanal. Program av liknande slag sänds sett över veckan vid olika tider på kvällen. Servicerrepriseringen har ökat väsentligt.
Tillgängliga sändningstider för program som vänder sig till mindre grupper. 5.12	Barn- och ungdomsprogram samt program för minoriteter sänds i stor utsträckning på kvällstid samt dagtid under veckoslutens.
Sända för allmänheten viktiga meddelanden. 5.12.5	Sändningen av meddelanden under rubriken Anslagstavlan sker i oförändrad omfattning.
SVT ska ge medborgarna allsidig information. 6.1	Sker genom ett stort antal program av typen debatter, intervjuer, granskande reportage och dokumentärer. Därtill kommer en nyhetsservice som ökat påtagligt under 1997 med bl.a. lunchsändningar och utökade regionala sändningar.
Regionala nyhetsprogram i minst samma omfattning som 1996. 6.1	Har ökat något.
Opartiskhet och saklighet. 6.3	Under 1997 fälldes totalt 23 inslag/program i SVT. 11 av dessa fallande beslut gällde kraven på opartiskhet och/eller saklighet.
Granska myndigheter, organisationer och företag. 6.4	Uppgiften fullgörs genom omfattande utgivning av särskilda granskande program samt nyhetsprogram.
Vidgat och fördjupat kulturansvar samt främjande av förnyelse. 7.1	Ett stort antal programexempel visar att SVT lever upp till dessa förväntningar.
Ett mångsidigt utbud på svenska språket. 7.2	Större delen av utbudet produceras i Sverige.
Beakta språkvårdsfrågor. 7.2	Språkvårdare ger redaktionerna råd i uttalsfrågor och informerar lopande i andra språkfrågor.
Speglar kulturlivet i olika delar av landet. 7.3	För närvarande sänds sex magasinsprogram som produceras i och speglar olika delar av landet.
Speglar det mångkulturella Sverige. 7.4	Flera programexempel visar att uppgiften fullgörs.

Beakta språkliga och etniska minoriteters behov.
7.4.1

Enligt överenskommelse med SR och UR ansvarar SVT för ett utbud av finskspråkiga och samiska program. Vidare sänds också mångkulturella program och långfilm från länder som sällan är företrädda i den svenska biografrepertoaren.

Antalet samarbeten med kultur- och musikinstitutioner ska öka.
7.5

Antalet programtimmar som tillkommit i samarbete är något större 1997 än 1996 även om antalet samarbetstillfällen minskat något.

Bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion.
7.5

SVT är part i 1993 års Filmavtal. SVT samfinansierar och samproducerar svenska filmer i väsentligt större omfattning än vad avtalet stipulerar.

Utbudet ska präglas av folkbildningsambitioner.
7.6

Åtskilliga programexempel visar att SVT lever upp till detta krav.

Ge möjlighet till förströelse.
8

Ca 20 procent av utbudet har som huvudsakligt syfte att roa och förströ. Program inom detta område spänner över många olika programtyper från underhållande Fakta till rena Nöjesprogram.

Räckviddsmål. Av dem som ser på TV en genomsnittlig dag ska minst hälften ha sett på SVT.
9.1.1

1997 var SVTs räckviddsandel 79 procent.

Tittartidsmål. Av den tid som ägnas åt TV en genomsnittlig dag ska hälften ha ägnats åt SVT.
9.1.2

1997 nådde SVT nästan upp till målet med en tittartidsandel på 48 procent. Under tidsintervallet 18.00-23.00, då förstasändningar domineras utbudet är tittartidsandelen 54 procent.

Publikens värdering av programutbudet ska placera SVT högt.
9.2

SVT skattas högst på många programområden och har förbättrat sin ställning på flera av dessa mellan 1996 och 1997.

Sända två TV-program och text-TV till hela landet.
9.5

Nästan 100 procent av hushållen kan utan problem se SVT:s sändningar.

Den tekniska kvalitén på utsändningarna ska inte underskrida 1996 års nivå.
9.5

Utfallet motsvarar kraven.

Effektiviteten ska öka.
10.1

Programproduktionskostnadernas andel av de totala kostnaderna har ökat från 68 till 70 procent mellan 1996 och 1997.

Produktiviteten ska öka.
10.1

Utbytet av insatta resurser har ökat med 5 procent per timme genom att de genomsnittliga kostnaderna per producerad timme har minskat.

Egenproduktionen har ökat (4 procent) och produktiviteten i den har ökat något (1 procent).

12. Källor och definitioner

12.1 Källor

12.1.1 Externa källor

Statistikkällor hos Publik- och utbudsanalys

MMS veckotabeller

MMS veckodisketter

MMS basundersökning

SOM-undersökningen

Ärendestatistik från Granskningssnämnden

12.1.2 Intona källor

Statistikkällor hos Publik- och utbudsanalys

Publik- och utbudsanalysgruppens egna enkäter:

Om nyckelord i Visionsdokumentet

Om IT, Internet

Om Text-TV

Utbudsstatistik från databasen hos Publik- och utbudsanalys

Distributörskategorisering enligt lagersystemet PIA hos SVTs Inköpsavdelning

För samarbete med Kulturinstitutioner har en särskild inventering gjorts

Ekonomi- och personaluppgifter

Ekonomisystemet (EPOK/AGRESSO)

Gagesystemet

Lönesystemet

Budgetavräkningen

Förteckning över nationella och utländska utmärkelser

12.2 Definitioner

Allmänproduktion

Till allmänproduktion räknas egenproduktioner, produktionsutläggningar, samproduktioner samt svenska förvärv inom programkategorierna Fakta, Fiktion, Musik, Nöje samt nyhetsmagasin riktade till ungdom och minoriteter, sportdokumentärer och sportreportage och korta pausprogram.

Egenproduktion

En produktion som genomförs av Sveriges Television med företagets egna och/eller inhyrda resurser. Sveriges Television äger exploateringsrätten av produktionen.

Främmande produktion

Som främmande produktion räknas samtliga utländska förvärv samt samproduktioner med TV-företag eller producent som har sitt säte utanför Sverige. Till denna kategori räknas även programutbyte via Nordvisionen och Eurovisionen.

Förvärv/inköp av visningsrätt

Ett färdigt program som producerats av utomstående. Exploateringsrätten ägs av utomstående producent/distributör. Sveriges Television förvärvar viss visningsrätt. Utbyte/försäljning av program inom Nordvision och Eurovision betecknas som förvärv.

Produktionsutläggning

En produktion som genomförs av fristående/oberoende producent eller produktionsbolag för och på uppdrag av Sveriges Television. Företaget förvärvar exploateringsrätten för produktionen.

Räckviddsandel

Andelen av samtliga personer som en genomsnittlig dag tittat minst 5 sammanhängande minuter på TV som också tittat minst 5 sammanhängande minuter på en enskild TV-kanal. Räckviddsandel är inte ett mått som fördelar mellan olika kanaler utan varje kanal för sig kan ha en räckviddsandel mellan 0 och 100 procent.

Samproduktion

En produktion som genomförs i samarbete med annan producent. I samproduktionsavtal fördelar intressenterna exploateringsrätten och reglerar inflytandet över produktionens innehåll, form och ekonomi, vanligtvis i proportion till insatsen. Hemlandet för den part som har det exekutiva produktionsansväret avgör om produktionen klassas som svensk eller utländsk. Samproduktioner som finansieras med medel ur den nordiska TV-samarbetsfonden ingår.

Tittartidsandel

Andel av den sammanlagda genomsnittliga tiden för tittandet på TV som tillfaller ett enskilt program eller en enskild kanal/TV-företag. Tittartidsandelar för kanalerna summerar till 100 procent och är således ett slags mått på konkurrenskraft eller marknadsandel.

Ursprungsland

I regel det land som programmet härstammar ifrån. Vid samproduktioner med flera olika intressenter inblandade har som ursprungsland räknats det land som tydligast satt sin prägel på produktionen genom talat språk, miljö eller handling.

Granskningsrapport

På uppdrag av ägaren Förvalningsstiftelsen för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB har vi i egenskap av bolagets revisorer granskat Sveriges Television AB:s public service-uppföljning för år 1997. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för utarbetandet av public service-uppföljningen. Vårt ansvar är att uttala oss om uppföljningen på grundval av vår granskning.

Granskningen har utförts i enlighet med god revisionssed.

Granskningen har omfattat ett urval av underlag för sifferuppgifter i tabeller, diagram och därtill hörande kommentarer med syftet att i rimlig grad försäkra oss om att public service-uppföljningen inte innehåller väsentliga fel.

Det har vid granskningen inte framkommit något som tyder på att i public service-uppföljningen intagna sifferuppgifter skulle vara felaktiga.

Stockholm den 31 mars 1998

Anders Holm
Auktoriserad revisor

Lars Nordström
Auktoriserad revisor

Sveriges Television är den svenska public service-televisionen. Företaget, som etablerades 1956, sänder i två rikstäckande och samverkande kanaler, SVT1 och SVT2. Dessutom sänder Sveriges Television SVT Europa via satellit till svenska hushåll i Europa, en blandning av program från de rikstäckande SVT-kanalerna.

Program produceras i hela landet; i Malmö, Växjö, Göteborg, Norrköping, Örebro, Karlstad, Falun, Sundsvall, Umeå, Luleå och Stockholm.
Verksamheten finansieras med TV-avgifter.

Public service innebär ett särskilt avtal, reglerat genom bl a
Yttrandefrihetsgrundlagen, Radio- och TV-lagen samt de av regeringen
utfärdade tillståndsvillkoren och anslagsvillkoren.

Sveriges Television har en rik mångfald av program och sänder totalt ca
10.000 timmar om året över Sverige.